

HRANA ZA VUKOVE

H. S. SHARON

HRANA ZA VUKOVE

»Laso« Nova serija 1977.

H. S. Sharon: HRANA ZA VUKOVE

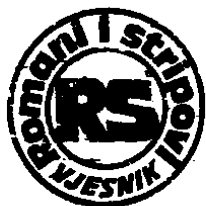
Naslov originala: EIN FRASS FÜR DIE WÖLFE

(Copyright: Pabel-Verlag, Rastatt)

Recenzija: Mladen Stary, književnik

Prijevod: Dragica Živković

Urednik: Marcel Cukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Pretplata po broju 5 d (Pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pret-
platnik). Uplata na račun 30101-833-42 »Vjesnik«.

Cijene za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US \$ 15.00

Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb (za
»Vjesnik«)

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2936/7 + 1972. od 26. XI 1972.

I

Roger Falcon okrene konja prema humku pokrivenom snijegom. Životinja je drhtala i nije se htjela pokrenuti.

— Kreni već jednom, Rexe! — navaљivao je Roger.

Sivko je dahtao i dalje no naposljetku poslušao. Kopita su mu klizila po snijegu kojega je površina bila zaleđena. Ipak su napredovali i stigli do klanca. Put je vodio sve dublje između krševitih litica u dolinu obraslu grmljem i drvećem, gdje su se vidjeli sivi vukovi.

Sivko se nevolјko kretao. Prednjim je kopitima kovitlao po zraku i njištao.

Kroz dolinu, između šipražja i grmlja, približavali su se vukovi i zavijali. Dan je bio prohladan i vjetrovit. Sunce je tek izvirivalo kroz oblake i činilo se kao da sije kroz neko udaljeno zamagљeno okno.

— Pokreni se napokon! — Jahač udara konja rukom po vratu.

Roger bješe visok, svjetlokos Teksašanin plavih očiju. Nosio je traperice marke Levis i kaputić od vučјeg krzna, plosnati šešir, teksaške čizme i rukavice s jednim prstom.

Vukovi su zavijali i režući se približavali.

Više nije požurivao konja. Izvukao je iz bisaga vinčesterku 66, skinuo rukavicu i opalio u čopor.

Snijeg se zakovitlao. Vukovi su zarežali, ali ipak su se malo povukli.

Ponovo opali. Ruka mu se gotovo smrзla na hladnom obaraču. Bilo mu je tako hladno da se sav tresao i nije mogao nišaniiti. Nekoliko puta ne pogodi nijednog vuka, ali oni se ipak povuku. Pobijegli su u šumu i više ih se nije moglo razaznati u tamnom šipražju.

Roger Falcon htio je brzo proći kroz dolinu ali kad stiže, zamijeti da je okružena strmim liticama obraslim grmljem. Istodobno ugleda nekoliko spilja ispod stijena.

U jednoj od njih gorјela je vatra. Na ulazu je stajao neki čovјek u izlizaenom voјničkom ogrtaču i mahao mu.

— Hej, stranče, ovamo! — dovikne neznanaс.

Iz šume su se ponovo oglasili vukovi i počeli se približavati.

Roger opali. Metak okrzne grane nekog drveta. Dim baruta toplo mu zapuhne u lice, oči ga zapeku i počne treptati.

— Ta, dođi ovamo, čovјече! — dovikivao mu je čovјek iz spilje, u kojoj je gorјela vatra.

Roger dojaše do spilje i ugleda čovјeka tridesetih godina u voјničkom ogrtaču, njegove visine, tamnokosog, širokih ramena i gustih obrva.

— Udi, ovdje je toplo!

Neznamac je držao ruke nad vatrom i trljao ih.

Roger ne primijeti nikoga više u spilji, ali nije mogao dobro zagledati u unutrašnjost jer je bilo tamno. Po zidovima je bljeskao odsjev vatre i činilo se kao da čudnovati demoni izvođe neke lude plesove. Roger sjaše i povede konja u spilju. Čovjek se makne u stranu i reče:

— Mjesta ima dovoljno.

— Hvala. — Roger odvede konja u unutrašnjost u uvjeri se da doista nema više nikoga.

— Zar nemate konja? — Iznenađeno upita.

— Nemam. Survao se u provaliju.

Napolju su jezovito urlali gladni vukovi.

— Ah, tako — Roger skine sedlo sa sivka i krene prema vatri. Kroz odjeću osjeti ugodnu toplinu. Nasloni pušku o zid, pokraj iste vinčesterke, pa ispruži ruke prema vatri i počne micati prstima.

— Odvratno hladno, zar ne?

— Da, doista je gadno.

— Teksašanin?

— Da. Zovem se Roger Falcon.

— Ja sam Barny Tavish. — Crnokosi muškarac se nasmiješi i pri tom se ukažu dva niza čvrstih zubi.

Vukovi se osmjele i počnu nadirati iz šume. Zavijali su i režali, okupljajući se, i dolazili sve bliže.

Tavish uhvati Rogerovu pušku i opali s boka naplje u gladan i pohlepan čopor.

Jedan se vuk prevrne i padne na zemlju krvareći, a ostali potrče natrag u šumu. Pogođeni se vuk osovi teškom mukom na noge i šepajući odvuče za ostalima. Ali na rubu šume ponovo posrne i ostane ležati.

Zatim se vukovi ponovo pojave, zgrabe svog druga, zubima ga rastrgaju i pojedu u tami drveća.

Barny Tavish se nasmije.

— Sada bar imaju što žderati.

— To će ih tek razdražiti — odgovori Roger i oduzme mu pušku. — Nemam više mnogo metaka.

— Tako?

— Samo ono što je u magazinu.

Tavish kimnu i pogleda Rogerov opasač, koji je virio ispod kaputa od vukova krzna. Bio je prazan.

— Ni ja nemam više metaka, a ni konja. — Tavish pljune u vatru i protrlja ruke. — Nije mi preostalo ništa drugo nego da održavam vatru. Ali neće dugo potrajati i vukovi će toliko ogladnjeti da će navladati strah od vatre.

— Zajedno ćemo jahati na jednom konju. — Roger nasloni pušku o zid. — Nekako ćemo već stići do Craiga.

— Zar s tih nekoliko metaka? — prijezirno upita Barny. — Vukovi će nas pratiti ako ovdje ne ostane nikakvo meso.

— Neće biti daleko.

— Dva do tri dana jahanja. Ali pustimo to.

Tavish pogleda napolje. Vukova nije bilo na vidiku, ali čulo se režanje, Svađali su se oko toplog mesa. Barny uzme trošan lonac što je stajao pokraj vatre i izide. Napolju ga napuni snijegom, vrati se i stavi ga na rub vatre. Promatrao je kako se snijeg topi i zaključio da mora donijeti još snijega.

Roger je i dalje stajao uz vartu i micao prstima.

— Ti dolaziš iz Teksasa?

— Da, idem na jednu farmu u blizinu Criga.

— Farmu?

— Da, to sam rekao. Idem k jednoj djevojci.

— Oh! — Barny zazviždi kroza zube. — To je nešto drugo. Je li zgodna?

— Naravno da jeste.

— Kako se zove?

— Julija Spark.

— Julija... lijepo ime!

Barny se ponovo nasmije i otvori vojnički ogrtač. Bio je odjeven u poderane hlače i šarenu košulju, prijavio rubac zavezao je oko vrata, a oko pasa imao je opasač za metke — prazan.

— Pričaj dalje! — reče.

— O čemu?

— O djevojci. Odakle je poznaješ?

— Ah, poznajem je već čitavu vječnost. Poznao sam je još kao dijete, u Teksasu. Julijin otac bijaše predradnik na račnu na kojem sam odrastao. Moji su roditelji živjeli u kolibi na zemlji rančera, a otac je radio za nje-

ga. Jednog dana Julijini su roditelji odselili u Kolorado, gdje su naslijedili neku zemlju. Prošle smo jeseni došli s govedima u Hays City i tamo ponovo sreli Juliju i njenog oca. I oni su prodali nekoliko goveda.

— Zar su zbog nekoliko goveda provalili tako dalek put sve do Hays Cityja? — Barny je kimao glavom. — Zašto?

— Tamo su postigli dvostruko višu cijenu nego da su životinje prodali goničima stoke.

— Ah, razumijem. I što je bilo dalje?

— Došlo je do pucnjave. Spark nije s time imao nikakve veze, ali jedan ga je metak pogodio i odmah je umro.

— Da — Barny se nasmije — ponekad se događa da metak pogodi nekoga tko s pucnjavom nema veze. Stari revolveri tako siju metke da čovjek može i sebe pogoditi.

Ponovo se naceri, ali se odmah uozbilji kad ugleda hladni sjaj u Rogеровим očima.

— Oprosti, prokletstvo — reče mrzovoljno Barny. — Ali što je bilo zatim? Jesi li otišao s djevojkom na Craig na farmu?

— Ne, nisam mogao. U međuvremenu sam postao predradnik i gonio sam stoku. Moj gazda ostao je u Teksasu, ali obećao sam Juliji da ću napustiti to mjesto i doći k njoj. Na žalost moj se gazda razbolio kada sam se vratio u Teksas. Kako je polovica ljudi ostala u Kanzasu... namjeravali su poći dalje za Montanu, gdje je navodno pronađeno zlato... pa sam morao ostati u Teksasu dok gazda ne ozdravi.

— Vjerojatno si joj pisao da će to duže potrajati? — upita Barny pun razumijevanja.

— Ne, nisam. Tamo dolje, gdje je naš ranč, valja jahati pedeset milja do pošte.

— Pedeset milja?! Zar tamo nema grada?

— Grad postoji, ali nema pošte.

— Ni poštanske linije?

— Ne, nema. Vjerojatno se to ne isplati.

Barny prijeđe rukom preko lica obraslog bradom.

— Onda si u neku ruku već tri mjeseca u zakašnjenju, a ona... tvoja Julija... zapravo ne zna zašto te nema.

— Da, tako je.

— Možda više i ne računa na tebe?

— Roger sliježe ramenima.

— Možda.

— Ti si je u Hays Cityju vidio samo nekoliko sati, ili dana, i to prije mnogo godina.

— Točno.

— Prokleta je to priča. No što ćeš ako je u međuvremenu našla nekoga da je tješi?

Barny se zlurado cerekao.

Roger stavi ruku na držak revolvera. Barny podigne ruke u vis smiješeći se.

— Nemam više nijednog metka, kauboju! Roger skine ruku s revolvera.

— Tada budi dvostruko oprezan, Barny.

— Nisam ništa loše mislio. — Tavish se okrene i izviru malo napolje.

Vukovi su ponovo bili na rubu šume, obilazujući krv s gubica.

— Kako to kod njih ide brzo. — promrmlja s užasom.

— Možeš li zamisliti dokle bi stigao da pođeš pješice? Slijedili bi te čim bi okrenuo leđa, a zatim skočili na tebe. Sâm se nikada ne bi odavde izvukao. Povest ćeš me sobom, kauboju.

— Naravno. Pod prijetnjom teške kazne zabranjeno je bližnjega ostaviti u beznađnom položaju u divljini i prepuštiti ga sudbini.

— Da, tako je. Ali to nikada nitko ne bi mogao dokazati... mislim, ako ti kažeš da me nisi nikada sreo, a ja ustvrdim da me nisi htio uzeti sa sobom. Tko onda govori istinu?

— Možda onaj tko bude glasnjiji i tko može dulje govoriti.

— Tako je, kauboju — Barny Tavish čučne i gurne lonac na vatru. — Skuhat ćemo čaj. Imaš li štogod za jelo? Ja nemam ništa. Sve što sam imao bilo je u bisagama, a leže zajedno s konjskim lešom u nekoj provaliji do koje ne mogu doći ni vukovi.

Roger se uputi prema svom sedlu i izvadi tvrdi smrznuti kruh i sušene kobasice.

— Nemam više mnogo, ali do Craiga će biti dovoljno.

— Hoće li konj s nama dvojicom na ledima biti brži od vukova?

— Već ćemo ih nekako zadržati.

Barny sumnjičavo pogleda prema rubu šipražja, gdje su stajali vukovi. Oči su im sijevale poput dijamanta. Vreball su povoljan trenutak da napadnu.

Malo-pomalo životinje su nadolazile iz šume i uz glasno režanje približavale se pećini.

Roger izvuče iz vatre goruću granu i zavrtla je prema vukovima.

Uz divlje režanje, odskočili su natrag. Goruće drvo padne između njih i rasprsnje se. Vukovi su užasno zavijali, a zatim se ponovo ohrabre i počnu se približavati. Činilo se kao da ih predvodi veliki sivi vuk, jer je životinja uvijek bila za pola dužine tijela ispred ostalih.

— Moramo ustrijeliti predvodnika — reče Roger.

— To neće ništa pomoći. Kad su tako gladni odmah će naći novog predvodnika. Potrebno nam je još granja za vatru. Moramo je cijelu noć održavati kako nas ne bi napali.

Roger izbroji šesnaest vukova. Znao je da nema više toliko metaka. Osim toga, bojao se da će iz klanca neprekidno nadirati novi čopori, koji će tražiti da se zaštite od zime. — Jesi li čuo? — upita Barny.

— Što?

— Potrebno nam je još granja.

— Ah, tako. Dobro, počni ću ja. — Roger uzme svoj kratki štap, kojega je uvijek imao uza se, dohvati pušku i izlde. Zatakne palicu za opasač, a pušku čvrsto obuhvati rukom.

Vukovi ne uzmaoše.

Roger opali u čopor i jednoga vuka pogodi u glavu. Životinja urlajući pojurila natrag u šumu, a ostale za njom.

Kod šipražja Roger izvuče štap iz opasača i lupi po najdebljim granama.

Čopor se ponovo uz režanje sakupi i krene prema njemu. On se uspravi, ispusti štap i htjede zapucati, ali oružje zataji. Repetira nekoliko puta, ali uzalud.

— Nemaš više metaka! — dovikne mu Tavish.

Vukovi su se približavali, uz režanje, predvođeni velikom sivom životinjom

s golemim, neprekidno otvorenim raljama. Njen topao dah isparavao se na hladnoći.

Roger ispusti pušku, izvuče revolver iz korica i opali; sav je obavijen crnim dimom.

Metak okrzne sivoga vuka, koji još više podivlja i skoči. Ostali vukovi odskoče. Malo su oklijevali, ali bili su neprekidno u pripremi za napad ili za bijeg. Činilo se kao da namjeravaju odvući ubijene. Polagano su im se približavali, zubima ih uhvatili za krzno, ali su se povukli čim se Roger pokrenuo.

Od digne štap i ponovo udari po granju, ali pri tom je neprekidno promatrao vukove.

Iz spilje se začuje dahtanje sivka.

Roger se osvrne, ali ugleda samo tinjajuću vatru.

On digne štap i ponovo udari po granju. Iz spilje se začuje dahtanje sivka.

Odmah zatim vukovi se uz glasno režanje počnu ponovo približavati. Zgrabili su mrtvog vuka i odvukli ga do ruba šume.

Roger otrgne grane najbrže što je mogao. Sivko se ponovo oglasi. Kopita su lupkala po stjenovitom tlu spilje. Konj je njištao.

— Prokletstvo, ne budi tako tvrdo glav! — poviče Tavish.

Zatim se vatra raspršila i konj iskoči iz spilje. Bio je osedlan, a na njemu je sjedio Tavish koji je životinju lupao šakama između ušiju.

Dvije minute Roger je stajao kao oduzet i gledao u jahača i konja. Onda poviče:

— Rexe, zbaci ga!

Konj je rzao i ritao se. Tavish je kleo i dalje udarao sivka po glavi.

Životinja naposljetku poslušala.

Roger podigne revolver i isprazni čitav bubanj. Obavi je ga gusti dim.

Konjanik zamakne u klanac. Podrugljiv smijeh odzvanjao je poput jeke. Jahač na sivku nestane poput sablasti.

Iz šume se čulo kako čopor trga mrtvog vuka, a iz klanca glasno odzvanjanje kopita; topot se odbijao od stije-ne poput podrugljiva glasa.

Stajao je u grmlju kao prikovan, bespomoćan i bijesan, i slušao vukove koji su se oglašavali iz šume. Polako je shvaćao što sve to za njega znači.

Barny je rekao: »Vukovima može umaći samo jedan jahač. Čovjeka koji pješači vukovi će slijediti i rastrgati, pogotovu kad primijete da ne može na njih pucati.« A on više nije imao čime pucati.

Sakupio je granje uzeo pušku i polako se povlačio natraške prema spilji. Unutra raspiri vatru i nasloni se na topli zid.

Nije dugo potrajalo i vukovi se ponovo pojave na rubu šume, uz prijeteće zavijanje. Činilo se da nisu utažili glad leševima. Ali bili su još dovoljno udaljeni.

Roger je znao da bi mu bili za petama pokušali li pobjeći. Zgrabi pušku da još jednom opali, međutim, doista bješe prazna. Pogleda revolver utaknut za opasač i pregleda džepove. Ne, uistinu nema više metaka.

Vatra je obasjavala samo nekoliko metara unutrašnjosti spilje. Kroz dolinu je jezivo i sablasno odzvanjalo zavijanje vukova. Činilo se kao da se zvuk odbija od gole stijene i dolazi sve bliže... bliže. Kao da se približava na stotine vukova. Ali oštro svjetlo koje je noću gorjelo, plašilo ih je više nego danju. Svjetlosna se granica prostirala tako daleko da su zastali i nisu se usudili približiti.

Roger, koji je čučao kraj vatre, prenuo se tek kada su vukovi došli na dva metra. Kada su se oni najhrabriji pokušavali približiti, skoči i izvuče iz vatre granu, pa je zavitla među njih.

Vukovi se povuku, ali iz tame su im prijeteći svjetlucali oči.

Roger sjedne iza vatre na zemlju, uzme lonac i popije malo tople vode. Barny je odnio kruh i kobasicu, a i njegovu vlastitu pušku. Bio je temeljit i siguran da je kauboja iz Teksasa ostavio u smrtnoj opasnosti. A i sam Roger bješe uvjeren kako je samo pitanje vremena kad će ga vukovi napasti i rastrgati.

Vukovi su urlali sve glasnije i jeziviše, približavajući se malo-pomalo.

Roger se uspravi, ugleda prvog vuka tik uz vatru, izvuče iza pojasa nož i pođe na drugu stranu.

Sada nije bilo ničega između njega i vuka. Životinja je glasno rezala.

— Dođi da i s tobom obračunam! — promrmlija Roger. Vuk je režao, napeo mišiće i skočio. Roger se baci o zid, a kad vuk projuri kraj njega, u hipu mu zarije nož u tijelo. Krv ga poprskala po ruci i tijelu.

Napolju je čopor i dalje bijesnio.

Veliki vuk padne kraj vatre i završi uz trzanje i stenjanje.

Roger ga digne sa zemlje i izbacila spilje. Životinja je bila mršavija i lakša no što je pretpostavljao; na prvi pogled činilo se mnogo teži zbog čupavog krzna.

Ostali vukovi odmah zgrabe lešinu i odvuku je, a Roger se vrati do vatre, ubaci novo granje i zatvori oči.

Vrijeme, je polagano odmicalo. Malo-pomalo vukovi su se opet počeli šuljati prema spilji. Roger je sve više osjećao glad, jer odavno nije ništa okusio. Sagne se i popije malo tople vode. Barny, ta hulja, uzeo mu je čak i čaj. Sve mu je odnio; ostao mu je samo novac... tri stotine dolara, koji su bili u džepu. To je bila uštedevina sakupljana posljednjih nekoliko godina. A sada će je možda vukovi rastrgati.

Stigli su, čak do vatre!

Jedan vuk poskoči u zrak, a Roger hitro uzmaknu. Životinja je kratko skočila, pa padne na zemlju. Kad je bila spremna na drugi skok, Roger je ubode nožem u zatiljak.

Ali već je i drugi vuk režući utrčao u spilju.

Roger se baci o zid. Životinja skoči tako blizu da ga je njeno krzno okrnulo po licu. Vuk padne na zemlju i, režući se, počne okretati. Roger ga nožem udari između očiju i hitro izbacila spilje, kako bi smirio izgladnjeli čopor.

Komadali su mrtvog vuka, a Roger poželi da i on nešto pojede. Bio je strahovito gladan i svjestan da mora nešto pojesti ako želi ostati pri snazi.

Odjednom shvati kako možda ipak postoje izgledi da preživi!

Sagne se, odvagne u ruci nož, odlučno ga zarije u drugog, maločas ubijenog vuka i odere ga kao govedo.

Režanje vukova sablasno je odjekivalo iz šume, a trag krvi vodio je preko zaleđenog snijega o drveća poput duge, ružičaste staze.

Slijedeće je večeri prestalo sniježiti, ali je u noći napadalo toliko snijega da je u klancu nastao bijeli zid koji je izgledao kao da je od vate. Sada više nije mogao otići iz doline, ali se težio da ni vukovi ne mogu do njega.

Preko, na rubu šume, vukovi su se stisli jedan uz drugog, vrebajući hladnim i prijetecim očima.

Roger je držao iznad vatre na štapić nataknuto meso vuka da bi se ispeklo. Vjerojatno ih je mamio miris, jer od jednom krenuše.

Propadali su do glave u svježi snijeg, ali su se ipak sve više približavali spilji i mirisu mesa koji je prodirao duboko u šumu.

Prokrčili su snijeg i načinili pravu uličicu, koja je od sjena tamnog drveća vodila sve do spilje.

Roger im dobaci krzno oderanog vuka, glavu i ostatak mesa. Oni to pohlepno zgrabe i gotovo se počupaju pred spiljom. U hipu svega nestade. Dva su vuka još oglabala kosti, a ostali režući krenu dalje.

Falcon odloži štap s pečenim mesom, izvuče nož koji mu je bio zataknut za pojas i odmaknu se od vatre. Između njega i divljih životinja, koje nisu mogle obuzdati glad i pohlepu, ostalo je vrlo malo prostora. Životinje su bile zaokupljene samo s dvije stvari: spavanjem i žderanjem. Pošto su poslijepodne prespavale u šumi, morale su ponovo u potjeru za hranom.

— Samo dođi! — poviče najvećem vuku, predvodniku.

Osjetio je da životinja želi borbu. Bilo bi i suviše uobraženo nadati se da će on biti jači od svih vukova, no ipak se nadao kako će oni prepustiti najjačem između sebe da ga prvi napadne. Bili su, zapravo, kukavice i podmuklice i nikada nisu poduzimali nešto zajednički.

Vuk je režao i prijeteci mahao repom. U bljesku vatre svjetlucali su mu dugi bijeli zubi. Još jednom zlurado režanje odjeknu spiljom, zatim vuk skoči.

Roger se sagne, oštrica noža bljesne. Vrh dohvati vuka, koji je visoko skočio, i zarine mu se u vrat. Životinja padne na zemlju, koja je bila poprskana krvlju, cvileći i koprcajući se.

Barny Tavish spustilo se s planina u dolinu. Tu je malo sniježilo. Ponegdje je iz bijelog pokrivača stršala visoka trava, poput otoka na beskrajnom jezeru. Dan je bio vrlo hladan.

Barny ugleda u daljini nekoliko zgrada, obora i goveda. Primijeti čak i nekoliko konja u ograđenom prostoru. Iz dimnjaka jedne kuće vljugao se dim.

Barny zaustavi konja nekoliko metara ispred farmera, obavi je jače oko tijela svoj izlizani vojnički ogrtač i pozdravi.

Farmer promrmlja nešto nerazumljivo.

Iza njega Barny ugleda lice neke žene, koja reče:

— Alane, skloni tu pušku, on je sam.

Ovaj nevoljko spusti pušku i neprijazno reče:

— Sjašite.

— Hvala. — Barny siđe, odvede konja do obora i nasmiješi se farmeru. — Danas je proketo hladno, zar ne? Dotazim iz Teksasa.

— Preko planina? — zapita žena. — Zar se još može tim putom?

— Jučer je prilično sniježilo i kanjoni su zatrpani. Ali dotad se zapravo moglo. Snijega je bilo i prije Nove godine i klanci su već tada bili zasipani snijegom.

— Da — potvrdi žena. Već je odavno prešla pedesetu i lice joj je bilo puno bora. — Uđite. Sigurno ste promrzli.

Farmer se odmakne, a Tavish prođe kraj njega. Uđe u toplu prostoriju, grijanu otvorenim ognjištem u kojem je plamtjela vatra. Priđe i ispruži promrzle ruke i gotovo ukočene prste.

Domaćin zatvori za njim vrata.

— Da li je još daleko od Craiga? — upita Barny.

— Zar idete u Craig? — Farmer odloži pušku na stol. — Onda ste prilično skrenuli s puta. Craig leži oko petnaestak milja sjevernije.

— A tako! — Barny je trljao ruke. — Zapravo, ne idem u Craig, već na jednu farmu ali ne znam točno gdje se nalazi.

— Na farmu?

Žena bješe krenula u kuhinju, ali se gonjena znatiželjom vrati.

— Da, na farmu Sparkovih.

Barny je promatrao domaćine i vidio kako su se pogledali. Zatim ga žena pogleda u oči i reče:

— Lincoln Spark je, navodno, prošle godine ubijen u Kansasu. Priča se da je to bio nesretan slučaj. Zar niste znali?

— Ne, nisam — odmah spremno odgovori Barny, nastojeći dati licu razočarani izgled. — Ubijen? Rekli ste u Kansasu?

— Da, tako je — potvrdi farmer. — Navodno je naišao kad je nekoliko ludih Tekšašana navalilo je koltovima jedan na drugoga. Zapucali su i metak je zalutao. Glupa priča. Kada sam posljednji puta bio u gradu, šerif mi je rekao da je Marija Spark teško oboljela i Julija, njihova kćerka, sada sve sama obavlja.

— Tako...

Barny obori pogled, nastojeći da djeluje što utučenije.

— Odakle poznajete Sparkove? — zapita žena.

Barny podigne pogled.

— Poznajem ih odavno, još iz Teksasa.

— Aha! — Žena očito bijaše zadovoljna odgovorom.

— Da, navodno su odatle i došli. O tome se nekad mnogo pričalo u gradu.

— A gdje se nalazi njihova farma?

— Sjeverozapadno odatle.

Farmer izvuče iz džepa duhan i napuni lulu.

— A koliko ima do tamo?

— Šesnaest, sedamnaest milja.

— Aha! — Tavish je i dalje trljao ruke. — Konj mi hramlje.

— Suviše se umorio. — Farmer ugura lulu u usta. — Možda mu je potreban odmor.

— Da, sigurno.

Domaćin protrlja šibicu o zatvarač svoje puške i prinese plamen luli. Zatim rukom ugasi šibicu i baci je u pepeljaru pa priđe prozoru i pogleda prema konju.

— To je vrlo dobar konj — reče Barny. — Potrebno mu je samo nekoliko dana odmora. Hoćete li mi ga zamijeniti?

— Zamijeniti? — Farmer se okrenu.

— Da, za jednoga od vaših konja.

Farmer ponovo pogleda napolje.

— Priznajem, to je dobar konj, ali moram ga prije dobro pogledati.

— Naravno, samo pogledajte.

Dok je farmer izlazio, hladan vjetar zapuše kroz vrata i malo raspiri vatru, tako da se plamen uzdigao sve do kamina.

— Sjednite — ljubazno mu ponudi žena. — Dat ću vam nešto za jelo.

— Hvala, gospodo. Želim se samo malo ugrijati. — Barny okrene leđa vatri.

Farmer se brzo vratio.

— Dobro, pristajem za zamjenu, ali poslije nemojte reći da ste prevareni.

— Ne, neću. Nikada! — obeća Barny.

— Sada, naime, ne mogu ništa primiti, ali nadam se da je s konjem sve u redu.

— To sam i rekao! Samo je premoren od dugog puta; daleko je od Teksasa do Kolorada.

— Možete u oboru izabrati drugog konja.

Tavish sjedne uz stol, zahvalno gledajući farmera. Nepriliku s konjem ješio je lakše no što se nadao. Sivko bijaše još jedino što ga je podsjećalo na kauboja iz Teksasa kojega je ostavio u planinama bez hrane i metaka, i koji je vjerojatno već odavno poslužio vukovima kao poslastica.

Farmerova je žena otišla u kuhinju da podrži vatru na štednjaku.

— Uzet ću bilo kojeg konja — reče Barny farmeru.

— Kako želite, gospodine. Ako vam je svejedno, sam ću vam jednog osedlati.

— Svejedno mi je.

Farmer je osedlao mršava konja, doveo ga pred kuću i svezao za plot. Onda uđe u kuću, zatvori vrata i lulum lupi po pepeljari da isprazni duhan.

— Tako, osedlao sam jednog konja. Svi konji koje imam jednaki su. Naravno, nisu tako dobri kao sivko, ali to sam vam rekao.

— Ništa zato.

Domaćin sjedne, iznova napuni lulu i stavi je u usta.

— Poznajete li Juliju Spark, ili ste poznavali samo njena oca?

— Poznavao sam je kao sasvim malu djevojčicu iz jednog gradića na jugu Teksasa. Sada je vjerojatno ne bih više prepoznao, a zacijelo se ni ona mene ne sjeća.

— Prema tome, poznavali ste samo njena oca.

— Da, njega sam dobro poznavao — odgovori Barny. — Zapravo, znao sam da žive negdje u blizini Craiga pa sam pitao za njih. Kad sam već u blizini, mogao bih ih posjetiti.

Farmer se zadovoljio odgovorom. Zapali šibicu i prinese je luli. Ubrzo je bio obavijen sivoplavičastim dimom.

— Jelo je gotovo! — poviče farmerova žena iz kuhinje.

• • •

Julija Spark imala je dvadeset i pet godina. Bila je to visoka, vitka djevojka, čije su blijedo lice uokvirivali kestenjastosmeđi uvojci. Ispod uplaka-nih očiju vidjeli su se tamni podočnjaci. Bila je iscrpljena i izmučena.

Barny zauzda konja uz veći od dva stupa na bunaru. Iz farmerske kuće zapuhne ga val topline. Razmišljao je da li bi se još jednom poslužio izmišljenom pričom o davnim danima na jugu Teksasa, ali brzo odbaci tu misao. Julija bi mogla ispitivati o pojedinostima i ubrzo bi ga zatekla u laži.

— Dobar dan!

Djevojka se ponašala neustrašivo, vjerojatno nesvjesna bilo kakve opasnosti.

Barny sjaši.

— Slučajno sam ovuda prolazio — reče pa doda: — Danas je strahovito hladno.

Julija odsutna pređe rukom preko očiju.

— Što ste rekli?

— Rekao sam da je hladno.

— Da, hladno je.

Barny proviri u unutrašnjost kuće kroz otvorena vrata. Još je osjećao toplinu što je dolazila iz kuće.

— Dug je put iza mene, smijem li... — Umukne kad ju je pogledao, ali onda ipak nastavi: — Ne za dugo, ako vam ne smetam, gospodice.

— U kući leži mrtvac.

— Mrtvac?

— Da, moja majka. Jučer je umrla.

Julija je beznažno gledala oko sebe i ponovo zaplakala.

— To je strašno — reče Tavish i osjetiti kako ga prolazi jeza.

Djevojka se okrene, glasno zajeca i pojuri u kuću.

Barny ju je slijedio. Snijeg je škripao pod nogama. Ugleda toplu peć i leš stare žene položen na sofu. Ženino lice bješe poput voska, a ruke sklopljene preko grubo izdjelanog drvenog križa.

Ušao je u kuću i zatvorio vrata. Od topline popusti napetost na njegovu licu. Micao je prstima i najednom pomisli da će njegov plan mnogo lakše uspjeli zato što je starica mrtva, a djevojka sama bit će bespomoćna na farmi. U sebi se smješkao od zadovoljstva.

Dvije godine potucio se po Jugu, borio s buntovnicima u Meksiku, radio kao gonič stoke, bio revolveraš u nekoga bankara u Tusconu i pokušavao sreću u kockarnicama. Od svega toga nikada nije imao ništa; jedva se nekoliko dana prehranjivao. A ovdje je farma za koju je dvoje ljudi radilo čitavog života i koju bi trebao samo malo podići, bude li dovoljno pаметan. Na tu je mogućnost pomišljao već onda kad mu je o farmi pričao Roger Falcon, kojeg su dosada vukovi požderali... ili će to uskoro učiniti, kad bude slab, bolestan i jadan ležao sam u spilji i kad više ne bude imao snage da ode do šipražja po granje za vatru bez koje nije mogao opstati.

Djevojka je sjela na stolac uz peć i glasno jecala, sasvim se prepuštajući boli.

— Da načinim lijes? — upita oprezno Barny.

Julija digne glavu i otare suze s lica.

— Pitao sam da li bih napravio lijes? Ako imate nekoliko dasaka...

— Zemlja je smrznuta — odsutno odgovori Julija kad je Barny zašutio. — Kako bismo iskopali raku?

— Bit će teško, ali ako dva dana sipamo toplu vodu na zemlju, možda bi se dalo kopati.

— Hoćete li mi pomoći?

— Hoću. — Barny se ljubazno smješkao. — Nikuda mi se ne žuri. Putujem bez cilja, kuda me vjetar ponese.

Julija ustane.

— Ako mi doista želite pomoći, bit ću vam vrlo zahvalna, gospodine...

— Barny, gospodiце. Barny Tavish.

— Dobro, Barny, ja sam Julija Spark.

On se ljubazno nasmiješi.

— Dakle, Julijo, gdje da nađem daske?

— U šupi ih ima nekoliko. Moj je otac namjeravao sagraditi sjenik, ali na žalost nije stigao. Prošlog je ljeta ubijen u Kansasu, u Hays Cityju.

— Oh, žao mi je! — Barny se potrudi da mu izraz lica bude žalostan. — Moje najiskrenije suosjećanje, gospodiце. — Pogleda u mrtvu ženu i brzo skine šešir. — Oprostite, Julijo.

Prisilila se na smiješak.

— Ah, ništa zato.

Barny se okrene, iziđe iz kuće i ponovo stavi šešir. Uhvati konja za uzde, odvede ga u obor i skine mu sedlo. U tri koraka prebroji šest konja i otprilike tri tuceta rogatog blaga. To nije mnogo, ali za početak je dovoljno; svakako više no što se ikada mogao nadati.

Kad je odveo konja u obor, krene u kolibu i otvori vrata. Unutra su bila jedna stara kola, a pred njima plug, drijlača, valjak i ostali alat. Daske su bile naslagane u lijevom uglu, kraj vrata.

Potrazio je alat, zatim izrezao daske i čavlima zakucao primitivni lijes.

Kad je Julija nakon jednog sata ušla u šupu, lijes je bio malone gotov pa Barny reče:

— Najbolje da naložimo vatru tamo gdje ćemo iskopati grob. Imate li možda neki veliki kotao za vodu?

— Imam.

— Tada ga donesite i pokažite mi mjesto gdje će biti grob. Ja ću u međuvremenu donijeti drva za vatru.

— Možda će biti najbolje straga iza šupe, pokraj grmlja.

— Dobro.

Julija ga je još trenutak gledala, prisiljavajući se na smiješak, a onda se okrene i iziđe.

Barny je gledao za djevojkom sve dok nije ušla u kuću. Onda sakupi

granje i drva, pa to odnese iza šupe kraj osušenih grmova.

Ogledao se. Sve bješe prekriveno snijegom. Brežuljak u daljini bio je prirodna granica farme. Ispred njega nalazila se trošna kolibica.

Začuvši djevočin glas, pogleda preko ramena, a onda joj pođe u susret i oslobodi je velikog kotla.

— Da, ovaj će biti dobar, Julijo.

— Zar ćemo vodu nositi iz kuće?

— Ne, otopit ćemo snijeg. Ovdje ga ima dovoljno. Kakva je ono tamo koliba? Tko živi u njoj?

— Nitko. Sagradio ju je moj otac, Ljeti je tamo odlagao alat, kad bi radio na sjevernoj strani.

— Zar vaša polja dosižu tako daleko?

— Da.

— Tada bi ovdje mogla pasti i goveda.

— Otac nije želio veliko stado. Govorio je da je za to potrebno više ljudi, kauboja, a on to nije htio.

— Aha!

Barny odloži kotao pokraj drva, uzme djevojku za ruku i pođe s njom prema šupi; Julija mu je dosegala jedva do ramena.

U šupi djevojka pogleda lijes i reče:

— Što bih jedna učinila da niste naišli, Barny?

— Došao bi netko drugi i pomogao vam.

Ona odmahne glavom.

— Ovdje mjesecima nitko ne prolazi. Moji se roditelji ni s kim nisu družili.

— Zašto?

Julija ponovo sliježe ramenima.

— Imali su mnogo posla. Svakog bi jutra ustajali vrlo rano i gotovo uvijek radili do zalaska sunca. Tada više ne bi bilo vremena za posjete i goste, a i drugi su farmeri isto tako bili zaposleni.

— Ne smije se tako mnogo raditi, inače čovjek nema ništa od života, Julijo.

— Da, i ja tako mislim. Oni nisu imali ništa od života. — Julija pogleda grubo izdjelani lijes. — Možemo li ga sada prenijeti u kuću?

— Sam ću ga prenijeti. Vi podite naprijed i otvorite mi vrata.

Snijeg je škripao pod nogama. — Čini se da će hladnoća još potrajati — reče Barny.

Julija ga nije čula. Došavši do kuće, otvori vrata i osvrne se. Barny unese lijes, zajedno s pokrovom. Djevojka obloži lijes pokrivačem, a onda zajedno stave unutra lež. Barny je htio staviti pokrov i zakucati ga, ali je oklijevao kad je vidio kako djevojka bulji u ukočeno lice mrtve žene. Suze su joj se kotrljale niz obraze i kapale s brade.

— Hoćemo li je zatvoriti? — oprezno upita Barny.

Julija uzmakne, sjedne na najbliži stolac i glasno zajeca.

Barny stavi pokrov na lijes a onda se brzo uspravi:

— Ah, zaboravio sam čavle i čekić.

Kad se vratio, djevojka je još sjedila iza peći. Ramena su joj se tresla od pluća.

Zakucao je pokrov na lijesu i odložio čekić na stol.

— Možete mi pomoći da ga zajedno ponesemo, Julijo?

Djevojka dignu glavu. Suze na obrazima svjetlucale su se poput srebrnih potočića. Zatim ustane. — Nećemo li najprije iskopati ruku?

— Možda će biti bolje da lijes ostavimo napolju, na hladnom.

— Kako vi kažete, Barny.

Zajedno su iznijeli lijes i odnijeli ga iza grmlja. Barny donese papir, stavi ga ispod drva za potpalu i zapali. Vatra plane, plamen se dignu uvis i drvo počne pucketati. Toplina se širila, a blizina vatre topila je snijeg.

Barny izvuče iz šupe nekoliko stupova i s obje strane ih zatakne u zemlju. Objesi na njih kotao i napuni ga snijegom.

— Šta da ja radim? — upita djevojka.

— Za sada ništa, Julijo. Ugrijte se.

Djevojka pogleda lijes i ponovo zaplače.

U kotlu se snijeg brzo topio. Barny donese iz šupe lopatu i kotao ponovo napuni snijegom, zatim stavi drvo na vatru i donese još ogrijeva iz šupe, prije no što je otrgao osušene grane s grmova.

U međuvremenu Julija uzme lopatu i ponovo napuni kotao snijegom. Voda je brzo zakipjela.

Barny pokuša lopatu zarinuti u zemlju, ali činilo se kao da je naišao na staklo.

— Da li će to uopće biti moguće? — sumnjičavo upita djevojka.

— Hoće, ali bit će nam potrebno dva do tri dana.

— Vrlo ste ljubazni, Barny. Kako ću vam zahvaliti?

— Jedan drugome moramo uvijek pomagati u nevolji, Julijo. To bi svakako trebao činiti. Ako mi dopustite da ostanem nekoliko dana ovdje i da se malko ugrijem... — Ušutio je i ponovo joj se nasmijeo.

— Možete ostati koliko god želite — spremno odgovori djevojka.

— Hvala, Julijo. Vrlo ste ljubazni.

Bila su im doista potrebna dva dana dok su iskopali raku dovoljno duboku da se u nju stavi lijes. Barny je izmislio neku vrst vučilice pomoću koje je trebalo lijes ubaciti u raku. Izradio je drveni križ i stavio ga na humak.

Slijedećeg je dana Barny popravio plug, prikucao dasku na rupu na zidu šupe i nauljio ulazna vrata koja su već davno škripjela, a za što mu je Julija posebno iskazala zahvalnost.

Za dugih večeri strpljivo je slušao djevojačno pripovijedanje o minulim danima. Tako se jednoga dana sjetila Rogera Falcona. Ustala je, otišla do prozora i zagledala u daljinu, u preri ju pokrivenu snijegom, na brežuljke i planine koji su se uzdizali u daljini.

Barny je sjedio za stolom i motao cigaretu.

— Što vam je? — upita.

Julija se okrene.

— Imala sam prijatelja iz djetinjstva, Barny. Namjeravao je doći ovamo da bi mi pomogao.

Njemu padne cigareta na stol i on je pogleda.

— Tako? — U njegovu se glasu osjetilo razočaranje.

— Da. — Ona pride stolu oborene glave i sjedne mu nasuprot. — Roger je bio prisutan kad je moj otac ubijen u Kansasu. Tada je tjerao u Hays City goveda jednog rančera iz južnog Teksasa. Međutim, morao se vratiti gospo-

daru, ali namjeravao je zatim doći ovdje.

— Kada je to bilo?

— U kolovozu.

— Aha!

Barny ponovo uzme cigaretu sa stola, otrgne s obje strane duhan, stavi ga natrag u vrećicu, savije cigaretu, usnama je ovlaži i zatim zapali.

— Zar se u međuvremenu nije javio? — obrati se djevojci. — Kada je, zapravo, morao stići? Dakle, ako je u kolovozu otišao iz Hays Cityja, već je odavno morao biti ovdje, bar do listopada. Ali..

— Što, ali? — prekine djevojka Tavis-ha.

On izvadi iz usta zapaljenu cigaretu otpuhne dim i pogleda je.

— Htio sam samo reći da je put od Kansasa do Teksasa i natrag dođe dug, Julijo. I opasan.

— Mislite li time...

— Ništa ja ne mislim, Julijo. Samo kažem da je to dug i opasan put, na kojem se svašta može dogoditi. Ja to vrlo dobro znam, jer sam se posvuda skitao.

— Mislite da mu se nešto dogodilo?

On sliježe ramenima i namršti se.

— Da sam na njegovu mjestu, pokušao bih se nekako javiti, kad bi to bilo moguće. — Zašuti, a onda naglo reče: — Julijo, vi mi se jako sviđate. Želio bih da to znate.

Djevojku oblije rumenilo. Ona hitro ustane i okrene se, ali je Barny zgrabi za ruku.

Ne morate mi ništa odgovoriti, Julijo, ima vremena. Prvo dobro promislite. — on je pusti i nasloni se natrag u stolac.

Djevojka priđe prozoru i pogleda napolje.

— Ja sam sama na farmi izgubljena.

— Znam, Julijo.

Okrenula se i pogledala ga.

— To je lako zaključiti — nastavi Tavish. — Ovdje ima radova koje žena nikako ne može sama svladati, ali nisam to rekao samo zato... to nema nikakve veze s tim.

Ponovo otpuhne dim, a oko njega se stvori plavičasti oblacić.

Julija se vrati k stolu i ponovo sjedne. Ali, ne izdrži dugo. Ponovo ustane

i ushoda sa amo-tamo, a naposljetku izađe iz sobe.

Barny se naceri kad su se vrata zatvorila.

— No, dakle, već si zagrizla — promrmlja zadovoljno i samouvjeren.

Malo poslije Barny izađe iz kuće i uputi se u šupu, gdje se ponovo prihvatiti cijepanja drva. Udarci sjekire odzvanjali su dvorištem i dopirali sve do kuće. Bilo je nemoguće da ih ona prečuje.

Nakon kratkog vremena djevojka izađe iz kuće i pođe u šupu.

Prekinuo je posao i pogledao je.

— Dajte mi još mjesec dana vremena, Barny — reče djevojka i pogleda u zemlju.

— Ali, naravno, Julijo. Čekat ću i dva mjeseca, dok sunce ne bude toplije. Ako se do tada ne odlučite, otići ću.

— Dobro, Barny.

Julija se okrene i uputi prema majčinom grobu.

Rijeke su nabujale i nosile mulj, šljunak i otrgnute grane, pa i čitava debila do udaljenih mora. Tople zrake obasjavale su preostali snijeg, koji je još dobrim dijelom pokrivao preriju.

Jednog dana Julija i Barny odvezli se u Craig, mjestance s dva tuceta kuća. Glavna je ulica bila gotovo raskvašena, tako da su dva snažna muškarca prenosila prolaznike s jedne strane nogostupa na drugu.

— Svakog je proljeća ovako u Craigu — reče djevojka dok su se približavali mjestu. — Ali, na sreću to ne traje dugo, tek nekoliko dana.

— Jesi li sigurna da i ti uistinu želiš da se vjenčamo, i da se nećeš pokajati, Julijo?

Malo je oklijevala, a onda ga uhvati za ruku i nesigurno reče:

— Barny, onoga drugog još nisam zaboravila. To moraš znati.

— Zaboravit ćeš ga, Julijo. Znaš da vrijeme liječi sve rane.

— Nadam se.

— Hoćemo li se danas vjenčati?

— Hoćemo, Barny.

Tavish zapucketa bičem.

Dva mjeseca proveo je u djevojke i svakim danom sve više zadobivao nje-no povjerenje. Spoznala je da joj je

prijeko potreban, a da je nije morao uvjeravati riječima. Ovdje, u ovom gradiću još će se danas vjenčati, a onda ga nikakva sila neće spriječiti da postane nasljednikom Sparkovih.

Još jače udari bičem. Oba konja požure i dovuku kola u gradić. Blato je prskalo na sve strane. Kotači i konjska kopita utonu u kaljužu. Kola uspire i zaustave se pred kućom šerifa, nasuprot salunu.

Trgovac je pred trgovinom rukovao nekom golemom kutijom ispred fotografskog aparata na kojem je visjela velika crna krpa, ispod koje bi neprekidno nestajala trgovčeva glava.

Šerif je stajao na nogostupu. Julija se obrati:

— Šerife, moja je majka umrla prije dva mjeseca. Ovo je Barny Tavish. On mi je pomogao oko pokopa i dalje ostao sa mnom na farmi.

Bud Kirk kimne. Bilo mu je oko pedeset godina. Imao je svijetlu kovčavu kosu i debeo trbuh, tako da je nalikovao buretu. Izlizana kožnata vjetrovka bila je na pojedinim mjestima zaderana, a nedostajala su i dugmeta. Na glavi je imao visoki kaubojski šešir, svijetle boje, ukrašen širokom kožnom vrpcom, koja bješe umašćena znojem.

— Nasmiješite se! — poviče trgovac ispod crne krpe iza fotografskog aparata.

Barny je žmirkao prema suncu, Julija se smješkala. Sve do kola dopre plavičasti bljesak, koji se uzdigne prema nebu poput munje.

— To će biti divna snimka gospođice Julijo. Kad ponovo svratite u grad, bit će gotova.

Djevojka pogleda prema fotografskom aparatu a zatim prema šerifu.

— Gospodine Kirk, mi se želimo vjenčati.

— Vjenčati? — Šerif se namršti. — Tako naglo?

— Sama ne mogu svladati sve poljudjelske radove, šerife, a osim toga mi se volimo — ponovo je uhvatila Barnyja za ruku, kao da traži zaštitu.

— Molimo vas samo da nam kažete gdje je sudac — osorno reče Barny.

— Nema ga.

— Zar nije ovdje? — zatečeno upita Barny.

— Zbog hitnog posla morao je otputovati u Denver.

Vratit će se najranije za tri tjedna.

— Možete li nas vi vjenčati? — upita djevojka.

— Ne, ne mogu, Julijo. Nemam za to ovlaštenje. Da imamo svećenika, onda bih mogao. Ja sam samo gradski šerif.

Djevojka pogleda Barnyja.

— Za tri tjedna? — ponovi Tavish.

— Otprilike. Mora zaobilaziti brda, jer su kanjoni još puni snijega. U ovo doba vrlo je nesigurno putovati. Kako se vi ono zovete?

— Barny Tavish, šerife.

Trgovac spremi fotografski aparat u trgovinu i poviče:

— Jeste li čuli? Julija Spark dovela je sa sobom nekog stranca za kojeg se namjerava udati. A majka joj je tek nedavno umrla.

— Tada ćemo ponovo doći za tri tjedna — reče djevojka. — Pođimo u trgovinu, Barny. Tih nekoliko tjedana ionako ne znači ništa.

Barny zapucketa bičem. Ni njemu nije bilo do žurbe, ali živio je u strahu da bi se ona mogla predomisliti ili da će se dogoditi nešto nepredviđeno, osujetiti njegov plan i time razoriti najveću priliku koju je ikada doživio.

III

Tople sunčane zrake dopirale su sve do spilje gdje je Roger Falcon žmirkajući sjedio na izbočini stijene. Prvi puta nije bilo potrebno naložiti vatru jer je bilo toplo.

Na rubu šume šest vukova ležalo je na suncu i lijeno zijevalo. Došli su u dolinu prije četiri tjedna, zajedno s još četiri vuka, ali ga nisu pokušali napasti.

Roger je znao da više neće doći do spilje da bi ga rastrgali. Napustit će dolinu i potražiti drugi plijen, Jer im nagon govori da moraju poći dalje. Sada će i miševi izići iz svojih rupa, a pojavit će se i divlje svinje da same pronađu hranu. Farmeri će domaće životinje pustiti u obore, gdje ih vukovi mogu svaku noć napasti.

Iz ponora pjenušao se brdski potok, slijevao preko brda i nestajao u procijepu uz glasno žuborenje.

Roger protrlja lice, obraslo bradom. Na čelu je imao oteklinu od nazeba a na ruci ožiljak od zubi jednoga vuka, ali inače se dobro osjećao i bio je dovoljno snažan da stigne o farme Sparkovih ili do gradića Craiga. Tamo će mu dobro doći ušteđenih tri stotine dolara da se ponovo vrati u civilizaciju.

Na rubu šume jedan vuk ustane i zijevajući protegne se. Ostali su se samo lijeno rastezali. Vuk izide iz šume i približi se ponoru. Pio je vodu koja se slijevala odozgo, a zatim pođe uz klanac.

Malo-pomalo i ostale životinje se udalje.

Roger je čekao još jedan sat, ali kad se životinje nisu vratile, ustane i izide iz spilje. Ode do potoka i opere prijavo lice. Pogleda u ponor, ali vukova nigdje nije vidio. Otišli su i sasvim ga zaboravili. Odustali su nakon toga što su dva mjeseca iz minute u minutu neprekidno napadali tako da se morao boriti za život.

No, još je bio na oprezu. Koračao je korak po korak, s nožem u tuci. Dok se penjao uz kanjon, neprekidno se ogledavao. Ali vukova nije bilo na vidiku.

Stigao je do vrha i vidio kako nastaje potočić koji je curio iz usjeklina i sa stijena. Posvuda neokolo bijaše još prljav snijeg, koji se pomalo topio i opskrbljivao potočiće novom vodom.

Preko zaravanka prijeđe vrh i krene prema sjeveru, putem kojim je brzo stigao u dolinu.

...

Oko podneva Roger stiže u grad. Sunce je osušilo ulice i obasjavalo kuće. Muškarci koji su prenosili ljude s jedne strane nogostupa na drugu nestali su. Šerif je stajao pred svojom kućom i smrknuta lica promatrao stranca čiji izgled nije ulijevao povjerenje.

Čak i konjušar Peppoolan promrmlja nešto neljubazno umjesto pozdrava kad mu se Roger približio. Iolan je imao oko šezdeset godina. Bio je mršav, sjedokos, lica punog bora i brazda.

— Što želite, gospodine? — promrmlja.

— Potreban mi je konj.

— Konj?

— Da. I sedlo.

— Imate li ga čime platiti? Što mislite koliko stoji jedan konj sa sedlom, čovječe?

— Da nemam novca, ne bih vas uznemiravao — grubo odgovori Roger.

— Oprostite — promrmlja i dalje mrzovoljan konjušar. Odmjerio je Rogera od glave do pete. — Ako je tako, pođite sa mnom. Ali neka vas davo nosi ako nemate novac.

Falcon je slijedio konjušara u nisku zgradu. U knjušnici se brzo ogledao. U odvojenim pregradama bilo je više od tucet kojna, ali nada da će ovdje ugledati svoga sivka, brzo se rasplinula.

— Ovog smeđeg možete imati — konjušar pokaže na jednog smeđeg kojna. — Ili onog tamo, Pinta. I on je na prodaju.

Roger gurne u stranu smeđeg kojna i počne ga ogledavati. Pogleda mu nozdrve i usta, kako bi ustanovio starost.

— Koliko ovaj stoji? — upita.

— On je osmogodišnjak.

— Znam, i to sam vidim — Roger se ponovo uputi k pregradi. — Dakle, koliko?

— Osamdeset.

— Dat ću vam šezdeset i ni dolara više. Ne morate odmah odlučiti. Unajmit ću sobu u hotelu jer se moram nekoliko dana odmoriti.

Začuju se koraci i već idućeg trenutka na vratima se pojavi šerif. Zvijezda je svjetlucala na izlizanoj kožnoj vjetrovki. U koricama je imao revolver, držak kojega bijaše okrenut prema gore, a za opasačem sjali su bakreni meci.

— Dakle dobro, sedamdeset — reče konjušar.

— Rekao sam šezdeset, gospodine, i ne dam ni dolara više.

Šerif je žmirkao stisnutih očiju.

— Zar želi kupiti kojna, Peppo?

— Da, onoga smeđeg.

— Šezdeset dolara je pristojna svota.

Konjušar je kleo

— Dakle dobro, šezdeset. Ali, samo zato što ste stranac.

— Meni je svejedno zašto. — Roger izvadi iz džepa novac i plati. — Imate li i sedlo? No ono ne bi smjelo stajati imetak, jer ću protivno jahati bez njega.

Roger pomisli da bi se nerado pojavio pred Julijom Spark bez sedla, ali prije no što se povuče, ipak je želio pokušati. Ionako joj mora objasniti što ga je spriječilo da nije došao na vrijeme.

— Eto, ono tamo možete dobiti za tri-deset dolara. — Konjušar pokaže na sedlo obješeno o daščanu stijenu, prilično otrcano. — Već je godinama ovdje. Netko ga je ostavio.

— Uzet ću ga za dvadeset. — Roger izbroji čovjeku još nekoliko novčanica i utisnu mu ih u ruku. — Konja ću još neko vrijeme ostaviti ovdje. Hranite ga, ali da ne bude preskupo.

Roger pođe, ali mu šerif prepriječi put.

— Gospodine, dolazite li iz planine?

— Da, šerife. Zovem se Roger Falcon. Bio sam u jednoj spilji, opkoljen vukovima.

Šerif kimnu. Promatrao je Rogera i ugledao osušenu krv na njegovom haljetku od vučjeg krzna i na hlačama. Zatim primijeti ogrebotine i oteklinu.

Kad se odmaknuo u stranu, Roger reče:

— Želite li još što znati o meni, naći ćete me u salunu. Mogu li se u ovdašnjoj trgovini kupiti meci?

— Naravno da mogu — odgovori šerif.

Roger se okrene, iziđe na ulicu i krene nogostupom do dućana. Kad je ušao, trgovac je upravo poslagao čitav niz slika preko tezge i pri tom se zadovoljno smješкао.

— Molim vas, Mary, zatvorite polagano vrata da slike ne odlete! — zapovijedi trgovac a da nije uopće podigao glavu.

Falcon zatvori vrata i nakašlja se.

Trgovac u hipu podigne glavu i reče:

— Oh, mislio sam da je to gospodica Garland.

Roger produži i pogleda fotografije. Bilo je mnogo ukočenih prilika i sve su sjedile na istoj sofa. Sva su lica bila napeta i svi kao da su nešto očekivali.

Na zidu iza njih vidjele su se crne sjene.

Odjednom ugleda Juliju i Barnyja kako sjede na kolima. Učini mu se kao da mu je kroz srce prošla igla, čelo mu se oznoji, a srce počne ubrzati lupati.

Trgovac primijeti neznatčev ukočeni pogled i reče:

— To je gospodica Spark, gospodine, Prije tri dana došla je ovamo s nekim strancem i htjela je da se odmah vjenčaju. Ali sudac je u Denveru i vratit će se tek za nekoliko tjedana.

— Ah, tako!

Roger je, i dalje kao prikovan, promatrao sliku.

— Ispričala je da joj je majka umrla. Prošle je godine njen otac stradao u Kansasu. Ubijen je. Kad joj je majka umrla, taj joj je čovjek navodno, mnogo pomogao.

— Ah tako! — ponovi Roger.

— Ali, vas to zacijelo ne zanima. — Trgovac sakupi slike i stavi ih u kutiju na policu. — Čime vas mogu uslužiti?

— Potrebni su mi meci. — Roger stavi revolver na tezgu. — Imate li možda dobru pušku? Svoju sam, na žalost, izgubio.

Pomislio je na Barnyja, tu prokletu hulju koja je odjahala na njegovu konju. Vjerovao je da ga nikada neće pronaći, jer je Barny bio dva mjeseca u prednosti i imao je i izvrsna konja. Ali, hulja nije otišla daleko. Očito bješe siguran da je protivnika ostavio u bezizlaznom položaju... toliko bezizlaznom da ga se nije morao plašiti.

Trgovac stavi na tezgu kutiju s mecima, pa s nije morao plašiti.

Trgovac stavi na tezgu kutiju s mecima, pa s poviše police izvadi vinčesterku kojoj je kundak bio malo izgreben.

— Ovu bih vam mogao prodati za dvadeset dolara. Prilično je dobra.

— Potrebna mi je bolja puška.

Trgovac sliježe ramenima, spremi pušku i donese drugu.

— Osamdeset.

Roger uzme pušku odvagane je u ruci i repetira. Bila je također vinčesterka 66.

— Da li je nova?

— Nije sasvim, ali čovjek koji ju je kupio umro je dva tjedna nakon toga. Ispalio je samo nekoliko metaka, za vježbu.

— Dat ću vam šezdeset. — Roger odloži pušku na tezgu i nastavi ne sačekavši odgovor. — Ako pristajete, dodajte u salun i kažite mi. Ali nemojte doći ako se namjeravate cjenkati. Koliko stoje meci?

— Tri dolara.

Roger plati i uzme metke pa iziđe iz dućana. Zastane, počese se po licu obraslom bradom i razmisli da prvo ode brijaču ili u salun.

— Hej, gospodine, uzmite je za šezdeset — poviče za njim trgovac. — Sretan sam što niste za nju ponudili četrdeset.

— Uvijek ponudim onoliko koliko roba vrijedi — hladno odgovori Roger. — Ni više ni manje.

Slijedio je trgovca natrag u dućan, platio pušku i ponio je sa sobom. Na vratima se okrene i upita:

— Koliko je odavde do farme one djevojke?

— Koje djevojke?

— Zar niste maločas pričali o jednoj djevojci. Mislim da joj je ime Julija... no, kako se ono zvaše?

— Ah tako! Mislite na Juliju Spark.

— Točno.

— Nije daleko. Šest do sedam milja.

Roger se okrene i iziđe.

Najprije je htio nešto pojesti. Kad je ušao u salon, iz pozadine se pojavi Vivian, ridokosa barska djevojka. Međutim, povukla se čim je bolje promotrla pridošlicu. Ovaj obrastao, prljav i otrcan muškarac nije osoba od koje bi mogla dobiti nekoliko dolara. Njeno zanimanje odmah splasne.

— Gladan sam, a želim i viski.

— Imate li novaca?

Roger izvadi iz džepa nekoliko dolara i baci ih na tezgu. Novac se uz zvuk otkotrlja na drugu stranu, a gostioničar ga pokupi. Njegovo lice odmah postade ljubaznije.

— Donesite mi dobro jelo i dodajte bocu.

Gostioničar gurne bocu s viskijem i čašu.

— Jelo će biti odmah gotovo — reče i ode u kuhinju.

— Zdravo! — Vivian se približi i nasmiješi Rogeru. — Gdje si se krio, amigo? Izgledaš kao da si došao iz neke spilje.

— I jesam. Tamo sam proveo dva mjeseca.

— Doista? — Vivien se uozbilji.

— Da, doista.

— A čime si se hranio?

— Vukovima.

Podrugljivo se nasmiješila, ali se u hipu uozbilji kad primijeti da se on više ne obazire na nju.

Roger natoči viski i gurne bocu prema djevojci.

— Uistinu?

— Da, uistinu.

— Zar je to moguće? Mislim... može li se to jesti a da se ne otruje?

— Kako vidiš, može.

— Abe, čuješ li to? Čučao je u nekoj spilji i hranio se vučjim mesom. Što kažeš na to.

Gostioničar se ponovo pojavi.

— Nešto slično sam čuo gospodine, ali nisam povjerovao.

— Svejedno mi je vjerujete li ili ne — ravnodušno odgovori Roger, pa uzme čašu i sjedne za stol.

Mislim da nam ovaj može svašta pričati — u pola glasa reče gostioničar. — Vivian, pusti tog majmuna u miru.

— To i činim. — Djevojka natoči i sebi čašu viskija.

Roger pomisli na Juliju i Barnyja Tavisha. Pre očima mu se ukaže slika njih dvoje, koju je vidio u dućanu. Što da poduzme?

Vivien priđe stolu i sjedne.

— A kuda si se uputio, amigo?

— To još ni sam ne znam. Može li se ovdje dobiti soba?

— Vjerojatno, ali pitaj Abeja. On će ti pripremiti i kupku.

— Može li se ovdje dobiti pivo?

— Kako da ne.

— No, dobro — Roger nazdravi djevojci.

— Živio! — odgovori Vivian i upita: Kako si ono rekao da se zoveš?

— Roger Falcon... ali ne sjećam se da sam spomenuo svoje ime.

— Možda nisi. No, meni je svejedno. Vjerojatno mi se to samo pričini. Ali, molim te, budi tako ljubazan i nemoj više pričati jezovite priče od kojih se čovjeku kosa diže na glavi.

Ne volim kad me netko smatra budalom.

Roger kimnu.

— Dobro, neću.

Gostioničar ode mrmļajuci natrag u kuhinju. Čulo se kako cvrči mast u tavi, a miris jela zamamno se proširi po salunu.

Djevojka ubrzo donese bocu s tezge i ponovo napuni čaše.

Šerif proviri kroz ulazna vrata, ali ne uđe u salun.

Roger osjeti kako mu se u ustima počela skupljati slina od mirisa jela. Pomisli da neće dugo izdržati glad, a kad se pojavio gostioničar, s grahom, slaninom, odreskom i krumpirima morao se svladati svom snagom da mu ne istrgne tanjur iz ruke. Vilice ga boljele pri pogledu na hranu. Vivian ga je pažljivo promatrala, a on se zbog toga još više svladao.

— Ne, tako kao što ti jedeš, ne jede nitko tko je živo među vukovima — reče djevojka nakon što je pojeo polovicu odreska.

Bio je sretan što to misli, jer nikoga se nije ticalo kako je uspio preživjeti.

Drugog dana Roger je stajao pred salunom, naslonjen o zid u sjeni duge nadstrešnice, i neprekidno se gladio po izbrijalom licu. Bio je to za njega neuobičajeni osjećaj. I košulja mu je bila nova i još ga je škakljala po vratu.

Razmišljao je o tome kako će se sve dalje odvijati. Želio se osvetiti Barnyju, ali nije znao kako. Da pričekaju suca ili da se potruđi do šerifa? Ne, sve bi to bio uzaludan trud. I on i Barny ovdje su stranci, svaki će dati drugačiji iskaz, a dokaza nema. Ni ako Barny još ima sivka, to ne bi bio dovoljan dokaz, jer on sam nema nikakvu potvrdu kojom bi mogao dokazati da je kupio sivka.

Začuje se pucketanje biča, glasnije no ranije. Konji su rzali, a čuo se i zvuk kotača kola, koja su se približavala.

Roger pogleda prema zidu i ugleda kola u koja su bila upregnuta dva konja. Kad je prepoznao muškarca na sjedalu, naglo se povuče u sjenu.

— Barny Tavish — promrmļja.

U duhu je vidi jahača kako juri iz spilje dok on sakuplja granje i sebe kako podiže kolt i ispaljuje za njim posljednje metke, zaslijepljen vatrom iz cijevi, dok jahač nestaje u klanu.

Čekao je, leđima oslonjen o zid. Krv mu udari u glavu i primijeti da je nesvjesno uhvatio kolt.

Gradom je oštro odjekivalo pucketanje biča. Kola su se približavala i naposljetku zaustavila ispred dućana.

Trgovac izađe i povlače:

— Dobro da ste došli, gospodine. Slika je gotova!

— Kakva slika? — osorno upita Barny.

— Ona gdje ste zajedno s gospođicom Spark, gospodine. Zar se ne sjećajte?

— Nisam zato došao. Da li se vratio sudac?

— Još nije.

— Potrebno mi je sjemenje. Kad smo posljednji puta bili u gradu, zaboravili smo ga kupiti.

— Dobro da je gospođica Julija u vama našla tako svestranog pomoćnika, gospodine. To joj je sada i te kako potrebno.

— Ne brbljajte, već me poslužite — otrese se Barny, omota uzde oko drveća kočnice i siđe s kola. Ugura trgovca u dućan, pođe za njim i zatvori vrata.

Roger je i dalje stajao na istom mjestu, preko puta. Čekao je naslonjen o zid saluna.

Nakon desetak minuta vrata se ponovo otvore i Barny izađe. Na leđima je nosio vreću, koju baci u kola. Čim je s leđa stresao vreću, zastane u tom položaju i oštro se zapilji preko ulice.

Roger se ne pokrene.

Barny je nepomično stajao kraj kola nekoliko trenutaka, zatim ih obide i prijeđe ulicu.

Na ulici obasjanoj suncem nije tog časa bilo nikoga, čak ni šerifa koji je redovito bio posvuda, pa se činilo da nema nikakva posla.

Barny zastane i zažmiri. Guste mu se obrve skupe, a na čelu se pojavi poprečna bora.

— Zdravo Barny — tiho reče Roger zatežući. — Već sam se bio uplašio da te nikada više neću vidjeti.

Tavish se osvrnuo lijevo i desno, zatim ponovo pogledao Rogera, pa se stubama popne do njega.

Mjerkali su se hladnim pogledom. Barnyjevoj pogled je bio ispitujući i činilo se kao da razmišlja o tome kako da se riješi suparnika za kojega je bio uvjeren da je odavno mrtav.

Roger je promatrao i čekao. Tavish se neprekidno ogledavao, dok napokon ne zasikće:

— Kako si se...?

Zašuti i zubina zagriže donju usnicu.

— Kako sam se spasio? Imao sam nož.

— Nož?! — razočarano uzvikne Barny.

— Kako je Julija?

Barny se trgne.

— Što ti znaš o tome?

— Vidio sam u trgovini sliku, a čuo sam i od trgovca. Mislio sam da si mi onako podmuklo oteo konja zato da bi se izgubio negdje u zemlji. Sretan sam da si još ovdje.

— Budeš li naokolo pričao ovu glupu priču, reći ću svima da si bezobrazan lažac, da te uopće ne poznajem i da te vidim prvi put u životu.

— Ništa drugo nisam očekivao, prokleta varalico! Samo se pitam kako je takva propalica mogla zadobiti Julijino povjerenje.

— Savjetujem ti: kloni se djevojke. Ako te ugledam na farmi, ustrijelit ću te.

— Kao bijesnog psa, zar ne?

— Upravo tako!

— Zaista sam sretan da sam te pronašao. Ti, naravno, nameš namjeru da se ponašaš kao pravi čovjek, zar ne, Barny?

— Zar želiš dvoboj?

— A što bi drugo?

Barny se zlorado smiješkao.

— Za nekoliko ću se dana oženiti i ne mogu se ponašati kao krvožedni ubojica. Pogotovu se ne mogu upustiti u dvoboj sa skitnicom. Što bi ljudi mislili o meni i Juliji?

Roger se glasno nasmije.

— Već si se uživio u novu ulogu, Barny. To ti doista sjajno polazi za rukom. Zavidim ti.

Barny se ponovo oprezno obazre na sve strane.

— Još smo sami — primjeti Roger Falcon — ali možda nas netko promatra. Budeš li dugo sa mnom pričao, ljudi će pomisliti da me poznaješ.

— Još te jedanput upozoravam: ne prilazi farmi!

— Razumio sam, Barny.

Roger nije bio nimalo iznenađen Barnyjevom mržnjom.

Tavish se okrene i uđe u salon. Pokretna vrata saluna zaškripe po pijesku.

Začu se glas barske djevojke.

— Zdravo, zar si opet ovdje? — poviče Vivian. — Nadam se da si danas bolje raspoložen.

— Do đavola, ostavi me na miru! — otresito će Barny. — Skloni mi s vrata ovu žensku! — poviče ljutito gostioničaru.

— Vivien, nestani! — poviče gostioničar. — Gospodine, ona ne misli ništa zlo.

— Grom i pakao, ne zanima me što ona misli! Hoću viski!

Falcon uđe u salon i zastane kod vrata. Zagleda se u polutamnu prostoriju, samo mjestimice obasjanu suncem.

Tavish je stajao uz tezgju i nervoznim pokretima ulijevao u čašu viski. Brzo ga ispije.

Iza tezge bio je gostioničar skrštenih ruku. Vivien je sjedila u sredini gornjeg kata uz jedan igraći stol.

— Rogeru — upozori djevojka — s ovim budi oprezan. Vrlo je nabušit.

— Ovaj? — Roger osjeti volju da izazove Barnyja. Promuklo se nasmije. — Ta, djeluje sasvim bezopasno.

Barny se meškoltio. Iz očiju su mu sijevale munje, a hladna mržnja iskri-vi mu lice. Podgine praznu čašu i baci je prema Rogeru.

Roger hitro izmakne glavu i čaša proleti pokraj.

— Čovječe, što je ovaj nabijen! — usklikne djevojka.

Barny se naglo okrene.

— Ti šuti! Nitko te ništa nije pitao. Tebe se to ništa ne tiče!

— Što imate vas dvojica? — uvrijedeno upita djevojka. — Roger zar ga poznaješ?

— Ne poznaje me! — ljutito upadne Tavish.

Gostioničar spusti ruke i stane uz police s pićima, očekujući što će se dalje zbiti.

Barny se uputi prema Rogeru, ali ipak zastane, uvuče glavu i stisne šake.

— Ovo je doista smiješno — opet se umiješa djevojka i prekinu šutnju. — Razmiješ li ti ovo, Abe?

— Umukni! — promrmlja gostioničar.

Roger pođe prema Barnyju, gurne ga u stranu i pokuša prići tezgi. Tavish ga udari. Šaka pogodi Rogera u rame i baci ga na tezgju, a Barny još jednom skoči i ponovo udari. Ovaj puta pogodi protivnika u lice.

Roger napola padne preko tezge, ali povuče noge i udari napadača u prsa.

Barny odleti natraške, prevrne dvije stolice, neki se stol odmakne i momak padne na pod. Kad se uspravio, Roger je već bio pokraj njega i nemilosrdno ga udario u nos. Barny jaučući padne nekoliko puta na pod. Iznenada, još ležeći, zgrabi revolver ali ga Roger udari po zapešću. Oružje odleti kroz prostoriju, udari o zid i uz prasak se zaustavi pred trijemom.

Djevojka potraži zaklon ispod stubišta.

— Ustani! — reče Roger i malo se odmakne, kako bi ostavio Barnyju dovoljno prostora.

Tavish privuče noge. Iz nosa mu je tekla krv. Podboči se na ruke i skoči uvis.

Roger ga uhvati, ali ga Barny predusretne, blokira njegov udarac i lupi šakom u trbuh. Kad se Roger savio, udario ga koljenom posred lica.

Roger odleti natraške, veslajući rukama i svom snagom udari o tezgju. Osjeti mučninu od udarca u želudac. Bio je toliko ošamućen da mu se učini da vidi dva Barnyjeva lica. Najednom se pojavi neka šaka i udari ga u čelo. Tijelom zatetura natraške. Drugi udarac u tijelo pojača njegovu mučninu i osjećaj da će povraćati. Stisne zube, nastojeći svim silama pobijediti slabost koju je osjećao po čitavom tijelu.

Barny to primijeti. Sada mora iskoristiti priliku. Navali. Bez prestanka je udario protivnika.

Roger je u ustima osjećao okus krvi, a pred očima su mu plesali plameni krugovi. Još se jednom sabere i baci prema Tavishu, koji odleti prema nekom stolu. Ali, Barny ga dočeka i šakom udari u zatiljak. Roger posrne, preleti preko stolca, koji se s treskom prevrne na zemlju.

Tavish se zlobno nasmije.

— Uopće nemaš snage, slabiću!

Rogera obuze mržnja. Iz očiju mu sjevanu. Preokrene se i ugleda pred sobom protivnika, koji mu se učini poput diva. Pokuša ustati, ali dobije udarac u rame i glavom ponovo udari o tlo.

Okrene se na trbuh, privuče noge i ustane, no Barny ga odmah zgrabi za ramena i počne vući naokolo. Naposljetku ga šakom udari u bradu.

Roger odleti o zid i primijeti da mu se Barny približava. Rukama je lomatao po zraku i naletio na stolac. Imao je još toliko snage da dignu i udari protivnika.

Stolac se slomi na Barnyjevim ramenima. On se zanjše i svom snagom udari u obližnji stol.

— Pokaži mu! — bodrila je Rogera djevojka.

Roger je u ruci držao naslon, na kojem je još visjela noga stolca. Krene za Tavishem i ponovo udari, ali ovoga puta Barny izmakne. Noga stolice udari o stol i on se raspadne. Naokolo poletješe treske. Veća pogodi petrolejku. Staklo prsne, a petrolej se izlije na pod.

Barny psujući zgrabi jedan stol i baci ga prema protivniku.

Roger se obrani rukama. Stol padne na pod ispred njega i razleti se na sve strane.

— Zar ste poludjeli! — jadikovao je gostioničar. — Sve ćete porazbijati!

Nitko se nije obazirao na njega. Roger ponovo dignu stol i baci ga natrag. Pogodi Barnyja i ovaj padne. Kad je ustao, Roger je već bio kraj njega. Potpuno iscrpljen, skupi preostaluu snagu i udari Tavisha u nos. On zastenje, uzmakne prema tezgi i padne.

— Što se ovdje događa? — začuje se glas s vrata. Metak prozuji prema stropu, a salun se zatrese.

Roger se teturajući počne povlačiti, pogleda preko ramena i u oblaku dima ugleda šerifa.

Tavish se teškom mukom uspravi i reče:

— Ova me prokleta skitnica napala, šerife! Bacio je na mene stolac, gađao me stolom i pogodio svjetiljku.

Serif uperi u Rogera revolver iz koje-ga se još pušilo.

— Poći ćete sa mnom! — okrene se Tavishu. — A vi pričekajte ovdje dok se vratim. Jeste li razumijeli?

Barny kimnu i obriše krv s lica.

— No, hajde već jednom! — urlao je šerif. — Abe, ovdje se ne smije ništa pomaknuti prije nego što sve pregle-dam. Pođite sa mnom!

— Što želite od mene? — upita Ro-ger, još ošamućen i jedva se držeći na nogama. — Ništa nisam učinio.

— Zatvorit ću vas, a onda ćete dalje razgovarati.

Serif uperi u Rogera revolver. Uhva-ti ga za ruku i izgura iz saluna.

Znatizeljnici se razmaknu i oslobode prolaz.

Serif je pred sobom gurao Rogera na nogostupu.

— Uvijek stranci naprave gužvu! — reče netko iz okupljene svjetine.

Serif odvede Rogera preko ulice u svoj ured i zatvori ga u ćeliju koja je zauzimala dio prostorije. On se odvu-če do prične i svali na nju svom teži-nom. Iza njega tresnu vrata ćelije, koja su škripala. Začuje se lupa još jednih vrata.

Roger se prevrtao po prični, trljao je bolno lice i kroz rešetke gledao bi-jedno namješten šerifov ured. Grube daske na zidu potamnjele su i tijesan je ured djelovao još mračnije. Naoko-lo je bio neuredno pobacan namještaj od grubo tesanih dasaka, limeni sliv-nik, stolac iz kojega je virila konjska dlaka. Na vješalici kraj vrata visjele su tri puške smotane lancem i zaklju-čane katancem.

S mukom se uspravi i odvuče do re-šetaka. Pokušao ih je tresti i tada pri-mijeti da još ima svoj revolver. Izvu-če ga i uperi u bravu, ali ipak je okli-jevao da zapuca. Razum mu je govorio da bi bilo pametnije pričekati, jer to bi mu se ozbiljno moglo predbaciti. On je ovdje stranac i mogao bi izvući

kraći kraj. Zato vrati revolver u kori-ce pa ponovno legne. Najprije se mo-razo nekoliko dana odmoriti da skupi snagu, a onda će što prije otići na far-mu, kako je to namjeravao prije neko-liko mjeseci.

IV

— On je prvi počeo! — vikala je barska djevojka pokazujuću na Tavis-ha. — Napao je Falcona. Abe, i ti si vidio!

Gostioničar iza tezge razvuče lice u grimasu.

Serif je stajao kraj Tavisha koji je pio viski. Lice mu bješe natečeno, s tragovima krvi. Djevojka je stajala pred stubama i polako spustila ruku.

— On je prvi počeo — ponovi još jed-nom. — I Abe je to vidio.

— Momak je već napolju zadirkivao! — ustvrdi Tavish. — Ja ga ne pozna-jem, nikada ga ranije nisam vidio.

— A što je htio od vas? — upita še-rif.

— Ne znam. Pitajte njega. A što bi neki stranac i htio od mene? Dobro ću razmisliti hoću li i dalje dolaziti ova-mo u grad u kupovinu?

Serif ustukne. Na čelu mu se pojavi brazda.

— Zar možda nije tako? — nastavi Tavish. — Kupio sam sjemenje i htio u miru popiti viski. Momak me je napo-lju zadirkivao, a ovdje napao. Bacio je stolicu na mene i ispremlatio me.

— To je istina! — potvrdi gostioničar.

— Ali, on je prvi počeo — tvrdila je dalje djevojka i ponovo pokazala na Travisha.

Barny baci nekoliko novčića na tez-gu.

— Uistinu ću dobro razmisliti da i dalje sve što nam je potrebno nabavlj-mo ovdje ili u nekom drugom gradu. Zelite li još što od mene, šerife?

Bud Kirk bio je neodlučan. Ali, gosti-oničar reče:

— Sve ovo porazbijao je i onaj dru-gi. Točno sam vidio, šerife.

Tavish prođe kraj šerifa i izađe iz saluna. Minutu zatim začulo se pucketanje biča i zvuk kola koja su se udaljavala.

Jedan po jedan ljudi su s ulice ušli unutra i okružili šerifa. U salunu je još smrdjelo na petrolej i bartu.

— Ova se dvojica poznaju — tvrdila je ridokosa djevojka. — To sam primjetila čim je Falcon ušao. A onaj drugi vas je prevario, šerife, on je prvi počeo. Falcon je uzeo stolicu samo zato što je bio slabiji i nije se drugačije mogao obraniti.

— Ako se farmeri ne budu više opskrbljivali u našem gradu, morat ćemo se i umiješati — reče kolar.

Ostali su samo smrknutih lica potvrdivali.

— Vi imate čudan osjećaj za pravdu — reče djevojka. — Za vas je u redu samo ono što je dobro za posao, zar ne?

— A što inače? — upita trgovac. — Mi živimo od trgovine. A živjeti se mora!

— Tako je! — potvrdi sedlar.

Ponovo si odobravajući kimnu.

— Abe, procijeni štetu i kaži mi svotu. On će platiti, pa napustiti grad. Za to ću se osobno pobrinuti.

Gostioničar kimnu. Šerif se okrene. Ljudi se razmaknu i pušte ga proći.

Nekoliko je žena stajalo pred vratima svojih kuća, ali ga nijedna ne nagovori. Šerif uđe u svoj ured, zakračuna iza sebe vrata, nasloni se na njih i pogleda zatvorenika. Tračak sunca zalutao je kroz rešetke i bacio nekoliko zraka na Rogerov opasač.

— Zaboravili ste mi oduzeti revolver — oglaš se Roger i sjedne.

Šerif se ledima odupre o vrata.

— Ne pravite nikakve gluposti! Morao sam okončati tučnjavu. Taj će se čovjek uskoro oženiti i postat će ugledna mušterija u ovom gradu. A grad živi od farmera.

Roger ustane, dovuče se do rešetaka i nasloni na njih.

— Dalje?

— Razlupali ste pola saluna. Nije li tako?

— Možda.

— Platit ćete štetu i otići iz grada.

Roger se povuče i ponovo sjedne na priču.

Šerif se nasloni o pisaći stol.

— Nisam vas pitao poznajete li Tavisha ili ne. To se mene ne tiče. Jeste li razumjeli?

Roger dignu glavu.

— Napustiti ćete grad, a ako se ponovo pojavite, zatvorit ću vas.

— On još nije oženjen Julijom Spark! Već se sav tresem od straha pred nekim za kog se još ne zna da li će doista postati farmer.

— Neću slušati nikave priče ni objašnjenja! Platit ćete što ste polomili i otići iz grada, ako se još jednom ovdje pojavite, alo po vas.

— Mogu li bar ostati do sutra? Makar i ovdje, u ćeliji? Prilično se loše osjećam. Bio sam dva mjeseca u planinama.

Šerif obide stol i sjedne na poderani stolac.

— Ako obećate da se nećete više ovdje pojaviti, odložit ću to do sutra. Nadam se da ćete to znati cijeniti.

— Dobro, šerife. Zar su trgovci načinnili na vas takav pritisak?

— Ja sam namještenik grada — mrzovoljno odgovori Kirk. — Ljudi me plaćaju da zastupam njihove interese. Nigdje na svijetu nije drugačije.

Roger Falcon, stenjući, legne natrag na priču. Po čitavom tijelu osjećao je bol, koja je postajala sve snažnija. Plašio se da od boli neće moći zaspati.

Šerif je šetao amo-tamo, sve dok nije ušao gostioničar.

— Ja nisam ništa kriv — odmah reče gostioničar. — Ja sam samo oštećen.

— Kolika je šteta? — osorno upita šerif.

— Pedeset dolara.

— Zar mislite da je on Krez, Abe?

— A što to znači? — začuđeno upita gostioničar.

— Ah, ništa. Reci neku razumnu svotu i on će platiti. Sutra će napustiti grad i nikad se više neće vratiti. Mir s farmerima bit će osiguran, a onaj novi ipak će u tebe slaviti vjenčanje s Julijom. Više uistinu ne možeš zahtijevati. Dakle?

— To je stvarna cijena — usprotivi se gostioničar.

— Predlažem ti, zadovolji se s dvadeset dolara. Za taj će ti novac stolar načiniti lijepi novi stol i uz to i stolicu. Trgovac će ti prodati jednu od najljepših svjetiljaka. A što bi više htio?

— Gostioničar je psuovao.

— Dakle, novac ćete dobiti sutra — reče šerif i izguša gostioničara iz ureda. Zatvori vrata i obrati se Rogeru.

— Sve si čuo. Sutra isplati dvadeset dolara i odlazi.

Tavish je proveo ostatak dana u žbunju na rubu šume, s puškom u ruci i odlučan da makne s puta supranika prije no što mu postane opasan.

Ali Roger se nije pojavio.

Barnyjevo je lice postajalo sve mračnije. Kad se počela spuštati noć, nije više znao bi li dalje čekao ili bi se vratio u gradi tamo ga nekako ubio. Ali, vratiti se u Craig moglo bi biti opasno. Možda ga Roger čeka. Ovdje ima mnogo veće izgleda da ga smakne.

Barny je čekao još nekoliko minuta, ali kako se nikakav jahač nije pojavljivao, izvuče konja i kola iz tamne šume, prebaci se na sjedalo, odloži pušku i zapucketa bičem.

Konji odmah krenu prema brežuljku iza kojega bijaše farma.

Na kući se otvore vrata. Kad se približio dvorištu i krenuo prema oboru na vratima se pojavi sjena. Na svjetlosti djevojčini su tamnosmeđi uvojci svjetlucali poput žeravice.

— Jesi li to ti, Barny? — upita djevojka.

— Da, ja sam.

Zaustavio je konje i sišao s kola.

Julija se približi.

— Gdje si se tako dugo zadržao? Što se dogodilo?

— A što bi se dogodilo? — osorno odgovori Tavish, trudeći se da joj se suviše ne približi. Ispregne konje i odvede ih u obor.

Julija pođe za njim i ponovo ga ispitujući pogleda.

— Imaš na bradi modricu.

— Zar se to vidi i kod tako slabog osvjetljenja?

— Ja vidim. Što se dogodilo, Barny?

— Ah, ništa značajno. Potukao sam se s nekim pljanim momkom. Šerif je naišao prekasno. Zatim ga je zatvorio.

Izišao je iz obora i objesio uzde i ormu preko ograde.

— A gdje se to zbilo?

— U salunu. Htio sam popiti viski, ali tom momku to nije bilo pravo. Dajlje nije važno.

Razmišljao je o tome da kola spremi u šupu, ali ipak odustane. Nebo biješe zvjezdano i noću neće biti kiše. Sjemenje, dakle, može ostati napolju.

Kad je htio ući u kuću, Julija ga iznenađeno pogleda, a zatim svrne pogled na kola.

Barny je znao da se ona ne slaže s njegovom odlukom, pa digne vreću s kola i odvuče je u šupu.

Kad se vratio, djevojka je već ušla u kuću. Vrata je ostavila otvorena. Barny uđe i zatvori vrata.

Dok je djevojka pekla jaja, on je nemirno hodao amo-tamo, prilazio prozoru i vrebajući gledao u tamu. Ali nije se vidjelo ništa osim stupa ograde i kola.

Julija je iznenađeno promatrala njegovo nemirno tumaranje po sobi.

— Zar otprije poznaješ tog čovjeka?

— Što?!

Naglo se okrenuo.

— Pitala sam te da li si ga poznao i ranije?

— Nisam. Kako si to pomislila?

— Ne znam. Samo pitam. Jesi li čuo kad će se vratiti sudac?

— Ništa nisam saznao o njegovu povratku.

Julija stavi tanjur na stol.

— Večera je gotova.

Barny je već rano izjutra još jednom preorao brazde. Upregao je konja o plug i svom se težinom naslonio na plug. Lemeš se utiskivao i crnosmeđa zemlja bila je nakon dugog brazdanja preorana.

Dok je radio, neprekidno se obazirao prema jugoistoku, odakle je vodio put koji se tijekom godina pretvorio u prerijsku cestu.

Ali nigdje na vidiku nije bilo jahača.

Iza ručka Barny nije više mogao podnijeti neizvjesnost. Odvede konja u obor, izvede drugog i osedla ga.

Julija dotrči iz kuće i poviče:

— Kuda ćeš, Barny?

— Moram još jednom u grad.

— Zašto?

— Po duhan. Zaboravio sam ga a teško mi je kad nemam što pušiti.

Vinuo se u sedlo i odjašao bez ikakva daljnjeg objašnjenja.

Konjska su kopita glasno odjekivala okolišem dok je galopirao do grada.

Za manje od jednog sata bio je u Craigu. Pred salunom tako čvrsto zauzda konja da je ovaj glasno njištao.

Šerif se pojavi na rubu nogostupa, ruku oslonjenih o bokove.

— Gdje je? — poviče Barny kad je umirio konje.

— O čemu to govorite? — promuklim glasom upita šerif.

Okolo njih okupe se odmah ljudi koji su se zatekli na ulici. Gostioničar iziđe iz saluna, a za njim i Vivian.

— Govorim o momku koji je jučer razlupao pokušstvo u salonu. Gdje je on?

— Otišao je iz grada — mirno odgovori šerif.

— Otišao?! — začudi se Barny.

— Da, napustio je grad.

— Kada?

— Prije tri sata, gospodine.

— Prije tri sata — prestrašeno ponovi Barny i okrene se kao da će se ja hać odnekud pojaviti.

— Da, točno — potvrdi šerif. — Zanimam li vas još što?

— Ne.

Šerif kimne, okrenu se i uđe u svoj uređ.

Barny nije više mislio na duhan što ga je navodno namjeravao kupiti. Odveže konja, uzjaše i potjera životinju. Konj se opirao, a onda ipak pojuri kroz grad. Posljednje blato na ulici prskalo je na sve strane.

— Ovaj ima nešto na rovašu — reče Vivian gostioničaru. — Nešto što je u vezi s Rogerom Falconom, ili nešto što on zna. Došao je ovamo da bi ga ubio.

— Kako dolaziš na tu pomisao?

— Osjećam to, Abe.

Djevojka se okrene i vrati u salun.

Jahač je jurio kroz grad. Cestom su se prolamali snažni udarci kopita. Kad se približio šumi, skrene s puta jer se bojao da bi protivnik mogao vrebati negdje u žbunju. Oprezno je promatrao rub šume, ali nije primijetio ništa sumnjivo.

Napokon šuma ostade iza njega i on se vrati na put, nemilosrdno tjerajući konja. Životinja se pjenila, koža joj

bijaše posuta tamnim mrljama, a iz laloka je tekla pjena.

Približivši se farmi, Barny ugleda Juliju. Stajala je u dvorištu i čekala.

Zauzda konja između obora i bunara i pogleda otvorena vrata iza djevojke, koja je nepomično stajala. Najednom mu sine misao da se možda Julija udružila s Rogerom protiv njega.

— Gdje se sakrio? — poviče.

Djevojka se približi.

— Što te odjednom spopalo, Barny? Ovdje nema nikoga.

— Nikoga?

Potjerao je konja do ulaza i tek tu sjaši.

— Što sve to znači? — upita iznenađena Julija.

— Onaj momak je otišao iz grada. Zar doista nitko nije ovamo dolazio?

— Ne, nije.

Tavish se ogleda, ali nigdje ne ugleda protivnika. Utrči u kuću, proviri u šupu i sve pretraži, s revolverom u ruci.

No Roger Falcon nije bio na farmi.

Barny vrati revolver u korice i krene do djevojke.

Julija je stajala kraj izmučena konja, koji je dahtao uz ogradu obora, neprekidno vrebajući jahača.

— Barny, što se zapravo događa?

— Mislio sam da me možda progoni.

Tavish nije mogao shvatiti da Falcon nije odmah došao na farmu, ali je računao s time da će još doći. Dohvati konja za uzde i odvede ga u obor. Skinu sedlo, lasom uhvati drugog konja i osedla ga.

— Što to radiš? Zar opet namjeravaš otići?

Julija ga je u nedoumici promatrala.

— Ne, ne namjeravam.

— Pa zašto sedlaš drugog konja?

— Zato što to želim.

— Ali, zašto?

— Možda će mi ubrzo zatrebati. —

Barny iziđe iz obora i povede konja prema oranici, gdje ga upregne u plug. Julija mu donese duge uzde i Barny ih sveže preko orme.

Djevojka je promatrala kako ore, neprekidno je zastajkivao i ogledavao na sve strane, pa Julija naposljetku krene u kuću, tresući glavom. Osjećala je da je nešto značajno izmijenilo

Barnyja i znala je da će to utjecati na njen daljnji život.

Prođe dan, sunce poput užarene kugle utone na zapadu, ali jahač kojega je Tavish očekivao nije se pojavio.

Napokon ostavi plug na rubu napola uzorane zemlje, odvede konja u obor i s puškom u ruci krene u kuću.

Julija je stajala uz štednjak i kuhala večeru, ali je pogledavala nemirnog muškarca koji je hodao po sobi, zastajkivao uz prozor u mrak koji se sve više spuštao. Nije ga više ispitivala o čovjeku kojega je sreo u Craigu, jer je znala da joj ionako ne bi rekao istinu.

Donese posuđe na stol i prostre za večeru.

— Predosjećam da se nešto dogodilo... — reče naposljetku, protiv svoje volje.

— Ne, varaš se! — prekine je žestoko i gotovo silovito. — Sve je isto kao i prije. Živjet ćemo ovdje u miru i biti sretni, vjeruj mi.

— Ali zašto se toliko plašiš tog stranca?

— Razlog je vrlo jednostavan. Potukli smo se u salunu, on je razlupao namještaj i šerif ga je strpao u zatvor. Na kraju mi je doviknuo da će se osvetiti, a takvi kao što je on uvijek se osvećuju.

Julija ga pogleda, ali kako on ništa više nije rekao, okrene se i ponovo ode u kuhinju.

Barnyja je još nešto mučilo. Juliji ne smije doći do uha ime Rogera Falcona... ime koje su u međuvremenu upoznali svi ljudi u Craigu. Mora svakako spriječiti da ona čuje to ime, ali nije mu bilo jasno kako. Nadao se da će ipak nešto smisliti.

V

U to je vrijeme Roger Falcon sjedio uz malu vatru kraj pećine južno od Craiga, koja je bila više od deset milja udaljena od farme. Ovdje, na obroncima planina, osjećao se sigurnim. Ako ga Barny traži, onda će to uraditi u blizini farme, jer pretpostavlja da bi se tamo mogao zadržavati.

Gurne nogom granje na vatru i plamen postade veći. Nekoliko iskrica zapleše u noći, zatim se ugasi. Iz daljine je odjekivalo zavijanje vukova i gubilo se u preriji.

Prisjeti se užasnih tjedana koje je proveo u spilji, ali mu se učini da je to bilo tako davno da se tih strašnih dana jedva još mogao prisjetiti. A, zapravo, tek se prije nekoliko tjedana izbavio iz tog pakla.

Jezovito zavijanje vukova ponovo odjeknu kroz noć, preko brežuljaka pa sve do otvorene prerije.

Kad je ogladnio, otvorio bisage i odreže krišku šunke koju je ponio iz Craiga. Kad su trgovci u gradu shvatili da je voljan dobrovoljno otići iz grada i da ne namjerava poremetiti njihove dobre odnose s farmerima, bili su zadovoljni i ljubazni, to više što je sve pošteno platio.

Roger nabode šunku na nož i pridržuje je iznad vatre. Zatim izvadi kukuruzni kruh pa prione jelu. Naizmjenice je jeo kruh i šunku. Kad je pojeo, legao na stijenu i pokušao zaspati, umotan u novi pokrivač što ga je također kupio u gradu.

Odlučio je proboraviti ovdje više dana... dva, tri, četiri ili čak pet... dok sakupi snagu. Ponio je dovoljno hrane, a ima i vremena. Barny Tavish htio se sasvim udomačiti na farmi i neće mu pobjeći, ma koliko se vreme na on ovdje odmarao.

Slučajno je naišao na neku farmu. S brežuljka je ugledao krov kolibe i uputio se prema njoj, jer mu je petog dana ipak ponestalo hrane. Kroz to je vrijeme jeo kruh i šunku, pekao krumpire i pržio jaja.

U polutami kolibe ugleda muškarca i ženu, a onda spazi svoga sivka u oboru.

— Hej, Rex! — poviče, jer ga je odmah prepoznao. — Rex.

Farmer izađe iz kuće s puškom u ruci.

Ždrijebac je njištao i nestašno skakao.

— Dodi, Rex! Hajde, pridi!

Životinja se dašćući približi i dopusti da je Roger pogladi po ušima.

Farmer se zaustavi uz rub obora.

— Tko ste vi? — upita.

— Ime mi je Roger Falcon. Stranac sam, dolazim iz Teksasa.

— Kako znate da se konj zove Rex?

— On je moj... to jest, bio je moj dok mi ga momak po imenu Barny Tavish nije ukrado. To se zbilo u planinama, prije dva mjeseca. — Roger pokazuje prema brdima iza ramena.

— Zar je to bio vaš konj?

— Da, to sam već rekao.

— Ali, ja sam ga kupio. To jest, zamijenio sam ga za drugog konja.

— Ne želim to osporiti. Ionako ne mogu dokazati da je moj.

Farmerovo se lice razvedri.

— Htio sam od vas kupiti nešto za jelo — nastavi Roger — ali ako bismo se mogli sporazumjeti oko konja...?

Farmer se okrene prema oboru, pa natrag prema sugovorniku.

— S njime sam tri puta prošao put od Teksasa do Kanzasa, a jednom dovede u Park Range — objasni Roger. — Čovjek se privikne na životinju kao na druga, gospodine.

— To vam vjerujem, a čini se da vas doista i poznaje. Ali, kako vam ga je mogao ukrasti kad vas tako sluša?

— Znaate da su konji plašljivi i lako ih se zastraši.

— Da, to je točno, ali nerado čine ono što nisu naučili. Jednom sam ga htio upregnuti u kola, no nije se dao. Najprije je gotovo mene napao, zatim je ugrižao drugog konja s kojim je bio u sprezi. Ako mi date ovoga na kojem jašete, sivko je vaš.

— Ali samo ako je drugačiji! — poviče žena, koja se pojavila na vratima.

— Ovoga sam konja kupio prije nekoliko dana u Craigu — objasni Roger. — Miran je poput janjeta, gospodo.

Sivko je i dalje njištao i trčao naokolo u oboru.

— Za nas je on bezvrijedan — mrmljao je farmer gledajući za ždrijebcem. — Hajde, osedlajte svog konja.

Roger radosno posluša.

— Tražite li čovjeka koji vam je, navodno, ukrado konja? — najednom upita farmer. — Možda vam mogu pomoći. Nedavno je bio ovdje i raspitivao se za neku farmu u blizini.

— Znam.

— Znaate?!

— Da, raspitivao se za Juliju Spark, zar ne?

Farmer se zabezeknu.

Roger se obrati ženi.

— Prodajte mi nešto hrane, gospodo, a ja ću nadoplatiti za konja. Sretan sam što sam ga ponovo našao.

— Pođite sa mnom.

Žena se okrene i uđe u kuću. Hodaćući po kuhinji, neprekidno je pogledavala Rogera, sve dok on ne upita:

— Što je, gospodo?

— Bio je to zgodan momak. Nikako ne mogu vjerovati da je konjokradica. Za krađu konja ovdje se najčešće ljuđe vješa.

— Susreo sam ga u brdima, gospodo. U prilično bezizglednom položaju. Vlastitog je konja izgubio, a vukovi su ga zadržali u nekoj spljli. Vjerovao je da samo jedan od nas može umaći vukovima i možda ga je to natjeralo da postane konjokradica.

— Strah od smrti već je mnoge dobre momke natjerao da postanu hulje — potvrdi farmer, koji je u međuvremenu ušao u kolibu. — To se najbolje moglo vidjeti u ratu. Tamo su iz dana u dan stotine i više dobrih ljudi postajali krvoločne životinje.

Zatopllilo je. Nestali su i posljednji tragovi snijega, a prerija je na pojedinim mjestima procvjetala.

Tavish još nije završio poljske radove. Tek je sada počeo shvaćati kakav je to mukotrpan život. Toliko se znajio da mu je znoj tekao niz lice, a košulja natopljena znajom lijepila mu se na leđima. Kaput je već odavno skinuo, a rukave košulje zavrnuo. Pucketao je bičem i gledao plug kojim je orao zemlju. Njegov je konj uvijek bio osedlan, a vinčesterka napunjena i spremna u bisagama. Nikako nije mogao shvatiti zašto se Roger ne pojavljuje.

Kad je zastao da bi otro znoj, ugleda na brežuljku prema jugu konjanika. Barny se sagne i oštro udahne.

Jahač je izgledao kao isklesan od kamena, a sunce ga je obasjavalo tako da su čovjek i konj izgledali kao siluete.

Barny pusti uzde i plug, priđe konju i iz bisaga izvuče vinčesterku. Repetira oružje i ponovo pogleda prema jahaču, koji je bio udaljen, oko pola milje.

U taj čas Julija iziđe iz kuće i zastane. Kad je Barny podigao pušku, poviče:

— Ali, Barny, zar uopće možeš raspoznati tko je to?

— Ja znam tko je!

Nacilja i opali. Pucanj odjekne dvorištem.

Jahač je i dalje nepomično stajao na brežuljku.

Tavish ponovo opali, zatim zapuca nekoliko puta uzastopce.

Jahač na brežuljku okrene konja i nestane iz vrha brda.

Barny ispusti pušku iz koje se pušilo i promrlja:

— To je bio on! Znao sam da će doći!

Spremi pušku u bisage, oslobodi konja od pluga i izvuče duge uzde. Uza se je imao i kratke, tako da se samo morao vinuti u sedlo.

Okrene hitro konja i pojuri pokraj iznenađene djevojke, pa odgalopira duž obora.

Kad je deset minuta kasnije stigao do mjesta na brežuljku ugleda daleko na jugu jahača. Stajao je kraj puta, pred šumom, i čekao.

— Dalje! — poviče konju i potjera ga.

Niz obronak konj pojuri, ali se prednost prvog konjanika ipak nije smanjila.

Barny ponovo izvuče pušku iz bisaga i zapuca, ali sreća mu ne bijaše sklona. Jahač se izgubi među žbunjem. Ponovo napuni pušku u trku pa skrene s traga jer se bojao da ga ne dohvati metak drugog jahača.

Približavao se žbunju i pucao nasumce, ne bi li smirio živce. Ali, pucnjava ostade neuzvrćena.

Stigavši do žbunja, Tavish utjera konja u gustiš, gdje su posvuda već nicala razne biljke.

Unatoč ogoljelosti granje je bilo tako gusto da Barny nije mogao gotovo ništa vidjeti. Mislio je samo na to da je jahač projahao kroz šumu i možda se namjerava sakriti u brdima, do kojih nije bilo daleko. Zato krene dalje, ne obazirući se ni lijevo ni desno.

Pucketanje otpalih grana miješalo se sa zvukom polomljenih mladica, a onda, postepeno sve u šumi utihnu.

Falcon izvuče konja iz gustiša ogoljeloga trnovitog grmlja i pogleda za konjanikom koji je pokraj njega projurio poput neke prikaze, pa krene na suprotnu stranu. Izvede konja iz šume i vine se u sedlo.

Jahao je natrag, po tragu. Htio je samo Barnyja odmamiti s farme kako bi mogao razgovarati s Julijom. Osjećao se nesigurnim i bojao se susreta kojega je toliko želio.

Kad je stigao na brežuljak, zaustavi sivka na vrhu, i pogleda prema farmi koja je iz daljine među brežuljcima izgledala poput dječje igračke. Još se jednom obazre preko ramena, ali nigdje ne primijeti jahača. Barny dalje traga za njim i vjerojatno se neće brzo vratiti.

Potjera konja prema farmi, niz blagi obronak. Još nije sišao u podnožje kad ugleda Juliju kako izlazi iz kolibe. Bila je odjevena u crvenu kockastu haljinu, koja joj je sezala do koljena, i bila nadaleko uočljiva.

Julija se natraške povlačila sve dok nije leđima dodirnula zid kolibe. Usne joj probijediše, a onda počne drhtati.

Jahač se približavao duž obora i zaustavio pokraj bunara.

— Roger! — prošapće djevojka. — Odakle ti ovdje?

Nasmiješio se.

— Malo sam zakasnio, Julijo, ali nisam prije mogao doći...

— Ali...

Šutio je, jer je osjećao da ona želi još nešto reći.

— Ali, zašto te on progoni? — upita napokon djevojka promuklim i nesigurnim glasom. — Zar ste se sreli u gradu?

— Da, sreli smo se.

— Tako, dakle. — Julija se približi i uhvati konja za glavu. — U međuvremenu je moja majka umrla.

— Čuo sam u gradu, Julijo. Zao mi je.

— On mi je mnogo pomogao. Došao je onog dana kada je majka umrla. Zemlja je bila smrznuta, a ja bespomoćna i očajna.

Djevojci najednom poteku suze niz lice.

— Razumijem.

Julija podigne glavu, i suspregne plač.

— Došao si prekasno. Obećala sam da ću se za njega udati. Prestala sam se nadati da ću te ikada više vidjeti.

On polagano shvati što znače njene zbrkane riječi. Shvatio je i bezizlaznost njenog položaja i sve posljedice.

— Ti ćeš se, dakle, udati za njega?

— Ne znam što bih, zapravo, uradila bez njega.

— Da, razumijem te potpuno.

— Na farmi je potreban muškarac, a najpotrebniji mi bijaše zimus, kad je majka umrla a ja ostala sama.

Primijetio je da su joj misli zbrkane i da je ono bitno smetnula s uma. Borio se sam sa sobom da li bi joj ispričao sve što se dogodilo i zašto je na farmu došao Barny a ne on. Ali vidio je da je njihova veza i suviše čvrsta da bi se sada u to umiješao.

— A što ti imaš protiv njega? — upita ga naposljetku Julija.

— Ja? Zašto?

— Pa, napao si ga u Craigu.

— Zar je tako rekao?

— Rekao je da te zato čak šerif zatvorio.

Roger se najednom gorko nasmije.

— Zar je čudno što me šerif zatvorio? Barny je ugledan farmer, čovjek koji može u gradu potrošiti novac, a ja sam za njih samo skitnica od koje ne mogu ništa očekivati. Dakle, njemu pomažu koliko mogu.

— On je meni mnogo pomogao... sigurno mi je spasio život. Sama ne bih nikako opstala, a nitko se drugi nije za me zauzeo.

Roger s gorčinom pomisli kako uopće nije pomislila da ga upita zašto je tolike mjesece zakasnio.

Ona rukom otare suze s lica.

— Namjeravamo se vjenčati čim se sudac vrati iz Denvera, Rogere. Jedan drugome smo to obećali.

— Shvatio sam — reče on gorko.

— Bit će najbolje da sada odeš, prije no što se on vrati. Ja ću mu reći da je sve sređeno i da te nikad više neću vidjeti.

— Dobro, Julijo, razumio sam.

Roger se uhvati za jabuku sedla, a ond ugleda Barnyja kako se približava, galopirajući preko vrha brežuljaka.

Već idućeg trenutka začuje se topot i Julija se trgne.

— Brzo! — poviče.

Roger je još jednom pogleda.

— Kreni! — požuri ga djevojka.

— Zar misliš da ga se ja bojim? — Njegove usne malo zadrhte. — Ja imam s njim još starih, nesređenih računa, a oni su mnogo veći nego što ti možeš i zamisliti. Ako bih i mali dio tih računa mogao srediti, bio bih zadovoljan.

Jahač je gotovo ležao na vratu konja i nesmiljenom ga žestinom tjerao prema farmi.

Roger ispusti jabuku sedla i zategne uzde. Sivko je postao nemiran, vjerovatno ga je uzbudio sve glasniji topot.

— Molim te, Rogere, idi! — još jednom poviče djevojka.

Nije poslušao. Želio je dočekati čovjeka koji je točno znao zašto ga progoni a osjećao se dovoljno snažnim za taj susret.

Barny ujaše u dvorište, zauzda konja pokraj Rogerova i baci se sa sedla ravno na protivnika.

Međutim, Roger se odmakne i Tavish padne u prašinu.

Kad je ustao i okrenuo se, ugleda Rogera kako mu prilazi.

Bilo je prekasno da uzmakne i primi udarac šakom točno po srijedi lica. Bolno zaviče i raširenih ruku počne padati naznak. Ispred kolibe padne na zemlju, ali ubrzo ustane.

Roger ga je slijedio, a kad je Barny ustao, ponovo ga udari.

Djevojka zaviče.

Barny padne na zid trošne kolibe i zadrži se na njoj kao prikovan. Roger ga udari u prsa, pa u bradu, vrat, čelo, trbuh... Barny se jaučući savije, osjeti još jedan udarac u lice i kao iz daljine začuje Rogerov glas:

— Tako da znaš kako je to.

Primi još jedan udarac u lice i padne bez svijesti protivniku pod noge.

Roger se vrati do obora i teško daščući skoči u sedlo.

Djevojka je bila blijeda poput kreča, a beskrvne su joj se usnice bezglasno trzale. Pogled joj je lutao amo-tamo, a onda provale suze i ona poviče:

— Zašto si to učinio?

— Upitaj njega kad se osvijesti. Možda će ti reći istinu, no nisam siguran.

I poruči mu da ću ga ustrijeliti kao bijesnog psa bude li me slijedio!

Okrenuo je konja, projahao pored djevojke i nastavio put prema brežuljcima.

Julija pogleda Barnyja, koji je kao mrtav ležao na zemlji. Topot se sve više udaljavao.

— Moj bože — mrmljala je djevojka, očajno kršeći ruke. — Što sve to znači?

Prilika na zemlji nije se micala. Konj je tiho dahao. Julija ga odvede do obora i rasedla, pa ga otare i uvede u ogradu. Kad se vratila pred kolibu, Barny je još ležao nepomično, ošamućen tvrdim udarcima svog protivnika koji su ga iznenadili.

Topot je utihnuo.

Julija sjedne na klupu pred kolibom. Sama ne bi mogla Barnyja unijeti u kuću, ali na to nije ni pomišljala. Nije znala što se s njom događa, a ne bi mogla objasniti ni zbrkanost svojih osjećaja.

Barny zajaukne, okrene se i otvori oči. Zažmiri prema suncu, ponovo se okrene i ugleda blijeđu djevojku na klupi.

Julija ga odsutno pogleda i stisne beskrvne usne.

Barny sjedne i dalje jaučući i protirja glavu koja ga je boljela. Zatim se polako prisjeti što se zbilo i ogleda naokolo. Ali, ta brza kretanja prouzroči nove paklene bolove i on ponovo zastaje.

— Gdje je? — upita.

— Otišao je. — Julija pogleda prema oboru. — Poručuje ti da ga ne slijediš jer će te ustrijeliti poput bijesnog psa.

— Kada je otišao?

— Prije pola sata.

Teškom je mukom ustao i, glavinjajući, uhvatio se za zid.

— A kuda je otišao?

— Na sjever. On se neće više vratiti, Barny. — Djevojka ustane. — Što je to bilo između vas?

— Što?

Spustio je ruku kojom se dotad češkao po glavi.

— To je bio Teksašanin Roger Falcon, kojega sam čekala. Ti ga pozna-

ješ. Pitam se što se to među vama dogodilo?

— Zar ti ništa nije rekao? — začuđeno i očajno upita Barny.

— Ne, nije. Baš ništa.

Barny je oklijevao, zatim reče:

— Između nas nema ništa, ali ne trpimo jedan drugoga. Ja ću ga ubiti! Odlijepi se od zida i otetura prema oboru. Koraci su mu postajali sve sigurniji i kad je stigao do obora, već mu se vratilo toliko snage da je mogao uzjahati konja koji je stajao uz ogradu.

Julija pođe prema njemu.

— Zar mi ne ćeš reći što se dogodilo između tebe i Rogera?

— Možda poslije. Sada nemam vremena. Žuri mi se.

— Ti mi nešto kriješ, Barny.

On je obide i stane pred nju. U njegovim očima djevojka ugleda plamteću mržnju. Lice izobličeno od bijesa bilo je tako užasno da se prestrašila. Nikada ga nije takvog vidjela.

Zbunjeno, umakne i udari o plot.

— Bože, što li se s tobom dogodilo, Barny?

Izvadio je pušku iz bisaga i napunio je mecima.

— Ubit ću ga i tada će biti mir.

— Što je to s tobom?

Barny gurne pušku natrag u bisage. Kad mu je htjela prepriječiti put, on je surovo odgurne, tako da je pala na zemlju i zavikala. No, Barny se nije na nju više obazirao. Ujahao je i potjerao konja.

Julija ustane i potrči za njim. Međutim ga nije mogla stići. Nestao je iza šupe, gdje je u travi tražio tragove po kojima bi mogao slijediti Falcona.

Djevojka krene prema kući. Pred očima joj je još lebdjelo Barnyjevo izobličeno lice, vidjela je mržnju u njegovim očima i osjećala svu surovost koja je najednom iz njega izbila. Shvatila je da je drugačiji no što je vjerovala i najednom osjeti strah.

Uđe u kolibu i sjedne za stol. Nije mogla suzdržati suze, koje joj potekoše niz obraze. Sada je ponovo bila sama, kao i prije Barnyjeva dolaska, kad joj je umrla majka.

VI

Dva sata prije ponoći Roger je stigao do stanice poštanske linije daleko na sjeveru. Iznutra se čuo grubi smijeh polupijanih muškaraca. Čaše su zveckale.

U dvorištu Roger sjaši i odvede konja do osvijetljene staje, gdje je neki odrpanac s masnim šeširom na glavi skupljao slamu.

— Zdravo! — reče. — Može li se ovdje nekoliko sati odspavati?

— Naravno da može. S kočijom je stiglo samo nekoliko putnika.

Roger začuje iza sebe korake i pogleda preko ramena.

Približavao mu se rđokosi muškarac srednje visine, četrdesetih godina. Ispod ruke nosio je pušku i mjerkao Rogera.

— Ovaj bi htio prenoćiti — objasni pomoćnik i nasloni vile na zid.

Roger pruži dolar.

— Hoćeš li se pobrinuti za mog konja?

— Naravno. — Čovjek zagrize novac, ogleda ga i strpa u džep.

Roger se okrene prema onom drugom, koji mu reče:

— Zovem se Silas Burke i u neku sam ruku ovdje je domaćin.

— Ja sam Roger Falcon. Uputio sam se u Bear River City. Želio bih nekoliko sati odspavati, a i mom je konju potreban odmor.

Čovjek ga još jednom promotri, a zatim potvrdno kimne.

— Pođite za mnom.

Roger je slijedio čovjeka u kuću. U dugoj velikoj prostoriji gornje je nekoliko svjetiljaka, a u sredini su se nalazile stube koje su vodile na galeriju. Tamo su se nalazila mnoga vrata obilježena velikim bijelim brojevima; početni broj bijaše petstotina jedan.

Uz tezgju je stajala visoka i vitka žena, duge plave kose i velikih blistavih očiju. Glasno se smijala i povremeno lupkala po ramenima postarijeg debeljka. Čovjek bijaše odjeven po gradskoj modi i djelovao je vrlo otmjeno. Imao je puno, zdravo lice, koje se sjalo i bilo ružičasto kao u prasenceta. Činilo se da je bio prilično pripit jer se neprekidno ljuljao i štucao.

— Pođi spavati, Ernie, kad ne podnosiš piće — smijala se mlada žena.

Vozač kočije, grubi bradonja, njegov pratilac i neki treći čovjek podrugljivo su se cerekali.

Debeljko iz grada ponovo štuca.

Mlada se žena okrene i počne ispiti-vački promatrati Rogera.

— Ah, ovdje je još jedan.. i to kakav zgodan momak! Zar ste vi, gospodine, iz Teksasa?

— Slučajno jesam — odgovori Roger uz smijeh.

— Doista? — Vitka mu se žena približi i nasloni na njega. — Već mjesec dana očekujem da nađem na pravog Teksašanina. Zar ste, možda, vi taj?

— Hej, ruke k sebi od moje žene! — pobunio se debeljko i ponovo štuca. Htio je napasti Rogera, ali ga žena odgurne natrag na tezgju.

— Ne pravi se važan, Ernie, to ti ne pristaje. Idi spavati, da sutra možemo nastaviti put. Hajde, kreni već jednom!

Čovjek je teturao i odvratio se podignuo.

— Nestani već jednom — zapovjedi žena i lupi nogom o pod.

Čovjek se okrene, odvuče do stubišta i počne uspinjati, praćen podrugljivim smijehom ostalih.

Žena se objesi o Rogerovu ruku i nježno ga privuče.

— Ja sam Patricija, a za prijatelje Pat. I ti me možeš tako zvati. A kako je tebi ime?

— Zove se Roger Falcon — objasni joj domar. — Viski?

— Naravno. — Mlada se žena zvonko nasmije i šakom udari po tezglj. — Viski!

— Poću ću na spavanje — promrmlja vozač. — Sutra će biti naporan dan.

— Idite, samo idite. Roger i ja pit ćemo sami.

Žena mahne rukom ostalima. Smijala se sve glasnije i raskalašenije.

Muškarci su otišli. Domar ulije viski u velike čaše i namigne Rogeru. Falcon se pitao kako da se izbavi iz tog položaja i pobjegne glavom bez obzira. Ali žena ga je držala za ruku poput čička i nije ga pustila čak ni kad je dohvatio čašu.

— No hajde, pijmo! Što ti je? Teksašani su čuveni da mogu piti više od

svih ostalih muškaraca na svijetu. Da li je to istina, Burke?

— Da, tako se priča — odgovori domar.

Roger je pio zajedno sa ženom. Domar im je neprekidno natakao i značajno se cerio.

— Mogu li dobiti sobu? — upita naposljetku Roger.

— Ali, naravno. Pet stotina pet, momče. To je lijepa soba, odmah do pet stotina šest, u kojoj će spavati naša lijepa Pat sa svojim mužem.

— Tko zna da li ću tamo spavati? — Žena se nasmije i gurne Rogera, pogledavši ga pogledom koji je mnogo obećavao. — To nitko ne zna, zar ne?

Roger bi rado nešto pojeo, ali odmah je uočio da nema uopće smisla nešto tražiti. Domar je želio prodati viski, a žena je čeznula za Teksašanim koji bi joj pravio društvo. Nije se mogao osloboditi njenog željeznog stiska. Ponovo nazdrave i kucnu se. Morao je s njom piti. Uskoro se negdje u kući začuje otkucaji sata. Ponoć.

— Kad ujutro polazi kočija? — upita Roger.

— Oko šest.

Domar izvadi iz džepa sat, kako bi se uvjerio da je doista već ponoć. Zljevao je i na kraj tezge slagao prazne boce.

— Hoćemo li hoćemo li poći na spavanje? — upita žena zamuckujući.

— Ja bih pošao — spremno odgovori Roger.

— Dobro, tada hajd'mo!

— Najprije platite! — zaustavi ih domar. — Sve zajedno iznosi dvadeset i pet dolara.

Roger se maši džepa, ali žena ga zadrži i odmahne rukom.

— Polako... samo polako! Ja plaćam. To su bili moji gosti... i ti, Teksašanine.

Zvonko ga poljubi u obraz i uhvati ispod ruke, da ne izgubi ravnotežu.

Nakon što je sve platila, odvuče ga sa sobom do stuba i tu se osloni na ogradu.

Domar ugasi sve svjetiljke, osim jedne u hodniku koja je gorjela čitavu noć, pa brzo uđe u kuhinju i za sobom zatvori vrata. Bijaše to mjera opreza, kako ne bi bio svjedokom ako netko krene u sobu u kojoj nema što

tražiti; tako je Silas Burke nastojao izbjeći bilo kakvu odgovornost u vezi sa svojim gostima.

Pred sobom pet stotina i šest Roger se oslobodi svoje pratiljke riječima:

— Vi ste ovdje, Pat. Spavajte dobro.

Žena ga pogleda pogledom punim molbe, no on je već krenuo dalje.

Odmaknuvši primitivan zasun, otvori vrata svoje sobe.

Žena je još gledala za njim.

Roger začuje glasno hrcanje i osjeti miris rakijske iz nedovoljno prozračene sobe. Uđe i na slaboj svjetlosti koja je dopirala iz hodnika ugleda na krevetu neki lik.

Žena uđe za njim, ugleda muškarca i tiho zahihoće:

— Pa to je Ernie! Pogriješio je sobu.

— Prokletstvo, zar još i to? — grubo reče Roger.

— Zlato, ne možeš ga sada probuditi. Spava poput janjeta. — Ponovo se tiho nasmijala. — Ništa zato. U mojoj su sobi dva kreveta i bit će nam mnogo udobnije. Dođi!

Uzme ga za ruku, odvuče iz sobe, pa zatvori vrata. Napolju se nasloni na njega, poljubi ga i obim rukama privuče k sebi. Onda ga uvuče u sobu pet stotina i šest i zatvori vrata. Prozor je bio otvoren, pa ga ona zatvori, a zatim se uputi do vrata i povuče zasun.

— Skini se, srce. Dođi, do pet sati nitko nas neće smetati.

Roger je razmišljao kako da se oslobodi opasnog položaja, jer ujutro će svi znati da je noć proveo u nje.

Pat se ponovo objesi o njegovu ruku poput čička i počne mu raskopčavati košulju.

— Uvijek sam slušala kako su Teksašani vrsni ljubavnici... to sam čula u Abilenu, Newmanni pa čak i u Cheyennu.

— Što to radite? — upita, kako bi je odvratio od nauma, a zatim upita: — Čime se Ernie bavi?

No ona mu je i dalje raskopčavala košulju, a onda skinula kaput.

— Prodaje nakit, satove i police osiguranja; ukratko rečeno: sve što donosi dobru zaradu.

— I uvijek te svuda vuče sobom?

— Prije sam ostajala u našoj kući u Alabami, ali jednog se dana vratio mjesec dana prije no što je rekao i

zatekao me u prilično nezgodnom položaju s nekim konjičkim oficijom. Pih, zar se morao vratiti baš noću?! Ta, kaži i sam da li se čovjek vraća kući noću nakon izbivanja od nekoliko mjeseci?

— Ne, nikako ne, Pat.

— To ti zacijelo ne bi uradio, dragi. No daj mi malo pomogni, inače će proći noć prije nego što se zabavimo.

U čitavoj je kući bilo mirno. Roger nije htio praviti buku, jer zapravo nije bio kriv što Ernie nije pronašao svoj krevet i što on sada mora provesti noć u jedinom raspoloživom krevetu, i to pokraj te žene.

Kad se razodjenuo, ona ga gurne na krevet.

— Pričekaj trenutak.

Kad se vratila, bila je sasvim naga. Tiho je hihotala, privukla ga k sebi i oboje su pali na krevet.

— Ovako mi je mnogo draže nego da je Ernie ovdje — reče ona. — Trebali smo ponijeti jednu bocu s pićem.

Osjećao je toplinu nagog tijela i vidio požudu u njenim očima.

— Sviđaš mi se, Teksašanine — šaputala je. — Ako ikada dođeš u Alabamu, svakako me posjeti.

— — —

Domara probudi lupa na vratima. Kroz prozor ugleda na mjesecini nekog čovjeka.

Trgne se i skoči. U bijeloj spavaćici nalikovao je duhu. Zgrabi pušku, koja je visjela na klinčanicima, kad se izvana začuje glas:

— Hej, ima li koga?

Domar otvori prozor i proturi pušku.

— Što je? Što želite?

Jedva je raspoznao priliku; Vidio je samo usko lice, guste obrve i oči koje su plamtjele.

— Da li je večeras ovamo stigao neki jahač? Neki Roger Falcon?

— Roger Falcon? Da, prije dva sata. No što je s njim?

— Moram mu predati jednu poruku.

— Poruku?

— Vrlo je hitno. Spava li on u kući?

— Da, gore, u sobi pet stotina pet. Imate li neko pismo za njega? Ako je pismo, dajte ga meni i ja ću mu ga odnijeti.

— Ne, to je usmena poruka od šerifa iz Amarilla. Sam ću mu je saopćiti.

— Od šerifa iz Teksasa?

— Da.

— Pričekajte, otvorit ću vam vrata.

Domar zatvor prozor, odloži pušku i iziđe. Prijeđe dvorištem do pročelja zgrade i otvori vrata.

Čovjek uđe, gurne vrata i obazre se.

— Gore na katu, u sobi pet stotina i pet.

Domar pokaže na stube što su vodile u gornji kat.

Na slaboj svjetlosti svjetiljke teško su se raspoznavale velike bijele brojke na vratima.

— Dobro. Idem gore.

Barny prođe kraj domara, koji je gledao kako se uspinje i traži broj.

Ubrzo Tavish nađe sobu. Zastane i pogleda dolje, prema čovjeku koji je stajao pred tezgom.

— Možete ponovo na spavanje.

— Ne, radije ću pričekati i za vama zatvoriti vrata.

— Kako hoćete.

Barny polako otvori vrata. Jezovito škripanje odjekne čitavom kućom; zvučalo je kao da cvili mačak kojeg vuku za rep. Tavish osjeti zadah raki-je i na bljedo mjesecini ugleda nekog u krevetu. U tami nije mogao prepoznati osobu, jer je krevet bio u kutu sobe.

Polagano uđe, zatvori vrata i stavi zasun. Na prstima se došulja do prozora, otvori ga i pogleda napolje.

Ispod strehe stajao je njegov konj, obasjan mjesecinom. Procijeni visinu prozora i zaključio da može skočiti bez opasnosti. Jednim će skokom biti u dvorištu, a idućeg trenutka u sedlu. Osim Rogera Falcona, kojeg će sada ubiti, ovdje ga nitko ne poznaje. Zatim će samo o njemu samom ovisiti kako će brzo jahati i zamesti tragove. Nitko ga neće pronaći. A ako ga i pronađu, nitko ga neće prepoznati.

Izvuče iz opasača nož, ali ga brzo vrati natrag. Ne, to nije dovoljno sigurno. Čak i deset uboda nožem ne mora uvijek biti smrtonosno.

Izvuče revolver i napne udarač. Samo su ga dva koraka dijelila od žrtve, koja je bila pokrivena pokrivačem sve do brade.

Ispali metak tamo gdje je pretpostavljao da je glava, a plamen iz cijevi obasja sobu.

Pucanj odjeknu čitavom kućom, a Barny u brzini opali još tri puta u isto mjesto.

Krv šikne po bijelom pokrivaču. Začu se slabi hropac.

Tavish gurne revolver natrag u korice, pojuri k prozoru, prebaci se preko i skoči na nadstrešnicu.

Iz kuće se začuje vrisak, no ubojica je već skočio u dvorište, a idućeg trenutka bijaše u sedlu.

Domar naglo otvori vrata i ugleda na mjesecini jahača koji se udaljavao.

— Prokletstvo! Prokletstvo... — kleo je Silas Burke i ljutio se što nije ponio pušku.

Začu se lupa vrata. Kroz slabo osvijetljen hodnik odjeknu povici. Svjetiljka je treperila i bacala sablasne sjene koje su plesale po stolovima i zidovima.

— Silase, što se to, do vraga, događa? — urlao je vozač kočije, koji je bio s ostalima nagnut preko ograde.

Domar uđe u kuću i zatvori vrata. Na gornjem katu ugleda začuđena lica: vozača kočije i pratitelja, mladu ženu duge plave kose, zaogrnutu samo haljinom ispod koje se vidjelo da je naga, Rogera Falcona, koji se pojavio navlačeći košulju.

— Ali...

Domaru zapne riječ u grlu.

— Čini se kao da je pucano u sobi pet stotina i pet — reče mlada žena.

— Došao je neki muškarac i pitao za Rogera Falcona — odgovori domar, koji još nije mogao shvatiti kako to da je Falcon živ i zdrav.

Roger pride ogradi.

— Za mene?

— Da. Rekao je da ima za vas hitnu poruku od šerifa iz Amarilla.

— Što ja imam sa šerifom iz Amarilla? — odgovori Roger. — Uopće ga ne poznajem.

— Ali on se popeo k vama, jer je to navodno, bila usmena poruka. Rekao sam gdje vas može naći.

Roger se okrene i pogleda prema vratima sobe pet stotina i pet. U nekoliko koraka bio je tamo. O makne zasun i gurne vrata. Ugleda otvoreni prozor, bijeli pokrivač i tamnu krv.

Dim baruta dražio mu je nosnice ostrim mirisom.

— Nikako ne razumijem — ponovo reče domar iz prizemlja. — Ja sam mislio da vas dvoje...

Ostali su slijedili Rogera, koji je već prišao krevetu, odgurnuo pokrivač i ugledao raskomadano lice debeljka s kojim je Pat doputovala ovamo jer je nije htio više ostavljati samu u Alabami.

Kočijaš upali stropnu svjetiljku. Jaraka svjetlost obasja sobu i krvlju poprskan krevet.

Mlada žena krikne i uhvati se za zid.

Jedan od muškaraca uhvati je za ruku i izvede iz sobe. Domar uđe i zabulji se u leš.

— To ne shvaćam — mrmljao je Burke. — Kako se Ernie Hatterman našao u ovoj sobi?

— To je jednostavno objasniti — razdraženo odgovori Roger. — Bio je toliko pijan da se zabunio. Već je čvrsto spavao kad smo se mi popeli gore. Pat ga nije htjela probuditi... to jest, željela je nešto drugo.

— Dakle, njemu možete zahvaliti što ste još živi — reče kočijaš.

— Da, tako je — potvrdi Roger. — On je umro za mene. Ali, to nitko nije mogao znati.

Pomisli na jahača koji sada juri kroz noć prema jugu, uvjeren da se napokon riješio suparnika. Nije znao da je namjeravao otići daleko, kako ne bi uznemiravao Juliju.

Barny Tavish vjerojatno se i dalje boja da će se Roger Falcon jednom ipak vratiti i pozvati ga na odgovornost za ono što mu je uradio, a što je za njega mnogo značiti smrt.

— On zna tko je to bio — odrešito će kočijaš.

— Ne znam sigurno, ali mislim da znam tko bi to mogao biti — odgovori Roger.

— Bit će najbolje da odmah upregnemo konje i krenemo. Oko podneva mogli bismo stići o Rawllinsa i obavijestiti šerifa u Walls Fargu. Požuri li, mogao bi već navečer stići ovamo.

Roger nije odgovorio. Prođe kraj ljudi i uđe u drugu sobu, gdje je Pat sjedila na krevetu i brisala suze s lica.

— Što ću sada? — upita ga.

— Zao mi je, Pat. — Podigne njenu haljinu, koja je pala na zemlju, i pruži joj ruku. — Nisam to mogao slutiti. Nisam znao da me netko progoni.

— Sve što je on posjedovao sada je, dakle, moje?

Pat ustane i odjene se.

— Vjerojatno.

— Što znači »vjerojatno«?

— Ako nema nikoga drugog ... vjerovnike, rođake ili nešto drugo.

— Ne, Pat, neću. Moj bože, znači da sada mogu sa svim tim novcem raditi što hoću. — Zaboravila je na suze i sva se ozarila od sreće. — Hoćeš li poći sa mnom u Alabamu?

— Ne, Pat, neću.

Okrenuo se i izišao iz sobe.

— Pobrini se da on ostane ovdje dok ne dođe šerif — reče kočijaš Burkeu.

— Naravno — promrmlja domar.

Roger uđe u sobu, pokrivačem prekrije leš, pa se ogleda i upita:

— Hoće li mi netko pomoći odnijeti leš dolje?

Kočijašev pratitelj uhvati pokrivač, pa zajedno prenesu mrtvaca. Domar, koji ih je slijedio, dovikne svom pomoćniku, koji je uz tezu pio viski:

— Požuri, Arnel!

— Zašto?

— Moraš upregnuti konje. Kočija odmah polazi.

• • •

Poštanska kočija odavno je krenula. Kroz preriju obasjanu mjesecinom čulo se zavijanje vukova.

Iza šupe Roger i pomoćnik domara stanice iskopali su grob za Ernija Hattermana, kojega je njegova žena već zaboravila. Otputovala je kočijom i nije se više brinula za pokojnog muža. No, dobro je pazila da pokupi sve torbe pokojnog Ernija.

Lopate su se uz škripu zabadale u zemlju.

— Sreća da zemlja nije smrznuta — mrzovoljno reče pomoćnik. — Tada bismo leš morali spaliti i pepeo raspršiti u vjetar.

Pokraj rake ležao je mrtvac, umotan u pokrivač umrljan krvlju. Kad je grob bio dovoljno dubok, stavili su ga unutra, zatrpali i poravnali humak.

Domar im se približavao, s puškom u ruci, ali je nastojao da se suviše ne

približi Rogeru jer ga je smatrao uhapšenikom.

— Da napišemo ime na grob? — upita pomoćnik.

— Čemu? — promrmlja domar. — Za njega neće ionako više nitko pitati, u to si se zacijselo uvjerio. — Puškom je pokazao put. — Hajde, pođimo u kuću.

— Nemojte slučajno opaliti, Burke — reče Roger. — Naime, ja ga nisam ubio.

— Pokušate li pobjeći, ustrijelit ću vas. Toliko da se razumijemo.

Roger uđe u kuću i sjedne za stol. Kad je ušao pomoćnik, on mu se obrati:

— Častim bocom viskija.

Čovjekovo se lice ozari. Dohvati s police dvije čaše i bocu, pa priđe k stolu.

Domar je ostao za tezgom. Odložio je pušku.

Pomoćnik sjedne uz Rogera, otvori bocu o rub stola i ulije viski u čaše. Alkohol se prolje, malo po stolu, malo po zemlji.

U zdravije, gospodine! Šteta viskija, nije se isplatilo tako otvarati bocu.

Roger je pio s pomoćnikom i promatrao domara.

— Zar nam se nećete pridružiti?

— Neću.

— Silas ne pije viski, gospodine. — Pomoćnik još jednom napuni čaše.

Roger se nasloni na stolac.

— Ni ja ga ne želim u sebe nalijevati kao vodu. Kako bi bilo da nešto pojedemo? Gladan sam.

Pomoćnik pogleda prema gazdi.

— I ja. Silase, kako bi bilo da za sve ispečem jaja sa slaninom?

— Možeš.

Domar se nije micao od tezge, gdje je bila puška.

Pomoćnik ispije piće, brzo ponovno napuni čašu pa i ovu izlije u sebe. Zatim ustane i reče:

— Idem. Neće dugo trajati.

Roger odgurne natrag stolac i glavu nasloni o zid.

Zavijanje vukova neugodno je odjekivalo kroz noć.

Domar zijevne, nastojeći da to uradi neprimjetno. Roger se nasmije, jer je to ipak primijetio.

— Zašto ne odete ponovo spavati?

— To bi vam odgovaralo. E, neću vas pustiti iz vida.

— Ne namjeravam pobjeći. Znam i sam da ubojica mora biti kažnjen. Sve ću učiniti da pomognem šerifu, ako uopće dođe.

— Šerif iz Wells Farga svakako će doći, a ja ću dotle paziti da ostanete ovdje.

VII

Tavish je sve do svitanja slijedio ti-jek Creeka, duž korita u smjeru jugoi-stoka, sve dok nije stigao do gustog šipražja. Pupoljci su već procvjetali i bila je milina pogledati ovo šarenilo.

Zaustavi konja i pogleda duž rijeke. Kopita su uzvitala pijesak i ostavljala uski trag, ali oni su se u koritu po-novo napunili pijeskom.

Barny se nasmiješi. Iako je bio sigu-ran da ga domar ne bi mogao prepoz-nati, ipak je pažljivo odstranjivao tra-gove. Jedini koji bi za njega predstav-ljao istinsku opasnost, bio je Roger Falcon. A on je mrtav.

Napusti korito rijeke i odjaši u gu-štik. Iza njega sklapale su se grane. Uskoro počne mijenjati smjer i napos-ljetku krene izravno prema sjeveru, prema brežuljcima.

Čitav krajolik bio je obavijen magli-com. Na istoku nebo bješe obojeno ružičasto, a prvi sunčevi traci odagna-li su sivilo prema zapadu gdje je tama nestajala na obzorju.

Iza brežuljaka Barny ugleda farmu. Zadevoljno se smješкао, uvjeren da će sada biti sve u redu. Jezikom obli-zne usne i brzo siđe obronkom brežulj-ka, pa usmjeri konja prema kući.

Kad je stigao do obora, vrata kolibe se otvore i Julija iziđe. Lice joj je bilo blijedo i izmučeno, a oko očiju bili su vidljivi tamni podočnjaci.

On zauzda konja i sjaši, no djevoj-ka ostane nepomična.

Barny rasedla konja, odvede ga u obor, sedlo objesi o ogradu i iz bisaga izvuče vinčesterku.

— Zadržao me vuk. Sinoć sam ga čuo, čitavu noć slijedio u brda i napo-kon ga ulovio.

— Lažeš!

Barny se trgne.

— Zašto bih lagao, Julijo?

— Slijedio si Rogera Falcona. Slije-dio si njegov trag, iznenadio ga i za-tim ubio!

— Ali ja dolazim s juga, a on je oti-šao na sjever.

— I ti si pošao na sjever. Sinoć nisi ni pomislio da me pokušaš prevariti.

— Julija, pa to je ludost! Ja tog momka uopće ne poznajem. Slučajno sam ga sreo u gradu i s njim se posva-đao.

— Lažeš, Barny. Ti ga već dulje vre-mena poznaješ. Odakle se poznajete?

— Ali ja ga uopće ne poznajem. Ku-nem ti se!

— I dalje lažeš, Barny. Zar si ga no-čas sreo i ubio?

— Gonio sam vuka — Tavish osjeti da postaje sve sigurniji. — A tog mom-ka iz Teksasa susreo sam prvi put u gradu. No, sada znam zašto mu je bilo toliko stalo da me makne s puta. U dućanu je vidio sliku... našu sliku, onu kad smo nas dvoje slikani na koli-ma, i prepoznao me kad sam izlazio iz dućana. Vjerovao je da će me moći istisnuti.

Približio se djevojci i htio je uhvati-ti za ruku, ali ga ona odgurne i potrči u kuću.

Slijedio ju je i zatvorio vrata. U po-lutamir vidio je samo njeno blijedo lice.

— Lažeš mi, Barny. Ja te se bojim. Neću se udati za tebe.

Tavishu se pričinio kao da ga je net-ko šakom udario u lice.

— O čemu ti to govoriš? Zar se dol-sta ne želiš više udati za mene?

— Ne sada, Barny. Moram još neko vrijeme o svemu razmisliti.

— O čemu?

— O svemu.

On se uputi prema njoj.

Julija se htjede izmaći, ali iza nje bijaše zid.

Barny nasloni pušku o zid i zgrabi djevojku za zglavak.

— A sada me pažljivo slušaj, Julijo. Znaš li ti uopće što sam sve ovo vrije-me uradio za tebe? Iskopao sam grob za tvoju majku, popravio plot, cijepao drva, pokrpao šupu, obradio polja. Obavio sam stotinu poslova koje sama nikada ne bi mogla uraditi, a za sve

to nisi mi platila ni dolara. Što misliš da bi ti od toga sama učinila?

— Platit ću ti za tvoj rad. Toliko novca još imam.

Barny je pustio i uzmakne.

— Nisam to radio za novac, nego zato što te volim.

— Moram promisliti.

Julija izađe u drugu prostoriju i za sobom zatvori vrata. Začuje se kako je zasun zagrebao po drvetu.

— Prokletstvo! — tiho promrmlja Barny, pa dodaje: — No, to će se već srediti.

Uzme pušku, izađe u hodnik i sjedne. Pogled mu je bio uperen u dvorište i na obor. Mislio je o tome kako se mora po svaku cijenu vjenčati s Julijom. Tada neka se dogodi što mu drago. On će je već opametiti. Mora ponovo zadobiti njeno povjerenje, mora joj na neki način objasniti da nije ubio suparnika. Zaklimala nesvjesno glavom, jer nije znao kako će to izvesti.

Kroz zid začu tihi plač. Nastojao je ne slušati. Kad se isplače, sve će biti jednostavnije.

Kad je počelo svitati, pomoćnik domara stanice odmahne glavom.

— Nadaleko i naširoko ne vidi se nikakav jahač, Silase.

Domar je zijevao iza tezge.

Pomoćnik zatvori vrata.

— Zar nećeš na spavanje? Mogu i ja pripaziti na njega.

Domar pogleda Falcona, koji je dotad spavao na klupi a sada se upravo probudio, sjeo i trljao oči.

— Čovjek se mora naspavati, jer inače ne može izdržati sve napore — mrmljaše pomoćnik i uputi se odmjenim koracima iza tezge. — Do ponoći ću izdržati.

Domar glasno zijevne, ustane i protetge se.

— Ako pobjegne, razbit ću ti glavu.

— Da, znam da možeš biti surov. — Pomoćnik odmahne rukom i sjedne.

Domar se uputi u kuhinju i nestane iza vrata. Još jedna vrata zalupe.

Pomoćnik izvuče iza police bocu, natoči čašu i ispije piće.

Roger ustane, ode do malog prozorčića i pogleda napolje.

— Da li je šerif uvijek u Rawllinsu?

— Gotovo uvijek. Ako ga nema, uvijek ga se može brzojavno pozvati i tada prvim vlakom doputuje iz Wamsuttera. Naravno, onda traje dvadeset i četiri sata duže.

Roger se okrene i uputi do tezge. Podboči se laktovima o rub, privuče čašu i ulije viski.

— Ako se oдавде uputim točno prema jugu, da li ću stići do farme koja pripada Juliji Spark? Poznaješ li je?

— Čuo sam za nju. Ona je sasvim blizu na putu za Craig.

— Da, može biti. Na toj se farmi nalazi čovjek po imenu Barny Tavish... doduše, ne znam da li se uistinu tako zove, no on je navodno bio ovdje i ubio Ernija.

Pomoćnik iznenađeno pogleda Rogera.

— I ti misliš da ćeš ga tamo zateći.

— Da, mislim. Uvjeren je da je mene ubio, a osim mene nitko ga ovdje ne poznaje.

— Zašto te je htio ubiti?

— Farma pripada mladoj ženi koju poznajem. Vjerojatno se bojao da ću se predomisli i vratiti na farmu, a tada više ne bi bio siguran da će se ona udati za njega. Vjerojatno je tako mislio.

— Zar se zbog farme želi s njom oženiti?

— Da, zbog farme.

— Aha! — Pomoćnik se počeo po bradi i pokušava shvatiti što mu je rečeno. — No, zašto ti to meni sve pričaš?

Roger mu se ljubazno nasmiješi. — Može se dogoditi da ti zaspiš, a kad se probudiš mene više ne bude ovdje. Ako se u međuvremenu pojavi šerif, ti mu možeš ispričati gdje me može naći.

— Ne razumijem.

— To nije ni važno. Dovoljno je da upamtiš.

Roger ispije viski, zgrabi bocu i ponovo napuni obje čaše.

— Ali, ja neću zaspati, Falcone.

— To bolje — lakonski odgovori Roger. — Onda nije potrebno da upamtiš što sam ti maločas rekao. Živio!

— U tvoje zdravlje!

Pomoćnik se toliko nagnuo preko tezge kako bi mogao dohvatiti čašu da ga je Roger morao povući natrag da

se ne prevall. Ali, on samo nazdravi. Nije se usudio ispiti, jer se bojao da domar još nije zaspao.

— Zapravo, ti si zgodan momak, Falcone. Ne mogu shvatiti da te moram čuvati, a pogotovo da bih te morao ustrijeliti pokušas li pobjeći. Silas sigurno nije dobro promislio.

— Svejedno — Roger odmahne rukom i ponovo napuni čaše. Onda stavi na tezgu dva dolara.

— Što je to?

— Ako pobjegnem, time je sve plaćeno.

Pomoćnik se cerekao.

— Ti mi se rugaš, zar ne?

Roger sliježe ramenima. Nestrpljivo je hodao amo-tamo, osluškujući. No sve je bilo mirno. Nije se čula buka konjskih kopita.

Pomoćnik ispije viski, nasloni se naznak i glava mu padne na prag. U kući je bilo tiho. Domar je zacijelo odavno zaspao.

Roger pođe do tezge i ponovo napuni čašu pomoćniku. Čovjek protrlja oči i zijevne, dohvati čašu pa ispije. Roger odloži čašu u praonik i ponovo stavi na tezgu dva dolara.

— A za što je ovo?

— Kao odšteta za pretrpljenu bol.

— Molim?

— Budi uvjeren da to nerado činim.

Roger mahne čovjeku i ovaj se sagne. On ga uhvati i šakom udari po starom šeširu. Pomoćnik klizne i padne na zemlju, a puška uz zveket padne na trijem.

Roger je još trenutak osluškivao, ali svuda bijaše tiho.

Polako izađe iz kuće. U staji osedla konja, izvede ga pred kuću i pojuri prema jugu.

— Silase! Silase! — vikao je pomoćnik, teturajući hodnikom i oslanjajući se o zid.

Pojavi se domar, u dugoj bijeloj spavaćici i s puškom u ruci.

— Pobjegao je! — vikao je dalje pomoćnik.

Domar podigne pušku i opali. U noći bljesne, zatim se plamičak brzo ugasi. Hitac je odjeknuo poput groma, a metak odluta u prazno. Prestrašeni konji su njištali, rzali i lupali se o zid staje.

— Otišao je na farmu Sparkovih — objasnio pomoćnik. — Rekao je da je tamo ubojica.

— Na Sparkovoj farmi? — začuđeno ponovi domar.

— Da, Silase. Rekao je neka to kažem šerifu kad dođe.

— Čudno.

— Da, i meni je to čudno. A meni je ostavio dva dolara kao naknadu za pretrpljenu bol.

— Kakvu bol?

— Tako je rekao. Zatim me udario po glavi. No, za dva dolara... — Pomoćnik sliježe ramenima. — To je dobro plaćeno, zar ne?

— Ti si budala!

Domar se okrene psujući i vrati u kuću. Natoči si viski i nadušak ispije.

Pomoćnik uđe i zatvori vrata.

— Što da radimo, Silase?

Domar ponovo napuni čašu.

— Pričekat ćemo šerifa. Neka on dalje brine.

Jutarnja maglica obavijala je farmu. Govedo u oboru je tulilo, a jedan je konj njištao.

— Barny Tavish bio je nemiran i nije mogao usnuti. Iziđe, s puškom u ruci, pred kuću, zađe za ugao i pogleda prema sjeveru. Najednom stane kao gromom ošinut i zagleda se u jahača koji kao da je lebдио iza oblaka. Bio je stotinjak metara udaljen od kuće.

— Nemoguće! — poviče i znoj ga oblije. — Nemoguće, on je mrtav!

Roger siđe s konja i podigne pušku, otkočivši je. Zvuk željeza začuje se sve do farme.

Barny se oporavi od iznenađenja, ispravi pušku u ruci i opali.

Od praska se rasprsnе staklo na okancetu kolibe.

Julija istrči iz kuće, stane i rukama se uhvati za glavu.

— Rogere! — iznenađeno poviče. — Mislila sam da te je ubio!

Barny opali još jednom i potrči duž kuće, sve do šupe. Putem je ponovo napunio pušku.

Roger uzvрати. Metak okrzne Barnyja po vratu i zabije se o zid, trula se daska raspadne.

Barny stigne iza ugla, dođe do vrata i naglo ih otvori.

Slijedeći Rogerov metak pogodi vrata. Barny utrči unutra, pojuri do naslaganih sanduka, koji su već odavno bili odbačeni, i iza njih potraži zaklon.

— Rogere, što se zapravo dogodilo? — vikala je vani djevojka.

— Udi u kuću, Julijo!

Barny je osluškivao. Onda obide uokolo i opali u stražnji zid, jer mu se učinilo da je nešto čuo. Metak se zabije u dasku i probuši rupu. Obavi je ga dim. Šupom odjekne prasak.

Barny postane nesiguran. Sve je tako savršeno smislio, ali negdje je ipak pogriješio. Kad se ovaj momak iz Teksasa pojavio, sve je pošlo naopako. Kauboj kao da je sklopio ugovor s đavlom.

Skoči, odjuri do naslaganih sanduka i ponovo se tamo zakloni. Kad je provirio između dasaka, na otvorenim vratima ugleda protivnika. Kroz pukotinu ugura pušku. Sanduci se počnu ljuljati.

Roger opali. Nagomilani sanduci se sruše uz strašnu buku. Barny skoči, oslobodi se te zbrke i ponovo napuni pušku. Falcon je dalje pucao.

Tavish odjednom zaurla, jer ga je metak pogodio u nogu. Poskoči... i izgubi pušku. Ali, već slijedećeg trenutka izvuče revolver.

Roger je i dalje pucao.

Rukav Barnyjeve košulje bio je razderan, a krv mu je tekla niz ruku. Prestrašen, ispusti revolver, ali se odmah zatim sagne da podigne oružje.

Roger ponovo opali. Metak pogodi hubanj protivnikovog kolta i ovaj se otkotrlja ispod srušenih sanduka, tako da ga Barny više nije mogao doseći.

Dok se dašćući okretao, tražeći zaklon, Roger je u jednom skoku bio kraj njega. Barny htjede napasti, ali ga Roger udari kundakom puške. Tavish zaviče, zatetura, posrne preko neke klade i padne na tlo.

Roger se sagne, dignu ga i odvuče napolje, gdje je stajala izbezumljena djevojka i zurila u njih.

Barny je jaukao. Nije bio bez svijesti, ali bio je ošamućen. Krv mu je tekla iz ruke i noge, što se moglo vidjeti kroz zaderanu tkaninu.

— Mislila sam da te je ubio — promuća uplašena Julija.

— Imaš li neko čvrsto uže?

— Zašto? Što namjeravaš?

— Odvest ću ga u Rawllins. Ubio je jednog čovjeka, koji je nasmrt pijan spavao u poštanskoj stanici.

Posljednjim snagama Barny skoči. Ali, prije no što je mogao napasti ili pobjeći, Roger ga ponovo udari.

Julija se okrene, pogleda prema sjeveru i klikne:

— Pogledaj!

Roger podigne glavu.

Dva jahača pojave se na obzoru. Približavali su se u galopu.

— Tko bi to mogao biti?

— Zacijelo šerif i njegov pomoćnik, koji traže ubojicu, Julijo. Pa, bar ga ne moram voditi u Rawllins.

— Zar mi nećeš ispričati što se zbiljo?

— Pričekaj dok dođu, da ne moram dva puta pričati.

Šerif i njegov pomoćnik približe se farmi, zauzda ju konje i ispruže puške.

— Momak koji je ubio Ernija Hattermana leži tamo — objasni im Roger i pokaže na Tavisha, sklupčanog na zemlji. — Ranjen je, ali ništa ozbiljno.

Jedan od njih pođe dalje i kraj ugla kuće sjaše.

— Hajde, čovječe, ustaj! — nagovori Tavisha, sagne se i osovi ga na noge.

I drugi sjaše, govoreći:

— Mislim da nam dugujete objašnjenje. Vi ste osoba koja nas je morala čekati u poštanskoj stanici?

— Da.

— Zašto niste pričekali?

— Bilo mi je suviše dugo čekati.

Šerifov pomoćnik dovuče Barnyja Tavisha. Iz njegovih očiju izbijala je mržnja.

— Rogere, htjela bih da mi napokon sve ispričaš — ponovo zamoli djevojka. — Moram sve saznati. Barny mi je zimus mnogo pomogao, a ja još ništa ne shvaćam. Hajd'mo u kuću.

— Najprije ću ga svezati, da ne bi utekao — predloži Roger, pa pođe iza Julije kući.

Šerifov pomoćnik pratio ga je u stopu, a šerif je pred sobom vodio uhapšenika.

Barny je posrtao i oslanjao se o zid, hvatajući se za nogu.

Šerif zastane. Kad je Barny pogledao preko ramena, izvadi revolver i unese mu ga u lice.

ŽIVOT
ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
5 dinara

LASO
western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 5 dinara

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

POPAJ
strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

SIRIUS
biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

ALAN FORD
super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

TOM I JERRY
Vrtrep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara

— Samo bez izmotavanja — hladno reče čuvar zakona. — Sa mnom nema šale.

Barny se dovuče do kuće. Posjedoše ga na stolac, pa mu svežu ruke i noge.

Šerif i njegov pomoćnik uzjašu. Barnyja su smjestili na trećeg konja.

Roger je stajao kraj prozora i promatrao kako napuštaju farmu. Julija je bila naslonjena o vrata i gledala za jahačima sve dok nisu zamakli iza šupe. Zatim se okrene i pogleda Rogera.

— Strašna je to priča, Rogere.

— Strašna ali istinita, Julijo. Priča u koju su oni odmah povjerovali, a Barny nije nijekao, jer inače bi i mene odveli.

— Znam, Rogere. — Julija priđe stolu i sjedne. — Ali što će biti sada?

On se okrene i nasloni na dovratnik prozora.

— Moramo se nadati da ćemo to zaboraviti.

— Ti želiš... — Ona ponovo ustane. — Želiš ostati ovdje?

On se nasmije.

— Ako to još želiš, Julijo, tada ću ostati.

Približila mu se i pogladila ga po ruci. U njenim je očima vidio da se boji uhvatiti ga za ruku.

— Naravno da želim, Rogere. Oduvijek sam to željela. Bila sam sasvim smetena kad si se najednom ovdje pojavio. Dugo sam te čekala, iako mi je Barny neprekidno govorio da nećeš doći.

Uhvati je za ruku i povede napolje. Gledali su za jahačima, koji su jahali prema sjeveru.

U međuvremenu sunce je izišlo i obasjalo preriju, brežuljke i okolicu. Jahači su se sve više udaljavali, postajali su sve manji i nestvarniji, sve dok napokon nisu sasvim nestali.

— Kao što su nestali jahači, nestat će i sjećanje na njih, Julijo — promrmrlja Roger.

Djevojka se nasloni na njegovo rame i potvrdi:

— Da, Rogere, sada i ja u to vjerujem.

Kraj

JOHN PREBBLE

GRAD MRŽNJE

Martha Boyd prva ugleda konjanika. Upravo je cijedila vodu od krumpira kroz platno da bi dobila škrob i slučajno pogledala kroz prozor. Jahač je dolazio iz smjera zapada.

Bio je još poprilično udaljen, četiri milje ili čak i više; nije bio veći od muhe što je puzala žutim pijeskom. Martha zagladi pamučnu haljinu; još ga je neko vrijeme promatrala, polagano otirući znoj sa čela. Treperava žega poigravala se jahačem, bacala ga amo-tamo poput listića na valu. Nakon desetak minuta jedva da se uopće približio Salt Flatsu; kao da se nije odmakao od brda što su svjetlucala plavkastom bojom.

Martha se podvoumi treba li da izvijesti oca. Međutim, pokraj te vrućine sve joj se učini tako besmislenim. Muškarci će ispod trijema ionako ubrzo ugledati jahača, ako već nisu. Odgurne zdjelu, odvrti pogled od jahača i pogleda preko, onu staru Halladaye-ovu vjetrenjaču na rubu naselja. Boyd je naručio crpku na vjetrenjaču prije gotovo dvadeset i tri godine iz Illinois-a, kada su on i drugi stanovnici Salt Flatsa još vjerovali da će goniči stoke ljeti stići u mjesto. Voda za stoku i viski za kauboje su prijeko potrebna do-

bra; i stoga je Boyd pokraj crpke na vjetrenjaču izgradio bar.

Martha Boyd nije se više mogla prisjetiti kauboja; pa ipak, dobro se sjećala kako joj je majka pripovijedala o njima. Prašina što ju je uzvitlala stoka lebdjela je poput oblaka povrh doline, a sunce u njoj nalikovalo je crvenoj lopti. Međutim, golema stada što su se valjala dolinom, kao onomadne prilikom bijega izabranoga naroda iz Egipta, dolazila su samo dvije godine, a onda su zauvijek izostala. Jer, kauboji su pronašli mnogo bolje krajeve, tamo daleko, na Istoku, gdje se stoka mogla zabadave napajati vodom iz rijeke. Pa ipak, Salt Flats je uvijek živio u uobrazilji da će se stada jednoga dana vratiti. Marthina majka je, istina, uvijek govorila kako to više neće doživjeti, i u tom pogledu bješe u pravu. A već je prošlo šesnaest godina otkako je umrla!

Na brdu iza crpke nalazilo se groblje. I kad bi Martha s prozora svoje sobe pogledala tamo, brdo uopće ne bi vidjela, već samo majčin grob. Bio je to najljepši grob, sa spomenikom i lancem oko njega. Dakako, k tome je pripadala i vaza za raslinje. I ona je potjecala iz Illinois-a.

Martha pipne ljepljivi škrob prstom, a onda otare ruke u pregaču. Opet letimice pogleda jahača. Još nije mogla kazati da li se u međuvremenu približio. Onda prijede u prostoriju s barom i reče:

— Dolazi jahač, oče.

No otac ni ne okrene glavu. Na sebi je imao košulju zasukanih rukava; nasloni se na bar i počne zuriti u jarko sunčevo svjetlo. Dva su čovjeka sjedila u sjenovitom kutu prostorije, igrajući damu. Njihajna su vrata bila otvorena, a krila vezana za gredu. Martha ugleda tri muškarca koji su sjedili pred trijemom, podigavši noge na ogradu i šesira nabijenih na čelo. Košulje su im potamnjele od znoja.

— Vidiš li jahača, oče?

Kad se jedan od muškaraca pod trijemom okrenuo i zavirio u prostoriju, stolac zaškripi. Bio je to gospodin Harvey. Uvijek je sjedio pod trijemom; ispijao bi pivo svakoga dana na istom mjestu, s kojega je mogao promatrati svoje trgovine na suprotnoj strani. Bile su to Harveyjeva »Trgovina krmivom i sjemenom«, Harveyjeva »Mješovita roba« i Harveyjev »Ladies Emporium«.

Harvey je bio mršavi, tamnoputi čovjek. Većina mu je zubi već ispala, a ono što je preostalo, palucalo je nekom žučkastom bojom kad bi se nasmiješio.

— Vidjeli smo ga — reče on.

— Ta, tko bi to mogao biti, oče? — zapita Martha kao da je odgovorio njen otac.

Boyd je pogleda. Kao i uvijek, tim se pogledom odao. Došao je na Zapad kao spekulant; htio je stvoriti imetak u nekom novoboshošanom gradu uz put kojim se gonila stoka. I ženu je doveo sa sobom poput mnogih drugih, kako bi zajedno s novcem namnožio i potomstvo. Namjeravao je podići sirove, no preostala mu je samo kći što je uvelike nalikovala pokojnici. Salt Flats je ostalo malo mjesto s lažnim pročeljima zgrada što su se nahnizala uz jednu jedinu prašnjavu ulicu. Nije ovdje živjelo ni sedamdesetak ljudi; oskudno su se prehranjivali, mahom od uzgoja ovaca. I sve se to našlo u pogledu što ga je Boyd dobio kćeri.

— Pa, odakle bih to znao? — reče otresito. — Jesi li završila posao?

— Jesam oče.

— Onda sjedni u sjenu i ohladi se!

Martha privuče stolac i postavi ga kraj vrata, da bi mogla vidjeti jahača, pa i kovačnicu na kraju ulice. Ponada se da će Jason izići; međutim, razočara se. Nije se čuo ni udarac po nakovnju. Salt Flats je nijemo sanjao svoje sumorne snove pod jarkim suncem, psi su lijeno zijevali na drvenim nogo-stopima ispod trijemova.

Marthine su ruke opušteno ležale u krilu. Pročita naslov iznad kovačnice: JASON FLETCHER — KOLAR I KOVAČ. Poniži riječi u mislima, pa još jednom, a onda opet... pripisujući im posebnu važnost i značenje.

Nathan Harvey pomakne čizmu na ogradi, tako da je udobnije naslonio nogu.

— Što misliš? — zapita.

Govorio je o jahaču, bilo je to svima jasno. No prošlo je neko vrijeme prije nego što je itko odgovorio; prije nego što je John McGill, sedlar, naslonio leđa na naslon za ruku na naslonjaču i kazao:

— Jaše magarca.

— Prema tome, ne može biti Apaš — oglasi se treći čovjek pod trijemom.

Martha ga prepoznala prema sipljivu glasu. Bio je to stari Reuben, upravnik stanice poštanskih kočija.

— Kad oni dođu — reče Harvey — onda ih zasigurno nećeš vidjeti... ili tek kada budu već u gradu.

Martha poželi da Apaši naposljetku jednom već dođu. Koliko joj je sjećanje dopiralo unatrag, praktično cijeli njen život, Harvey i drugi nisu razgovarali ni o čemu drugom. Kao da bi svakoga dana, svakoga sata, Indijanci mogli napasti Salt Flats, prepasti ga mašući puškama i urlajući, upravo onako kako su bili prikazani na slici u jednom kalendaru.

— I lava ćeš prepoznati prije negoli Apaša — reče Harvey, usmjerivši pogled u jahača.

Rekao bi to svaki puta, i stoga je Martha čekala treću rečenicu što će završiti taj razgovor:

— Uopće ne znam zašto zapravo imamo vladu.

Martha se prisjeti kako je Harvey pjevao istu pjesmicu još onda kada je ona po prvi puta začesijala kosu nagore. A to je bilo prije mnogo godina. Nikada mu nitko nije proturiječio, niti se izrazio u kojem drugom smislu, i djevojka pomisli kako bi Harvey čak i danas mogao ostati u travi.

Onaj stranac, koji je s Martinom Schürmannom igrao damu, podigne glavu i upita:

— O čemu zapravo govorite?

Blo je zastupnik galanterijske robe i rublja za žene, trgovački putnik. Jučer je stigao poštanskom kočijom iz Lordsburga i zapravo se htjede zadržati samo nakratko na putu u Holdbrook.

Kad je otvorio torbe od svinjske kože, i Martha se zatekla u trgovini. Sada je glas trgovačkog putnika živo podsjetiti na one primamljive stvarčice u njegovim torbama.

— A što je to s Apašima? — zapita ponovo putnik.

Harvey okrene stolac i počne zužiti u salun.

— Već rekosmo da to nije Apaš.

— Pa zar očekujete Indijance? — zapita trgovački putnik. Zapazi kako ga je Martha pogledala i nasmiješi joj se, kao da je time želi potaći neka prijeđe na njegovu stranu. No smiješak je potrajao dulje nego što je to dopuštala uljudnost, pa Martha žustro okrene glavu.

— To je Keno — oglasí se John McGill.

Harvey kimne.

— Tako sam i mislio.

Boyd pođe za bar i popravi rukave, pa opet obiđe bar i priđe vratima. Podigne ruku povrh očiju, da bi ih zaštitio, i počne zuriti u žegu.

— Doista — reče. — To je Keno. Nadam se da ovoga puta stiže s novcem u džepu.

Harvey zamišljeno pogleda zastupnika, jednim zubom zagrizavši usnu.

— Budući da potječete s Istoka, nemate ni pojma, svakako!

— Pojma ... o čemu? — zapita zastupnik.

— Što mi mislimo o Apašima.

Boyd se okrene od vrata i krene prema baru, no zastupnik ga uhvati za rukav.

— Pa što je š Apašima, gospodine Boyd? — zapita.

Boyd skupi obrve i odozgo pogleda mladića. Međutim, prije nego što je stigao odgovoriti, umiješa se Martha.

— Ljudi u Salt Flatsu još su zabrinuti zbog Apaša. Kao da su od tada prošle tek dvije godine. A u brdima danas živi samo deset Indijanaca. Nitko ih nikada ne vidi. I nikoga ne diraju.

S bezizražajnim licem Boyd se okrene kćeri.

— Umukni! — naredi joj.

Onda odozgo pogleda zastupnika i nastavi:

— Ubili su joj majku. Čovjek bi očekivao da to nikada neće zaboraviti ... nikada!

— Ubili su i mojega mladića — doda Harvey.

— Doista mi je žao! — promrmlja zastupnik. U prizvuku njegova glasa moglo se razabrati iskreno suosjećanje.

— Razumijete li sada? — reče Boyd.

— No, tome je već davno, zar ne?

— Nama se to ne čini tako davnim događajem — odgovori Boyd, pođe za bar i sa sumračnim izrazom na licu ispije piće.

Žega i tišina pritisnu Marthu. Ma! ne joj suze navru na oči; jer, sve što je otac kazao bila je istina ... možda čak i ono kako još misle na Apaše i u takvim trenucima se u tom malom naselju osjeća mržnja, izaziva potištenost u čovjeka, pritišće ga poput obloga preko lica.

Harvey prođe desnicom preko vrata, a onda otare znoj u hlače.

— Prokleta žega! — prokune. Izvlači čovjeku vodu iz pora i ugodne misli iz pameti.

— To je Keno — reče John McGill. — Ove je godine poprilično zakasnio.

— A tko je Keno? — zapita zastupnik.

— U mene neće dobiti piće — promrmlja Boyd i nadlakti se na bar — pa makar ove godine stigao s džepom punim novca!

— Tko je Keno?

Nitko ni ne pokušava odgovoriti na strančevo pitanje. Marthi se čovjek sažali, pa reče:

— Keno je starac. Kopač zlata. Cijelu godinu provodi u brdima, no dosad nije pronašao zlato.

Boyd pogleda kćer.

— Zar nemaš pametnijega posla nego da ovdje sjediš?

Martha ustane i pođe u kuhinju. I opet začuje zastupnikov glas:

— No kako su od tada prošle već godine, a u brdima živi samo desetak Indijanaca ...

Začuje i uzrujani Harveyjev glas:

— To su još Apaši ... ili možda nisu?

— Da, ali ...

— Čovjek zgazi zmiju gdje je god pronađe, nije li tako? I korov iščupa prije nego što poraste. Trebalo je da ih istrijebimo kad se konjica povukla iz Mogollona.

— A kada je to bilo, gospodine Harvey?

— Prije dvanaest godina.

— Mnogo je vremena otada prošlo ... sasvim dovoljno da se zaboravi ...

— Zar smo vas zamolili za mišljenje, gospodine?

Keno je sada jahao ulicom; sunce mu je uprlo u pleća, a noge je spustio niz sapi životinje. Sito i zdjela zveckali su pri svakom koraku magarca. Pred Boydovim salunom starac zaustavi životinju, otare prljavu bradu i očima ispunjenim žalošću pogleda na trijem.

— Prilično vruće, nije li?

John McGill kimne.

— Živ bio, Keno! Kasno stižeš ove godine.

— Nikako. Vi ste poranili.

— Što želiš time kazati?

— Nemate što raditi u gradu ... osim što izbrojavate minute. A brojite prebrzo.

Keno klizne s magarca, stane pod ogradu i dobrano se počese, počevši od prepone pa do pazuha. A onda se popne stubama pod trijem i zaviri u sjenovitu prostoriju. Pričeka. Boyd mu jednom rukom zapriječi put u prostoriju s barom.

— Jesi li donio novac, Keno?

— Znaš da nikada ne donosim novac, Boyde. Zamijenit ću zdjelu za tri čaše piva.

— Ne može! — reče Boyd i vrati se k baru, a onda dovikne: — I ostani napo-

lju, Keno! Zaudaraš poput svog magarca!

Keno se naceri i sjedne na daske ispod trijema. Vremena je imao dovoljno. Kad je povjerovao da je dovoljno čekao, reče:

— Gospodine Harvey, vjerojatno ćete starom lovcu platiti pivo ... samo jednu čašu!

— Neću.

— A kako je s vama, gospodine McGill?

— Nathane, moja žena upravo ulazi u tvoju trgovinu — reče McGill.

Harvey nevoljko ustane i prijeđe cestu. Kad se pet minuta kasnije vratio, sjedne u prostoriju s barom; sav se uznojio hodajući preko ulice i sada je bio još gnjevniji. A kad je trgovački putnik poslagao kamičke na dasku za novu igru i pri tome opet počeo govoriti o Apašima, Harvey zareži:

— Gospodine, vi nikada niste vidjeli Apaša!

— Vidio sam ih nekoliko ... u Taosu. Tamo prodaju pokrivače.

Schurmann se opet otegnuto nasmije.

— To su Pueblosi. Ništa ne znate o tome!

— Nema ni pojma! — potvrdi Keno s trijema.

— Umukni! — naredi Harvey. — Ti ... pustinjski štakore!

— Pa zar nećete pustinjskom štakoru priuštiti čašu piva, gospodine Harvey? — zapita Keno i uđe u prostoriju s barom.

— Keno — zagrmí Boyd rekao sam da ostaneš vani!

Starac se povuče do njihovih vrata.

— Prijazan je ovo grad — reče i pogleda zastupnika. — Zar mi ni vi nećete priuštiti čašu piva?

— Pa ... — oklijevajući zausti zastupnik.

— Ništa nema! — reče Boyd. — Bez novca nema piva!

Keno razvuče lice.

— Svatko me samo vrijeđa. Nitko ne kaže »dobar dan, Keno, što si doživio u brdima?«

— Ionako to nikoga ne zanima — uzvratí Boyd.

— Razgovarate o Apašima. Svake godine isto. Kad god stignem ovamo, razgovarate o njima — reče Keno. —

Upravo kao da vrebaju iza obližnjega ugla. Kao da su još ona stara vremena.

— Pa što onda? — zareži Harvey.

— Hoćete li mi platiti pivo?

— Neću.

— Onda ni ja vama neću ništa ispričati.

— Pa i nemaš nam što ispričati.

— A kad bi se oni opet spustili s brda? — Kenov glas postane življi. — A ja vam kažem ... doći će!

Slijedećih nekoliko trenutaka nitko se ni ne pomakne. Starac se opet dobrano počese; no ostali se nisu micali.

— Keno — naposljetku će Boyd — nije to stvar s kojom se može zbijati šala.

— Pa i nije šala.

John McGill skine noge s ograde.

— Što kaže?

Keno se naceri.

— Da sam žedan.

Boyd se uspravi iza bara.

— Keno, želiš li time ušćeriti samo čašu piva ...

— Pa dobro. Dakle, ne želite saznati? Dobro — progunda Keno.

— Boyd — poviče Harvey — daj mu čašu piva!

— I jedan kratki »Joe Gideon« — dometnu Keno. — U lošem pivu mora se naći nešto dobra za želudac.

Boyd ipak naliže samo pivo, ali zadržati čašu.

— Onda, Nathane, ti ćeš platiti?

— Hoću.

Keno zabaci glavu i nadušak iskapi pivo. Otare bradu i obliže krajičke brkova.

— Uistinu mi je prijalo — reče.

— Što je s Apašima? — zapita Harvey.

Keno strese glavom.

— Još sam žedan ... Pustinjska prašina mi je stigla sve do slijepoga crijeva.

— Dobit ćeš još jednu čašu kad nam sve ispričaš — reče Harvey i ustane. — Onda ... što se dogodilo?

— Vidio sam ih — reče Keno. — Urlajuće i ubijajuće Apaše.

— Tko? — zapita John McGill.

Keno na trenutak razmisli.

— Taj momak ... Chiquito i još dvojica drugih. — Pogleda Harveyja i opet stane prosjačiti: — A kako bi sada

bilo s malim viskijem, gospodine Harvey?

Harvey pogleda Boyda.

— Što ti misliš?

— Možeš li se zakleti na bibliju, Keno? — zapita Boyd.

— Vidio sam ih ... netom sam kazao!

— Lažeš!

— Lijepo, gospodine Harvey ... ako vam je viski preskup, popit ću još čašu piva.

— Kaži nam radije istinu!

— Naravno, naravno ... — zabrinuto će Keno. — Ne razgovarate li o tome već godinama? A kad je naposljetku došlo do toga, naprosto ne vjerujete?

— Do čega je došlo?

— Još sam silno žedan.

— Ulij mu još jedno pivo! — reče Harvey, pa dohvati čašu s bara i pruži je Kenu. Međutim, kad starac htjede posegnuti za njom, trgovac je izmakne.

— Svatko bi drugi — reče gnjevno — dobrovoljno ispričao nešto takva, a tebe valja najprije potkupiti!

— Što si vidio? — Harvey malo nagne čašu, tako da se nekoliko kapi piva iscijedilo na daske.

— Doista ne treba tako, gospodine Harvey.

— Što se dogodilo, stari magarče?

— Vidio sam Chiquita i druge ... premazane bojama. I urlali su. Ta, znate kako je to nekoć bilo.

— Znamo — reče Boyd.

— Vidio sam Matta Bowyera i ženu mu kako izlaze iz kuće. I djeca. Matt je imao u ruci revolver, a i neku krpu ... kao da je upravo čistio oružje. Učinilo mi se da nije očekivao ništa zla. — Keno čeznutljivo pogleda čašu s pivom.

— Nastavi, prokletstvo ...

— Dobro ... u redu. Dakle, Chiquito krikne, a druga dvojica potrče šipražjem prema kući i Bowyerovima. Tada ispale iz svojih oružja.

— A što si ti radio? — zapita Boyd.

— Pobjegao sam. Zar je možda trebalo da ostanem?

Na nekoliko trenutaka zavlada tišina. Muškarci su se međusobno promatrali. Keno posegne za čašom i istragne je Harveyju iz ruke. Ispije i otare usta.

— Kao u stara vremena ... zar ne?

Harveyjev je glas zvučao pomalo histerično.

— Ta, kazao sam! Govorim to godinama. A sada se dogodilo!

— Što da poduzmemo, Boyd? — poviče John McGill.

Trgovački putnik se nakašlje.

— Zar doista možete povjerovati starcu?

— No, čujete li... — razgnjevi se Keno.

Harvey se okrene zastupniku. U krajićima usana zasja mu slina.

— O čemu uopće govorite? Ta, što vi znate o tome? Zar su vam Indijanci pobili rodbinu?

— Nisu, ali...

— Mrzimo ih godinama — poviče Harvey i okrene se k Boydu — a ipak ništa ne poduzimamo, ostavljamo ih da žive...

— Ali samo su trojica! — prigovori trgovački putnik.

Boyd zabaci glavu.

— Trojica su sasvim dovoljno da ubiju Bowyerove...

— o —

Za zbora građana Martha je sjedila u kutu i povremeno pogledavala Jasona. On joj se nasmiješi, pokušavajući je time umiriti; taj je smiješak bio most što ih je povezivao preko dima, žege i mržnje u prostoriji.

U salunu se okupilo pedesetak muškaraca i žena... bio je to pravi zbor građana u punom broju. A u svjetlu svjetiljke povrh bara lica su im bila blijeda i iskrivljena. Tu su se nalazili već puni sat vremena, i cijelo to vrijeme nisu radili ništa drugo nego vikali jedni na druge u svom silnom strahu. Muškarci su pili viski i sjedili odijeljeno od žena, na licima kojih se odražavao prezir. Nekolicina muškaraca, među njima i Harvey ponijeli su oružje kao da očekuju da će Chiquito još ove noći upasti u Salt Flats.

— Povest ćeš nas, zar ne, Jasone? — zapita Harvey. — Tâ, ti si naposljetku šerif.

Martha opet pogleda Jasona Fletchera. Primijeti kako on potpeticama čizama struže po daskama i gledava u pod. Nije previdjela ni njegova široka ramena ispod prugaste košulje. Djevojčine oči zasjaju.

— Istina, izabrali ste me za šerifa... — napokon promrmlja Fletcher.

— A sada možda nešto poduzeti! — prekine ga McGill.

— Ali prihvatio sam to zato što nitko drugi nije htio preuzeti taj položaj — nastavi Fletcher kao da je prečuo McGillovu primjedu. — Predlažem da obavijestimo vojsku.

— Vojska se nalazi u garnizonu na stotinu milja udaljenosti — odvratí Harvey. — Moramo uzeti stvar u svoje ruke.

Fletcher podigne pogled. Iznenadi se, čini se:

— Kakvu stvar?

— Moramo izjahati i dimom otjerati te Apaše... sve!

— Ali, zašto?

Harvey počne mucati:

— Mom je djetaku bilo dvanaest godina kad su ga odveli sa sobom i ubili.

— Znam, gospodine Harvey — blago će mu Fletcher. — Ali tome je već gotovo dvadeset godina... nije li?

Harvey ga pogleda. Plave su mu oči bile široko razrogačene kao da ne može povjerovati u ono što je čuo. Na brzinu izmijení pogled sa ženom, a onda reče:

— Tâ, čuli ste što je Keno kazao.

— Cuo sam, gospodine Harvey. No nitko još nije predložio da provjerimo njegove riječi.

Harvey zakorači prema Jasonu.

— Zar se bojite, Fletcher?

— Ne, ne bojim se. A nisam ni pijan.

Harvey se opet okrene svojoj ženi.

— Pođi kući, Sarah! — poviče. — Nisi nam više potrebna ovdje. Znamo što nam je činiti.

I McGill kimne svojoj ženi, drugi se muškarci povedu za njegovim primjerom.

Dok su žene ustajale, suknje zašustje. Lica su im bila kruta, ukočena od očaja i straha.

— Odlazi! — zapovjedi Boyd kćeri.

— Da, oče — odgovori poslušno i iziđe iz saluna.

Sjela je u stražnju sobu pokrajprozora, ali nije upalila svjetlo. Čula je kako napolju škripi vjetrenjača i pomisli na vođu ispod isušene zemljine kore... zacijelo tamo klokoče i želi se popeti na površinu, ali ne uspijeva. Unatoč noćnom povjetarcu, žega je još

bila silna. Martha se razgnjevi na muškarce koji su i dalje sjedili preko, u salunu. Čula je njihove uzrujane glasove.

Čitav je sat sjedila i osluškivala, sve dok se pod prozorom ne začuše koraci; a onda začuše Jasonov šapat:

— Hej, Martho!

— Još nisu završili — odgovori ona.

— Cijelu će noć prosjediti zajedno. Previše su popili, i suviše se boje da bi se razili.

— Što će poduzeti?

— Namjeravaju odjahati ujutro. Svi, pa i zastupnik s njima. Platio je piće cijelome zboru i sada priča priče iz vremena kada je na istočnoj obali služio vojsku.

— Hoćeš li s njima, Jasone?

Ne odgovori joj na pitanje, već reče:

— Dvadeset je godina tome otkako smo posljednji puta imali nevolja s Apašima.

— Šesnaest — ispravi ga ona. — Majku su ubili prije šesnaest godina.

— Govore kao da se to dogodilo jučer. — Okrenuo se i počeo zuriti u tamu. — Zega je tome kriva, i suša, ali i spoznaja kako od toga grada neće nikada ništa nastati. Potrebno im je nešto što mogu mrziti da bi time dali oduška svojoj osujećenosti.

— Sjećaju se...

— Znam čega se sjećaju — prekine je otresito. — Pjevali su nam o tome uz kolijevku.

— Hoćeš li jahati s njima?

— Opili su se... svi su pijani. Ne prepoznajem ih. Zastupnik se vlada kao da je svaka riječ što ju je pročitao o Divljem zapadu postala stvarnost, a tvoj otac...

— To je zbog majke.

— Znam.

— Hoće li i gospodin Harvey jahati s njima?

— Barem namjerava — uzvratit Fletcher. — Napuhava se. Govori kao da su mu jučer ubili sina. A John McGill... eto, već godinama nije govorio o svom

bratu. Ali, tvoj otac... sve ih nadmašuje.

— Kuća je sve što mu je preostalo.

— Posjeduje samo nešto što mu je na srcu — reče Fletcher. — Martho, kad sve to završi, poći ćeš sa mnom. Obećaješ li mi?

— Otac... — započne ona.

— Što te veže za njega? Kako postupa s tobom...

— Usamljen je i još tuguje za majkom.

— Ne moraš mu žrtvovati svoj život samo zato što ti majka više nije živa. Tome je ipak šesnaest godina.

— Neću ga ostaviti na cjedilu, Jasone.

Jutarnje rumenilo oboji zid povrh Marthine postelje. Počne promatrati sliku iznad umivaonika koja je prikazivala klizače. Sunce je već palilo tako žestoko da joj se učini kako se klizačima rastalio led ispod klizaljki.

Ustane i uroni lice u hladnu vodu. Zaodjene se i vrpcom poveže kosu na zatiljku... Nije imala dovoljno vremena da je pažljivo zadigne ukosnicama... A onda prođe kućom.

Salun je zaudarao po hladnom, ustajalom dimu duhana i viskija. Otac je poleđice ležao za barom. Hrkao je otvorenih usta. Košulja mu je bila ras-kopčana sve do pojasa.

— Oče, želiš li kavu?

Otvori oči, polagano sjedne i protirja sljepoočice. Pogleda je.

— Neću... — progunda i posegne za bocom.

Martha prođe kroz prostoriju s barom. Zastupnik je sjedio na stolcu naslonjenom na zid. Slijedio ju je bezizražajnim pogledom. Djevojka iziđe napolje, žmirne na svjetlo, a onda se zaputi pokraj drvenih pročelja što su sakrivala bijedne suše.

Iz suše pokraj kovačnice, iziđe Jason, vodeći za uzdu svojega čilaša. Njegove čizme i kopita životinje uzvitlaju oblačice prašine. Za pojas je zatakao revolver, a u ljevici je držao pušku. Napolju priveže konja o gredu i s bljedim smiješkom na usnama pogle-

VESNIKOV

KVIZ

KAS

0 D 2 3. II

KVIZ

EXTRA

- PRILOG

KVIZA

16

STRANA

ENIGMATSKIE

ZABAVE

VISE

16 NOVIH STRANICA
12 SKANDINAVKIVISE
KRIMIPRIČAS PITANJEM
MATEMATICKI TEST
ENIGMATSKI STRIP
NOVEŠAHRUBRIKE
POČETNIČKI POLIGON-
STRANICA NOVIH SURADNIKA

KVIZ EXTRA ZNANJE IZABAVA!

da djevojku. A onda se zabrinuto ogleda; kad je ustanovio kako je ulica pusta i tih, razvuče usta.

— Oho... — začudi se. No, prema svemu sudeći, nije se toliko čudio tome što osim njega i Marthe još nitko nije na nogama.

Sada iziđe i zastupnik. Bio je vrlo blijed i morao se osloniti na stup da ne bi pao.

— Gdje su ostali? — zapita trgovački putnik.

— Koji »ostali«? — promrlija Fletcher i zatakne pušku u kožnati tok na sedlu.

— Pa oni... koji su htjeli pojahati!

Fletcher se vine u sedlo i odozgo pogleda Marthu.

— 'viđenja — pozdravi je.

— Tā, pričekajte! — promuklim će glasom trgovački putnik. — Nećete odjahati sasvim sami, zar ne?

— Vidite li možda još koga?

— Pa, ja sam ovdje, na primjer. Kazao sam da ću poći!

— Nitko mi nije potreban.

— Potreban vam je svaki čovjek kojega možete dobiti! — Boyd se pojavi na vratima. Na glavu je nabio mekani šešir, a preko ramena objesio pušku.

— Nije mi potreban nitko da pojaše sa mnom do Bowyerovih — reče Fletcher. Nakon nekoliko trenutaka šutnje, doda: — Puno hvala, gospodine Boyd.

— Pođi u kuću! — zapovjedi Boyd kćeri, ali ona se i ne pomakne.

— Gdje ću pribaviti konja? — zapita zastupnik.

Fletcher uzdahne i sagne se u sedlu.

— Zar ste htjeli sa mnom? Svi se drugi boje. No, za vas to nije razlog da pojašete sa mnom.

Martha pogleda preko ulice. Na trenutak ugleda Harveyjevo blijedo lice iza odgrnute zavjese.

— Imam jednu mulu u kovačnici — reče Fletcher. — Pripada Johnu McGillu. Osedlao sam je za nj, no kako stvari stoje, on je zacijelo neće upotrijebiti.

— Je li mi potrebno oružje?

— Nije.

— Zacijelo možete predvidjeti budućnost? — govorljivo zapita Boyd. — Dajte mu neko oružje! Što će vam dva?

Fletcher šutke izvuče revolver iza pojasa i pruži ga zastupniku.

— Mula, rekoste? Dolje, u kovačnici?

Fletcher kimne i pogleda za trgovačkim putnikom koji se zaputi ulicom, njišući se u hodu.

— Pođi u kuću, Martho! — zapovijedi Boyd po drugi puta. — Što tražiš ovdje? Zar želiš promatrati kako se cijeli grad pravi mrtvim?

— Nikako, oče.

— Svih tih godina nisi pravo ni pomislila na svoju majku!

— Gospodine Boyd... — umiješa se Fletcher.

No Boyd se nije osvrtao na nj.

— Zatvorit ćeš salun... Čuješ li me, Martho? Nikakvo pivo... ništa nećeš prodati!

— Da, oče. — Martha još jednom pogleda Fletchera, a onda pođe u kuću.

Boyd zatakne ruku pod pojas, pa pogleda uz i niz ulicu. U očima mu zasja tuga.

— Vi... proklete kukavice! — poviče odjednom.

Oslušne kao da očekuje odgovor, a onda poviče još jednom i glasnije:

— Zar ste zaboravili što su vam učinili? Tā, zar ste baš sve zaboravili?

Fletcher se uspravi u sedlu. — —

— Onda, jeste li spremni, gospodine Boyd?

Krčmar ovlaži usne vrškom jezika.

— Pa dobro — progunda — dovest ću konja..

Martha je promatrala svu trojicu kako jašu iz mjesta... Fletcher na čelu, za njim otac joj, i kao posljednji trgo-

vrčki putnik koji se, čini se, na mull nije osjećao baš sasvim dobro. Vrat mu je bio crven poput plamena, a šešir široka oboda neprekidno mu je klizio na čelo. Martha podigne ruku povrh očiju i osjetiti kako joj žega poput olova naliže na kožu. Ipak, izdrž!; zurila je za jahačima sve dok nije pokraj sebe začula neki šum.

Odjednom se svi stvore na cesti... Nathan Harvey, John McGill, Martin Schurmann, brijač; pa čak i stari Reuben. Brada, koliko im je kroz noć porasla, poput čekinja je stršala na njihovim obrazima dok su krvlju podlivanim očima zurili za jahačima. A onda se počnu međusobno pogledavati.

Harvey se nakašlje prvi.

Rukom protrlja neobrijano lice i promrlja kao da ga je tko zamolio za objašnjenje:

— Zena mi se usprotivila.

— I moja — reče John McGill.

Pogledaju Schurmannu. Ovaj sliježe ramenima i progunda: — Od tri mi sata puni uši. Reče kako nekolicina nas mora ostati ovdje, za slučaj da Apaši napadnu grad.

Stari Reuben se naceri.

— Budući da nemam žene — reče ovaj — morat ću priznati istinu. Muči me proljev, a i mnoge godine na plećima.

Sada svi pogledaju Marthu.

— Hoćeš li danas otvoriti salun? — zapita Harvey.

— Neću — reče Martha i povuče se u kuću.

— o —

Do pašnjaka ovaca nije bilo daleko. Put je najprije prolazio isušenom stepom na kojoj se nalazilo Salt Flats; u njoj je podsjećao na kostur od dasaka izblijeđjelih na suncu. A onda su došli crvenkasti brežuljci, obrasli zmi-jolikim kaktusima i španjolskim bajonetama. Nešto više nalazile su se planinske udoline na kojima je rasla pravkasta trava za ispašu. Trgovački putnik nije imao ni pojma o ovim krajevima, niti je znao koliko je vremena potrebno čovjeku da konjem stigne u planine. Još prije nego se sunce našlo u zenitu, bedra su mu bila izranjena lo krvi, a kičma mu se pretvorila u svijeni bolni stup.

Nitko od trojice ne progovori ni riječi. Poput suhoga kamena žegu su osjećali čak i u ustima. Riječi su se začule samo jednom kada je zastupnik zapitao koliko još moraju jahati. Fletcher izviri pogledom ispod oboda šešira i nasmijulji se.

— Dvadeset ili trideset milja... možda i više.

— Pa onda se danas uopće nećemo vraćati?!

— Zar ste računali s time, gospodine? Uza sedlo vam je pričvršćen pokrivač. Noću će biti poprilično hladno u brdima.

— Ali mislio sam...

— Ne biste li radije umukli? — zareži Boyd kao da taj razgovor traje već satima.

Zastupnik obori glavu i zamukne.

U podne zastadoše u jednom sjenovitom klancu. Fletcher rasedla konja, prinese sedlo pod stijenu i oprezno ga položi na tlo. A onda se ispruži, nasloni glavu na kožu i navuče šešir preko očiju. Boyd dohvati pušku i popne se na rub klanca. Zastupnik se uhvati za bolna leđa i klekne pokraj Fletchera.

— Gospodine Fletcher — reče — što li gospodin Boyd traži tamo gore?

Serif odmakne šešir sa čela i ogleda se.

— Vjerojatno Apaše — promrmlja, bezizražajna lica.

Zastupnik zaprepašteno zaustavi dah.

— Pa zar su ovdje... u našoj blizini?

— Boyd tako misli.

— A vi, gospodine Fletcher, što vi mislite o tome?

— Neobično cijenim podnevni mir. I vi biste se morali odmoriti, gospodine.

— Da... naravno! — Zastupnik čučne, no očito se nije mogao opustiti. — Taj Chiquito... poznate li ga, gospodine Fletcher? — A kad je Fletcher kimnuo, nastavi: — Kakav je to Indijanac?

— Vrlo mlad... možda tek devetnaest. Poprilično je nabit, kakvi Apaši već jesu. Govori doista dobro engleski, ponešto španjolski. Kazao bih da to nipošto nije loša preporuka za jednog divljaka.

Fletcherovo lice ostane ozbiljno; no zastupnika ipak obuzme osjećaj da se njegov sugovornik uveseljava njime.

Skine šešir i otare čelo. Mučile su ga boli u leđima. Vidjelo se to na njemu.

— Govorio sam vam da ne jašete s nama — reče Fletcher i opet povuče obod šešira preko očiju.

Polu sata kasnije Boyd se spusti u klanac i podbode ga vrškom čizme pod rebra. Jason otvori oči, no ne, poma-kne se.

— Nikakvih znakova, nigdje tragova — promrmlja Boyd. — Ali to još nije nikakav dokaz. Zar mislite cio dan proležati ovdje?

— Samo toliko vremena koliko je potrebno konjima da se odmore, go-spodine Bloyd.

— Još se nikada niste pokazali osobi-to odlučnim.

— Doista ne bih znao što da poduzet-ni čovjek radi u Salt Flatsu.

Zastupnik osjeti prikriveno neprija-teljstvo u riječima obojice muškaraca.

— Uvijek ste tako lijeni na suncu — reče Boyd. — Kao da nemate moždine u kostima. Mislite li da ću takvom muškarcu dati Marthu za ženu?

Fletcher ustane. Ali, nije nimalo žu-rilo.

— Odluku bih u tom pogledu prepu-stio Marthi, gospodine Boyd.

— Nema ona vlastitog mišljenja. Ja određujem što će se dogoditi u mojoj obitelji.

— Zar ste pojahali da biste se svađa-li sa mnom, gospodine Boyd.

— Želim uhvatiti onog apaškog ubo-jicu. Podimo sada... ili to moram sam obaviti?

Fletcher pogleda sunce, pa konje i mulu.

— Jašemo dalje — reče. — Do zalaza sunca morali bismo stići na pašnjak. A onda ćemo sutra u podne dospjeti na Bowyerov ranč.

— A što mislite, što ćete tamo otkriti, Fletcher?

— Vjerojatno — Bowyerove — reče Fletcher.

Opet uzjašu. Boyd bijesno okrene konja i pogleda Fletchera.

— Rekoh... nikakvih tragova! A niste li prije dva sata vidjeli ptice kako su poletjele?

— Vidio sam ih.

— Onda? — pritisne Boyd Fletchera.

— Ne mora to imati upravo nikakvo značenje — ravnodušno će mu Fletcher. — Krenimo!

I, potjera konja.

Zastupnik obođe mulu i prijaše Boy-du.

— Zar je to istina, gospodine Boyd? Mislite li da nas Indijanci promatra-ju?

Krčmar gnjevno pogleda trgovačkog putnika.

— Zašto ste uopće pošli s nama? Što mislite, koja nam korist od vas?

Na zastupnikovu licu odrazi se pov-rijeđena taština.

— Tā, nitko drugi nije pošao. Mislio sam...

— Glupi ste!

— Ne, gospodine, nikako!

— Pričekajmo. Sve ovo do sada samo je predigra. Jeste li ikada pucali iz revolvera?

Zastupnik se uspravi u sedlu.

— Pa... vježbao sam malo prije nego što sam otputovao na Zapad. Savjeto-vall su mi...

— Kazat ću vam nešto — prekine ga Boyd. — Ugledate li Apaša, pa makar samo s leđa, malo povucite okidač, a onda potjerajte mulu tako da ga živo-tinja pregazi. Sve ostalo prepustite meni.

— Dakako, gospodine — uzvratil zastupnik.

U sumrak stignu na visoravan. Zastupnik napuni pluća svježim gorskim zrakom, oplemenjenim mirisom svježeg trave.

Kad je ugledao obronke planine obasjane crvenim zrakama večernjega sunca, postane nekako čeznutljiv. Obuzme ga čežnja za rodnim krajem.

Rasedlaju životinje u udolini gdje je bilo vode, a našla se i streha pod kroš-njama nekolicine čvorugavih hrastova. Zastupnik skine kruti šešir i izloži lice rashlađujućem planinskom povjetarcu.

— Kako rekoh, glupi ste! — dovikne mu Boyd s dna udoline. — Zar biste doista htjeli Indijancima poslužiti kao meta?

— Nipošto, gospodine — uzvratil zastupnik, a onda sjuri nizbrdo. — Ni-sam to znao.

— Onda upamtite! — zareži Boyd i okrene se Fletcheru koji je slagao drva za logorsku vatru. Bijesno odbaci čizmom oblice u šipražje. — Zar ćete im i posjetnicu poslati tamo gore, Fletcher?

Fletcher vrati šibice u džep.

— Pa dobro, neka vam bude po volji, gospodine Boyd.

Boyd počne zuriti u mrak što se upravo spuštao. Neko vrijeme ostane nijem i zamišljen, onda se opet okrene zastupniku.

— Bilo je to jedne večeri poput ove, gospodine — reče. — Tada mi uhvatiše ženu. Vraćala se kući... jednopregom.

— Da, gospodine Boyd — s razumijevanjem potvrdi zastupnik. — Shvaćam vas.

— Ne shvaćate vi uopće ništa! — otresito će mu Boyd. Podigne pušku. — Preuzet ću prvu stražu — reče Fletcheru. — Nas bismo se dvojica mogli smjenjivati.

— No i ja sam ovdje... — prigovori zastupnik.

— Vi nećete! — odbije ga Boyd.

— Pa dobro, gospodine Boyd — reče Fletcher. — Zelite li tako... — Onda se uvijek u pokrivač.

Zastupnik je ležao poledice i zurio u zvijezde. Čuo je ravnomjerno i mirno Fletcherovo disanje; tu i tamo začuo bi i tiho zveckanje ostruga, kad bi Boyd protegnuo noge. Potrajalo je prilično dugo dok naposljetku nije usnuo. Učini mu se kao da je samo na trenutak zadrijemao. Ipak, kad ga je Fletcher prodrmao za ramena, sunce je već bilo visoko na nebu.

— Ustanite!

Popiju nešto gotovo bočale vode, pojedu malo suhe govedine, a k tome nakisloga kruha; Boyd je opet tvrđoglavo ustrajao na tome da ne pale vatru. Zastupniku se sada učini kao da je krčmar preuzeo zapovjedništvo. No unatoč tome osjeti kako Fletcher nije popustio volji starijega možda iz straha ili pak zato što se rado potčinjava.

Boyd pojaše na čelu. Neprekidno je promatrao okolicu, zirkao ulijevo i udesno.

— Gospodine Fletcher — promrmlja zastupnik, pritrjavši mulu uz bok Jansonova konja — zar sam vam doista na teret? Mogu li...

— Pošli ste s nama — glasilo je oskudni Fletcherov odgovor. — Vidite li možda kojega od onih hvalisavaca... osim gospodina Boyda?

— Što je kamen smutnje između vas i gospodina Boyda? Oprostite, mješam se u osobne stvari...

— Ništa... uopće ništa!

Sat kasnije Boyd odjednom zauzda konja. Kad su mu druga dvojica prijahala, pogleda preko ramena.

— Poslušajte! — naredi i podigne ruku.

Začuju glasove i smijeh i osjete miris dima od izgorjeloga drva. A onda uslijedi visoko zavijanje... tremolo, kao da netko brzo pokreće ruku ispred usta, pokrećući se brzo malom udolinom. Zastupnik zaprepašteno pogleda Fletchera, ali mladićevo lice bježe sasvim mirno i opušteno.

— Čujete li to, Fletcher? — zapita Boyd.

— Čujem.

— Zar vam to ništa ne kaže?

— To su Apaši... ako ste to mislili.

Krčmarevo se lice podlije tamnocrvenom bojom; očito, silno se razgnjevio. Htjede još nešto kazati, no umjesto toga potjera konja. Fletcher uzdahne i prosljedi za Boydom, koji je sada punim trkom jahao uz obronak.

— Pričekajte me! — poviče zastupnik za njima, a onda mu riječi zamru na isušanim usnama. Mula je slijedila konje iz suštog nagona krda.

Na grebenu zastupnik položi ruku povrh očiju da bi u jarkom svjetlu sunca mogao uopće išta vidjeti. Odozdo se tromo izdizao dim iz vatre nad kojom se nalazio tronožac od zelenih motki. Tri su se mladića kretala pokraj vatre; dvojica od njih tek što su izišli iz dječake dobi.

Okrenuše se čim su čuli jahača. Na trenutak se bijeli ljudi i Apaši nađu okom u oko.

Indijanci su upravo krali ovcu. Prljavo je krzno ležalo na tlu, ovca je bila rasparana po dužini. Noževi u rukama Apaša bili su krvavi, pa su im i ruke bile crvene do laktova. Na sebi su imali plave košulje od debele tkanine i suknje od šareno obojene pamučne tkanine, na nogama gamaše od kože antilope, a crna im je kosa bila povezana vrpčama. Zastupnik sve

to ugleda samo načas; ako bi još išta moglo privući njegovu pažnju na još koji trenutak, onda je to bio ljetni šešir od plave tkanine i koprena od bijelog muslina što je ležala na tlu nadomak vatri.

Najstariji između trojice Apaša, mišićavi muškarac kratkih ruku i širokih ramena, skupi obrve i pogleda bijele jahače. A onda prepozna Fletchera. Nasmije se i zakorači naprijed.

— Sikisn! — reče. — Brate!

— Živ bio, Chiquito! — dovikne Fletcher.

Neki se čudnovati glas otme Boydu iz grla... možda je to bila očajnička borba da dođe do daha... a onda podigne pušku i ubaci metak u cijev.

Užas pomrači smiješak na Chiquito-ovu licu. Poviče da bi upozorio:

— Ugashé!

Mladići iza njega odmah poslušaju. No tek što su se okrenuli da bi pobjegli, od stijena se već odbije jeka hica iz Boydove puške. Jedan se mladić prevali u vatru, a na plećima mu se počne širiti mrlja. Drugi pobjegne u grmlje, poput progonjene zvijeri. Chiquito se ne pokrene; samo je ukočeno zurio u Fletchera.

Boyd prokune i ubaci novi metak u cijev. Ustane u stremenima i pažljivo nacilja.

Apaš se još nije pomicao. Samo pogleda Fletchera i prošapta:

— Sikisn?

Fletcher se nagne udesno i istragne Boydu pušku iz ruku. Zastupniku se na trenutak učini kao da šerif želi oboriti starca.

— Fletcher! — gnjevno zagrmi Boyd.

— Chiquito! — poviče Fletcher. — Pobrini se za svog prijatelja!

Apaš izvuče tijelo ustrijeljenoga druga iz tinjajuće vatre. Klekne pokraj njega i objema rukama ugasi vatru što je zahvatila košulju. Onda ustane.

— Mrtav je — reče bezizražajna lica.

— Zao mi je.

— Zašto si došao, sikisn?

— Chiquito... prošlo se da ste ti i tvoji prijatelji ubili Bowyera i njegovu obitelj.

— Zar ćeš me ubiti, sikisn?

— Neću... a kako je s Bowyerovima, Chiquito?

Lice Apaša bilo je hladno i odbojno.

— Nikoga nismo ubili. — Pogleda mrtvaca, a onda Boyda. — No on je ustrijelio Panayo-tishna. Zatvori ga, Fletcher!

— Hoću svoju pušku! — poviče krčmar, izbezumljen od bijesa.

Fletcher pomakne konja u stranu, tako da Boyd nije mogao posegnuti za puškom.

— Chiquito... poći ćeš s nama k Bowyerovima! — reče. — Htjeli bismo utvrditi koliko je istine u toj priči!

Apaš pokaže glavom na Boyda.

— Hoćeš li ga objesiti zato što je ubio Panayo-tishna?

Fletcher duboko udahne.

— Chiquito, nemoj nam praviti teškoće!

Apaš se podrugljivo nasmiješi.

— Ubijate bizone, ubijate Apaše... nema tu nikakve razlike. — Pogleda Jasona. — Hoćeš li pucati, pokušam li pobjeći?

Fletcher uzdahne.

— Pobjegneš li, znaš što će to značiti.

— Ostanem li, on će me ustrijeliti.

— Chiquito, ne otežavaj stvar! Dosta nam je toga.

— Nikome ne pravim teškoća. — Apaš prekriži ruke na grudima. — Nikoga nisam ubio.

— Prokletstvo... laže! — poviče Boyd. — Zmijo... odakle ti ta ovca? Odakle ti taj šešir?

— Od Bowyerovih.

— Naravno, oboje od Bowyerovih!

— Chiquito — reče Fletcher — nemamo lopatu. Ne možemo pokopati tvog prijatelja. Hoćeš li naslagati kamenje povrh njega?

Chiquito pogleda mrtvaca, a onda strese glavom.

— Moji će ljudi uskoro stići.

— Zacijelo je to istina! — poviče Boyd. — Fletcher, hoćete li ostati ovdje sve dok vas ne izmrcvare? — Divlje se ogleda u svim smjerovima.

— Pa lijepo — reče Jasar. — Krenimo onda k Bowyerovima.

— Hej, vi! — dovikne Boyd trgovačkom putniku. — Dodajte mi na trenutak revolver! — Prije nego što je zastupnik pravo shvatio taj zahtjev, Boyd mu istragne oružje iza pojasa.

— Fletcher — zareži Boyd — pojahat ćemo samo u jednom smjeru... natrag

u Salt Flats. Onaj koji je pobjegao za koji će nam trenutak napriiti na vrat cijeli čopor Indijanaca pojašemo li u kojem drugom smjeru!

— Odjahat ćemo do Bowyerovih — ravnodušno uzvratí Fletcher.

— Pokušajte samo! — poviče krčmar. — Načinite li samo korak u onom smjeru, ustrijelit ću ga. Odvest ćemo ga u Salt Flats... ili ću ga pretvoriti u mrtvoga Indijanca! — Uperi revolver u Indijanca koji je stajao sasvim mirno.

— Prokleti ste luđak, Boyd!

— Možda, a možda i nisam. No želim živjeti. Dakle, vratimo se!

— Sikisn, on je zao!

— Zaveži, razumiješ li? — zagrmí Boyd.

— Nemamo nikakve osnove da ga lišimo slobode — reče Fletcher.

— Raspolažemo Kenovim izvještajem o svemu što je vidio na vlastite oči. Ovu smo trojicu zatekli pokraj ovce Matta Bowyera i šesira gospođe Bowyer. Zar to nije ništa?

— Chiquito — reče Fletcher — hoćeš li mi dati riječ da nećeš pobjeći?

Prije nego što je odgovorio, Apaš brzo pogleda Boyda:

— Smijem li ti vjerovati, sikisn?

— I sam znaš, Chiquito.

— Onda ću poći s vama.

Boyd skine laso sa sedla i pođe k Apašu. U lijevici je držao revolver uperen u Indijančevu glavu.

— Okreni se! — naredi. — Ruke na leđa!

Chiquito pogleda Fletchera, koji se sagne u sedlu.

— Nije potrebno, Boyd. Dao mi je riječ.

— Vama je dao riječ... ne meni. A ne bih mu povjerovao ni da mi je dao riječ. — Domahne revolverom. — Okreni se!

— Gospodine Fletcher — umiješa se zastupnik — zacijelo će biti bolje ako ga...

Fletcher se ni ne osvrne na nj.

— Ostavite ga u miru, Boyd!

Krčmar napne udarač revolvera i pritvni cijev o Chiquitovu sljepoočicu. Naceri se.

— Kako ćemo sada, Fletcher? Povučí ću i te kako rado!

Apaš na trenutak pogleda oružje, a onda se ravnodušno okrene i prekriži ruke na leđima. Boyd mu grubo sveže zglobove, a onda se vrati konju i priveže kraj lasa za jabuku sedla. Uzjaše, okrene konja... i Apaš padne na tlo. Boyd se gromko nasmije.

Chiquito ustane bez žurbe. Lijevi mu je obraz bio siv od pepela s ognjista.

Boyd se opet nasmije.

— Sada je obojen ratnim bojama, pas!

— Boyd — reče Fletcher — neću vam to zaboraviti!

— Hoćete li odjahati s nama u Salt Flats ili ćete sam ostati ovdje?

— Chiquito...

— Sikisn? Što je?

— Rado bih znao što se dogodilo s Bowyerovima.

Apaševo lice odjednom postane hladno i odbojno. Šutio je.

— Krenimo! — poviče Boyd i obode konja.

Apaš opet padne na tlo, a laso ga povuče preko leša njegova druga.

I Fletcher pokrene konja i zauzda Boydovog. Apaš opet ustane.

— Boyd... učinite li to još jednom, ustrijelit ću vas!

Boyd se naceri.

— Ubit ćete Marthina oca? Ne, neće te, mladiću!

No ipak, pojaše polaganije, tako da ga je Indijanac mogao slijediti.

Fletcher pogleda zastupnika.

— Od vas ću zahtijevati da posvjedožite o tom događaju!

— Kakvom događaju, gospodine Fletcher?

— Morat ćete posvjedočiti što ste vidjeli. Ne razumijete li, čovječe?

— Ako želite, gospodine Fletcher...

— Pa, ljepo! — Fletcher podigne uzde i pojaše za Boydom.

Zastupnik, koji je jahao na začelju, odjednom strese glavom kao da se na taj način želi riješiti ružnog sna.

— O —

Martha Boyd je sjedila u tami. Napolju, duž cijele ulice, posvuda su gorjela svjetla. Kako se spuštala noć, žagor uzrujanih glasova u salunu postajao je sve glasniji. Čula je duboki očev glas i odjednom se strese. Počeo je piti prije četiri sata, odmah nakon

što je u grad doveo Indijanca. Ljudi su izašli na ulicu da bi promatrali događaj, a djeca su potcikujući plesala po prašini. Isprva to Marthu natjera u smijeh, no sada joj je bilo da zaplače. Apaš je po cijelom tijelu bio oblijepljen prašinom i krvlju. Otac ga je vukao na lasu cijelom ulicom, kao da odvođi tele u klaonicu. Pobjedonosno je podvikivao sve dok Jason nije pre-rezao laso i odveo Indijanca u kovačnicu.

Djevojka ustane i odškrine vrata što su vodila u salon. Gospodin Harvey je nešto prtljao objema rukama. John McGill je govorio, a Martin Schurmann mu je odobravao sipljivim glasom. Samo je jedan predmet razgovora bio moguć: htjedoše objesiti Indijanca.

Zatvori vrata i pođe k prozoru. Kroz staklo pogleda kovačnicu. U svjetlu mjesečine prašina na ulici izgledala je poput bijeloga platna, uprljanog i posutog žutim mrljama što su potjecale od petrolejskih svjetiljaka. Svjetlo svjetiljki i mjesečine bilo je dovoljno jako da su se mogli pročitati natpisi. I Marthin je pogled uvijek ponovno prelijetao njima... a da joj nije bilo jasno zašto. Harveyeva »Mješovitih roba«; McGillova »Sedlarnica i kožnata roba«; Schurmannova brijačnica. Jedinu zgradu bez svjetla bila je stara podružnica »Belle-Union«. Natpis je sasvim izbljedio, a prozori su već šesnaest godina bili zabiti daskama. Pošto je pročitala sve natpise redom, pogled joj se opet zadržao na crnom pročelju kovačnice, u kojoj se nalazio Jason sa zatočenikom.

I Fletcher je čuo glasove iz saluna. Nalazio se u kovačnici; leđima se naslonio na Harveyjeva kola, na kotače kojih je valjalo navući nove obruče. S vremena na vrijeme vatra bi se rasplamsala i iz nje bi poletjele pucketajuće iskre u dimnjak. Čuo je i duboko, ravnomjerno disanje tamo u tami gdje je ležao Chiquito, vezanih ruku i nogu, i leđima oslonjen na zid. Pa ipak, Fletcher je ponajviše osluškivao glasove u salonu. Istina, nije mogao razumjeti riječi što su bile izgovorene, no iz tih se glasova razabirala strast i krajnja uzrujanost. Jason je izbrojio ljude koji su nakon sumraka pošli u

Boydov salon. U međuvremenu se zacijelo tamo okupilo tridesetak ljudi... gotovo cjelokupno muško stanovništvo Salt Flatsa.

Jednom se pokazala i gospođa Harvey... prešla je iz trgovine u salon. Fletcher se bljedo nasmijeh. Vjerojatno htjede odvesti kući muža. Međutim, kada je izašla sama... onako krutih nogu, zadigavši ponešto suknju da joj se rubovi ne vuku prašinom... Jason više nije imao nikakva povoda za podrugljivo smješkanje. Njeno je ogorčenje moglo značiti samo dodatno upozorenje. Jer Harvey je naposljetku smogao hrabrosti da se usprotivi ženi. Viski i njegovji plačdruzi u pijanstvu zacijelo su ga valjano ohrabril.

Stigoše i druge žene; okupe se pod svjetiljkom ispred ulaza na ulici. No ipak, nijednoj od njih nije pošlo za rukom izvući supruga iz saluna. I tako se vrate u stanove, ostavivši u prozorima upaljene petrolejske svjetiljke.

Fletcher pođe k postelji što se nalazila u prigradenom dijelu pokraj kovačnice i dohvati pušku s klina. Po prvi puta nakon dječastva, baratanje oružjem učini mu se odbojnim i besmislenim. Još nikada nije doživio ubojstvo linčovanjem, ali je često čuo za to. Preduvjeti da do toga dođe počesto su bili jednaki kao i ovdje, u Salt Flatsu: vruća noć, razočaranje, mržnja i gnjev što su se nakupljali godinama... dakako, i previše viskija za muškarce koji bi morali trijezno porazmisliti. Druga su, pak, linčovanja imala drugačije pobude... možda sušu i slab urod. Fletcher doista nije znao što valja očekivati. Samo je jedno znao poprilično točno: posve je sam i bez ikije pomoći.

Indijanac iza njega se pokrene.

— Sikisn?

— Što želiš, Chiquito?

— Vruće je.

— Fletcher priđe bačvi s vodom, uro-ni posudu i odnese je Indijancu. Zapazi kako su na svjetlu kovačke vatre zabjelasali zubi i očne jabučice Apaša. Vezane mu se ruke pojave u svjetlu dok je podupirao posudu da bi lakše pio.

— Hvala, sikisn!

Fletcher je bio iscrpljen i razdražen.

— Zašto me nazivaš bratom? Susrell smo se najviše tri puta.

— Čovjek zna tko mu je brat.

— Možda — promrmlja Jason. Izlije preostatak vode na tlo, a onda i za sebe zagrabi. Iskapi vodu, zagrabi još jednom i izlije vodu preko glave. I to ga malo ohladi. Pođe k vratima kovačnice, no tada opet začuje promukli glas Apaša:

— Sikisn?

— Što ti je opet, Chiquito?

— Pusti me.

Fletcher duboko udahne.

— Ne, Znaš da to nije...

— Čuješ ljude kako govore.

— Ne znači to ništa, Chiquito. Eto, samo razgovaraju.

— Hoće li me objesiti, sikisn?

Fletcher ne htjede odgovoriti ništa. Ljutito pogleda prema Boydovoj kući. U svjetlu mjesecine bila je sjajno bijela. Visoki trijem bio je znak Boydova ponosa i častoljublja. Nije htio izgraditi natkrovljeni daščani prolaz za pješake na istoj razini s ulicom.

Glasovi su postajali sve bučniji. Razbije se jedna čaša.

Puška u Fletcherovim rukama ovlaži se od znoja. Odveže rubac s vrata da bi obrisao oružje.

— Ubijati će, sikisn.

— Neće, Chiquito.

— Znam da hoće. A i ti.

— Varaš se. Do sutra ujutro sve će to proći a onda te mogu odvesti do Bowyerova ranča.

— Možda je Bowyer mrtav.

Fletcher se načas pokoleba.

— Zar doista, Chiquito?

Indijanac ne odgovori. Jason iziđe pred ulaz u kovačnicu. Pogleda niz ulicu u zapazi neku ženu kako mu ide u susret. Isprva povjeruje da je to gospođa Harvey; zacijelo će ga zamoliti da joj izvuče muža iz saluna. No onda prepozna Marthu. Hodala je lagano poput perca, ali glava joj bijaše spuštена kao da je pritišće neko breme. Zastane na nekoliko metara od ulaza u kovačnicu, a Fletcher iziđe iz sjene zgrade da bi ga mogla prepoznati.

— Jasone?

— Da, ja sam.

— Mogu li prići bliže?

— Možeš — uzvratu ogorčeno. — Vezan je, kako je zahtijevao tvoj otac.

Priđe mu i prinese svoje jajoliko lice.

— Nisam tako mislila. Htjedoh kazati... eto, šerif si i za tebe možda vrijede neki propisi koji...

— Nema nikakvih propisa. Ništa ne znam o pravima i dužnostima šerifa... osim što moram obaviti posao za kojega drugi ljudi ne mogu namaknuti dovoljno hrabrosti.

Ona neko vrijeme ne reče ništa, a onda zavlači u tamu kovačnice. Na ognjištu razbire još samo slabi žar. No ipak... u kovačnici je mirisalo na usijano željezo, kao i uvijek.

— Što on radi, Jasone?

— Povezan je poput paketa. Što bi i mogao raditi u takvom stanju?

Opet šutnja. A onda ona zapita:

— Zar je ubio Bowyerove?

— Nije mi kazao. Mislim da to ne smatra potrebnim... poslušaj li čovjek tvojega oca i druge.

Sada će mu ona opet žustro i uzrujanost:

— Razgovaraju o tome kako će ga objesiti... Harvey, John McGill, pa čak i stari Reuben.

— A tvoj otac?

Čuo je njen uzdah.

— I on. Čak i ponajviše. Potiče ih na to.

— Trebalo je da te odvedem... još prije dvije godine kad su mi umrli roditelji. Kad sam te zaprosio i kad je tvoj otac bičem nasrnuo na me.

— Jasone! — zaklinjući će Martha.

— Trebalo je da se bavim sasvim drugačijim poslovima. I oca sam ti morao dovesti k pameti prije nego što je ustrijelio mladoga Indijanca u brdima. Morao sam...

— Pokušaj ga razumjeti!

— Vlada se kao da ovaj grad pripada njemu.

— Među prvima je stigao ovamo... tã, shvati ga!

— I predobro ga shvaćam. Najprije tvoja majka... a sada ti. Kad te god pogleda, prisjeti se tvoje majke, njene smrti. No ovo je sasvim drugačija priča.

— Što je drugačije, Jasone?

— Zarobio je Indijanca. Zar to ne razumiješ? Ima Indijanca i može ga objesiti. Ali ne zbog onoga što se možda dogodilo Bowyerovima. Tvoj otac

želi da Indijance ispašta zbog smrti tvoje majke.

— Kriv je grad, jer ne znači ništa, Jasone.

— Onda će taj grad promijeniti i nas, ostanemo li ovdje. Moraš poći sa mnom.

— Ne mogu.

— Zar namjeravaš ovdje ostarjeti, posjedjeti? — žestoko je zapita Fletcher. — Namjeravaš li se osušiti poput ovoga grada?

— Ne mogu ga ostaviti na sjedilu, Jasone.

— Ništa mu ne duguješ. Hoćeš li poći?

— Neću još.

— A kada? Kada, Martho?

— Ne znam.

Stajala je ispred ulaza, zgrčivši ruke. Jedva da je mogla prepoznati Jasona u polumraku.

— Tä, ipak me razumiješ, Jasone... zar ne, shvaćaš me?

Čekala je odgovor, a kad joj nije odgovorio polagano se okrene i vrati do saluna. Jason je gledao za njom.

— Sikisn?

Fletcher se naglo okrene i ljutito poviče u mračnu kovačnicu:

— Zaveži naposljetku taj prokleti jezik Chiquito! Čuješ li me? Nisam ti brat!

Začuje još samo škripanje i šuškanje grubo uštavljene kože antilope kad je Indijanac napeo vezove. A onda opet zavlada tišina. Fletcher pogleda na ulicu... treperava svjetla petrolejskih svjetiljki... svjetiljki... povici i smijeh.

Sat poslije Boyd odgurne njihajna vrata saluna i izjuri poput taneta. Načas zastane pod trijemom i njegovo se snažno tijelo zaniše pod svjetiljkom nad vratima. Potcikne poput kauboja i zatetura niza stube na ulicu. A onda nastavi teturati amo-tamo.

Za njim prosljede ostali.

Bila je to bučna gomila. Podizali su šake, dizali boce povrh glava. I zastupnik je bio među njima. Raskopčao je ovratnik, a povrh prašnjavih hlača imao je samo prsluk. Vikao je i pjevao, pijaniji od drugih.

A onda se gomila zbije... sasvim nagonjski, možda slijedeći neki nagon okupljanja u krdo. I tako se približe kovačnici.

Kada tridesetorica viču, ne zvuči to više ljudski, pomisli Jason i iziđe na cestu. Pušku je držao objema rukama popreko ispred tijela. Znao je da ga sada mogu dobro vidjeti... vidjeti... no svjetina ipak ne zastade. Pomicala se naprijed, a Boyd ispred svih... vitlajući nekim užetom kao da u ruci drži laso.

Kad su mu se približili na dvadeset koraka udaljenosti, Fletcher poviče:

— Gospodine Boyd!

Zaustave se. Na trenutak svi umuknu; priglupo čekanje zatitra na uznojenim i pijanim licima. Fletcher pokuša svakom licu pridati po jedno ime, no ne pođe mu za rukom iako ih je sve dobro poznao.

Zastupnik se progura naprijed i zastane pokraj krčmara.

— Gospodine Fletcher — započne zamuckujući u pijanstvu. — Zbog sigurnosti Zapada i zaštite naših hrabrih žena... Iza njega se začuju podrugljivi povici, odglumljeno bodrenje i pljesak. Zastupnik se okrene i nakloni... zapravo, prelomi se u bokovima. A onda se opet teturavo okrene i razjapi usta; međutim, prije nego što je mogao zaustiti i — jedan glas, Boyd ga dograbi za remena i baci u prašinu.

— Fletcher! — rikne ovaj.

— Što želite, gospodine Boyd?

— Sasvim točno znaš što želimo!

— Možda bi bilo bolje da to izgovorite, tako da bi i drugi mogli čuti i poslije se toga prisjetiti!

Boyd zakorači još jedan korak i udari se užetom po nozi. A onda podigne uže.

— Eto, naumismo objesiti Indijanca. — Osvrne se preko ramena. — Što vi mislite o tome?

Umjesto odgovora začuju se likujući krikovi i povici. Stari se Reuben izdvoji iz gomile, počne naginjati žustro čelavu glavu amo-tamo i tapkati u mjestu. Urlao je, zavijao s ispruženom rukom ispred usta, plešući pri tome neki groteskni ratnički ples, sve dok ga netko ne dohvati i obori na tlo.

Covjek blijese ustane i opet počne petljati objema rukama. Gomila se počne gurati prema naprijed... i sasvim se približi Boydu. Fletcher ubaci metak u cijev i podigne pušku k rame-nu.

Svjetina opet zastane.

— Fletcher — reče Boyd — poslušaj-te!

— Čuo sam sasvim dovoljno, gospodi-ne Boyd. Sada će svi poći kućama!

— Tako... tako... — reče Harvey, pro-gura se naprijed, zatakne palce pod prsluk i razmetljivo se naceri. — Vidi ti njega!

— I vi ćete kući, gospodine Harvey! — Odlučno će mu Fletcher. — Zena vas je već tražila!

Smijeh se razlegne svjetinom i to razgnjevi Harveyja.

— Ta, što vi zapravo mislite... tko ste vi, mladiću? — pokuša se nametnu-ti Fletcheru.

— Šerif sam u ovom gradu, gospodi-ne Harvey... svi ste me vi izabrali!

— Onda ćemo te, tako mi Zeusa, opet opozvati! — poviče stari Reuben, a gomila opet zaplješće.

— Jeste li čuli? — poviče Boyd. — Niste više šerif! Maknite nam se što prije s puta!

— Napustit ću svoj položaj — uzvрати Fletcher — tek kad me opozove redov-ni zbor građana. A vi niste nikakav redovni zbor!

— Želite li nas možda poučiti što je...

— Zao mi je, gospodine Boyd, no pi-jani ste i ne znate što radite.

— Pa što onda... he? — zagrmí Schur-mann. — Zar ćete sve postrijeljati s tom štrcaljkom protiv muha?

Fletcher ne odgovori. Iza sebe začu-je tihi glas:

— Sikisn!

— Rasipamo vrijeme! — zakrklá Boyd. — Neće se usuditi pucati u nas!

Nagne se prema naprijed i zatetura k ulazu u kovačnicu. No ipak, kad je Fletcher uperio pušku u njega, zasta-ne, sav zaprepašten. A onda se glasno nasmije i poviče:

— Odbacite tu stvarčicu! Kazao sam vam već... nikoga od nas nećete ustrijeliti!

— Učinit ću to, budem li morao, go-spodine Boyd.

Krčmar je nekoliko trenutaka zurio u njega, onda se polagano i nesigurno okrene.

— Svi me dobro poslušajte!

— Privedite to napokon kraju! — poviče Harvey.

— Poslušajte... poslušajte dobro! Ako ovaj ovdje zapaća u mene, treba da znate zašto je to uradio!

— Zašto? — supijano će zastupnik, zateturavši prema Boydu. — Kažite zašto!

Krčmar Boyd ga odgurne.

— Vjeruje da će imati Marthu kad ja budem mrtav. Uopće ne želi zaštititi Indijanca. Potrebna mu je samo izlika da bi me mogao lišiti života na sas-vim zakonit način!

Opet se okrene k Fletcheru. Lice mu je bilo iskrivljeno.

— U pravu sam... zar ne? Već godi-nama progoniš Marthu. Ali nisam ti je dao. Dao sam ti košaru... otjerao sam te bičem, sjecaš li se još? Ustrije-liš li me, mladiću, imat ćeš vraški do-brih razloga za to.

Fletcher spusti cijev oružja za neko-liko centimetara. U tom trenutku Boyd se pokrene. Ruka mu poleti na-prijed, slobodni kraj užeta udari Jaso-na preko lica, zaslijepi ga... Šerif se previne preko puške i zatetura natraš-ke. Osjeti kako su ga dograbile mnoge šake. Kad je pao, svi se bace na nj. Netko mu istrgne pušku iz ruku, dru-gi mu kleknu na grudi i istisnu zrak iz pluća. Jedna ga šaka udari u glavu. Dograbe ga za zglavke i gležnjeve. ve.

Nastade pakao...

Fletcher začuše podvikivanje, smi-jeh, gromke krikove. Premda su mu oči bile otvorene, u tami kovačnice nije mnogo; osim toga, rvaó se s ljudi-ma što su navalili na nj. Na trenutak mu uspije uspraviti gornji dio tijela. U svijetlom četvorokutu ulaza, Boyd, Harvey i zastupnik imali su pune ruke posla da bi Indijanca za noge izvukli iz kovačnice. Apašova je glava poska-kivala tvrdim kamenim tlom.

A onda opet pritisnu Fletchera. Začu-je neki glas gdje više:

— Ne, nemojte!

Zapravo nije ni znao kako su mu se te riječi otele iz grla. Osjećao je za-
dah viskija, onaj grozni miris slatka-
stoga znoja i konja, a onda više nije
mogao pomaći nijedan mišić; ljudi su
mu sjedili na rukama, na tijelu i noga-
ma, a Martin Schurmann i stari Reu-
ben koljenima mu pritiskivahu prsni
koš, vičući jedan na drugoga.

No još je mogao pokrenuti vrat i
pogledati vrata. Vidio je kako je uže
poletjelo, kako se omča zanjihala amo-
tarno nakon što ju je netko prebacio
preko grede kolotura za sijenom. Učini
mu se kako će se ta petlja onako groz-
no i prijetući njihati unedogled... sve
dok se neka ruka ne ispruži za njom i
zadrži je... ruka u rukavu košulje što
je bio stisnut gumenom podvezicom.

A onda u njegov vidokrug dospije
Chiquitito; Harvey ga je gurao pred
sobom. Netko nabaci omču oko Apaše-
va vrata.

Odjednom se začuje vrištavi krik.
Pijani trgovački putnik nasrne na Boy-
da, mašući objema šakama. Udarl ga
nekoliko puta, no snažni se gostioni-
čar samo smijao... naposljetku dogradi
zastupnika za grlo, i to upravo u tre-
nutku kada je ovaj htio osloboditi In-
dijančev vrat iz omče. Naposljetku ga
Boyd naprosto izbaci napolje. Taj neo-
čekivani obrat privuče pažnju ljudi
koji su pritiskivali Fletchera. Ovaj se
oslobodi, skoči na noge i počne udara-
ti šakama. A onda skoči k vratima i
zapazi kako se uže napinje.

Apaš je zurio u Fletchera.

— Siksn! — reče ovaj.

U tamnim Indijančevim očima Ja-
son razabere bespomoćni pogled. Krik-
ne i baci se na Boyda. Gorostas podigne
obje ruke i razbije kundak puške na
Fletcherovoj glavi...

A onda nije postojalo više ništa...
ništa osim mraka i šume što je podsje-
ćao na romon kiše zimi.

Vrlo se polagano probudio iz toga
mraka. Osjećao je, mirisao i čuo prije
nego što je bio budan podnijeti bol što
ju je izazvalo otvaranje očiju. Osjećao
je nešto hladno na svom licu, čutio je
tanahne i nadimajuće niti što su se na-
pele od njegovih obraza sve do vrata

ispod zatiljka. Mirisao je na prašinu i
vruće željezo i čuo ravnomjerne i ne-
umoljivo škripanje užeta što se njiše.

Naposljetku otvori oči. Povrh sebe
ugleda noćno nebo... sasvim jasno i
vedro; zapazi i zvijezde. Promatrao je
taj prizor sve dok se nad njega nije
nagnula neka sjena, dok ga nisu pogle-
dale oči iz nekoga lica.

Bila je to Martha...

I njena je ruka bila položena na nje-
govo čelo. Opet sklopi oči da bi bili
malo popustile; ipak znao je da zapra-
vo traži samo izliku da se ne bi mo-
rao ogledati... bojao se onoga što se
nalazilo u njegovoj blizini.

Začuje šuškanje Marthine haljine;
djevojka donese posudu s vodom i u
njoj ovlaži neko platno. Zatim ga is-
cijedi. A onda Jason opet osjeti nešto
hladno na licu.

Naposljetku se zadigne na laktove,
premda ga Martha htjede pritisnuti u
ležeći položaj, i prisili se da pogleda
prema gore. Tamo je o užetu visilo Chi-
quito... na noćnom povjetarcu lež se
njihao amo-tamo, a uže je tiho škripa-
lo.

— Do vruga i s njima! — prokune
Fletcher.

— Jasone — prošapta Martha sva nes-
retna.

Odgurne je, ustane, zatetura i u pos-
ljednjem se trenutku uhvati za nako-
vanj. Ukočeno je zurio prema gore.

Nešto se pokrene pod njegovim no-
gama. Neka mu ruka opipa nogu, a
lice svo mokro od suza pogleda prema
njemu.

Bio je to zastupnik.

— Htio sam pomoći — prostenje. —
Pokušao sam ih zadržati. Bog neka mi
se smiluje!

Fletcher pogleda niz ulicu. Salt
Flats je sada bio u tami. Samo je jed-
no svjetlo gorjelo, u kući Boydovih.
No ipak, tama je već uzmičala pred
svjetlom novoga, vrućega jutra. Na
istoku se počeo ružičasta crta, obrub-
ljena tamnožutom bojom povrh nebos-
klona. Još je škripkalo napeto uže na
kome je visilo Chiquitovo tijelo.

— Bog neka mi se smiluje! — nepre-
kidno je ponavljao trgovački putnik.
Onda mu riječi prijedu u šapat, da bi

mu se usne naposljetku počele pokretati... a da s njih nije silazio nikakav glas.

— Jasone...

Fletcher se okrene.

— Gdje su ostali? Gdje ti je otac?

— U svojoj sobi. Sjedi tamo i zuri u majčinu sliku.

— Nadam se da više neće moći zaspati... Nadam se da više nitko u ovom gradu neće moći mirno spavati...

Fletcher istetura napolje, zastane po srijedi ceste i poviče:

— Čuješ li me? Vjerojatno više neće-te moći spavati! Ne spavali nikada više... čujete li?

— Bog neka mi se smiluje! — opet proštenje trgovački putnik.

Fletcher se vrati u kovačnicu, nasloni ruku na zid i podupre njome glavu. Martha mu priđe i oklijevajući položi ruku preko ramena.

— Da ga skinemo, Jasone?

Fletcher podigne glavu i pogleda je.

— Skinemo?

— Indijanca.

— Ne, neka visi! Neka ga vide kako visi. Neka ga vide njihove žene! I dje-ca! Bili su dovoljno pijani da bi ga objesili... neka ga i pokopaju kad se otrijezne.

— A što ćemo nas dvoje, Jasone?

— Zar mi?

— Ti i ja.

Počne shvaćati.

— Samo ti i ja?

— Ne postoji ništa što bi nas zadržalo ovdje.

Pogleda Chiquitov lež.

— Uvijek će postojati nešto što nas veže za ovo mjesto. — Onda pogleda nju. — A tvoj otac?

— Kad se vratio... poslije svega... neko je vrijeme samo sjedio i zurio preda se. A zatim me zamolio da pomognem tebi. Potom me poljubio. Nije to učinio otkako je majka umrla.

— Kad bi to mogao čuti, Chiquita bi to obradovalo — ogorčeno će Fletcher.

— Spremila sam stvari. Nemam mnogo, ali što imam nalazi se u majčinoj staroj putnoj torbi, tamo preko. Odvedi me, Jasone. Odmah!

— Bog neka mi se smiluje! — stenjao je zastupnik.

—o—

Kad su napustili Salt Flats, sunce je već za pedalj odskočilo od nebosklona. U to doba dana ulica bi redovito već bila živa... puna ljudi koji žure za svojim poslom prije nego što će im žega osužeti svaki pokušaj rada.

U to bi doba Martin Schurmann čisti nogostup ispred svoje radionice, a Harvey iznosio vreće brašna pred trgovinu da bi ih tamo naslagao...

No danas nije bilo nikoga na ulici; barem ne dok su Martha i Jason jednogredom prolazili mjestom. Za kolima je kasao čilaš, vezan jednom uzdom o kola.

Vozeci se ulicom Salt Flatsa, nisu pogledavali ni lijevo ni desno. Nisu se više ni osvrnuli za izbljedjelim drvenim kućama.

Na pet milja ispred grada susretnu kola zatvorena ceradom. Stigla su putem iz Mogollona, a Fletcher zaustavi jednogred na jednoj mimoilaznici da bi propustio veća kola.

Na boku je sjedio muškarac, a pokraj njega i žena. Ispod cerade izvire četvoro djece, umivenih i prijaznih lica.

U kolima je sjedio još jedan dječak; oprezno pogleda kroz pukotinu između dasaka na boku kola. Bio je to onaj mali apaški dječak koji je pobjegao u šipražje kad je Boyd ustrijelio Panayotishna.

Kola se zaustave pokraj Fletcherovih, a muškarac zatakne bič u držač bičala. Kimne Jasonu i dotakne obod šešira kad je ugledao Marthu.

Ali, ne nasmiješi se...

— Dobro jutro, Jasone... Dobro jutro, gospođice Boyd!

Odzdrave mu.

Promatrao ih je nekoliko trenutaka, a ona pokaže prstom iza svojih leđa.

— Zar je istina ono što nam je Indijanac ispričao?

— Istina je.

— Slaba vijest, Jasone.

— Lošije nego što mislite.

Čovjek znatljivo pogleda putne torbe i kutije na jednogrednim kolima.

— Napuštate Salt Flats?

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

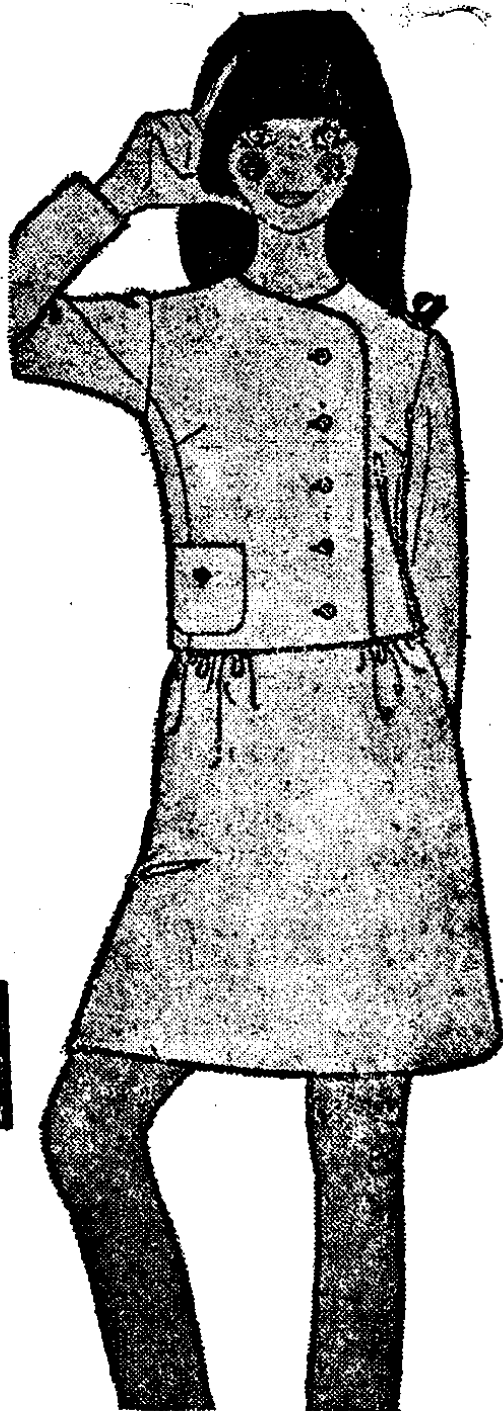
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

— Da, napuštamo to mjesto.
Čovjek ozbiljno kimne, a onda će:
— Gdje li je Chiquito? Je li u gradu?
— Da, u gradu je.
— Želio bih s vašim ocem porazgovarati o tom događaju, gospodice Boyd.
— Mislim da će vas saslušati — reče Fletcher opernim glasom.

— Eto... — progunda čovjek.
Fletcher dotakne obod šešira.
— Do viđenja, gospodine Bowyer — pozdravi čovjeka na teškim pionirskim kolima. — Do viđenja, gospodo Bowyer!
Mljacne jezikom, podigne uzde i odveze se.

KRAJ

SAM

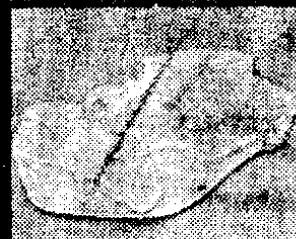
ožujak/mart

SLUŽBA

Gradnja gipsa

Dovedite
sunčevu
energiju
u vaš dom

gipsani odljevi Lijepa kutija za sitnice

Drveni traktor

U NOVOM BROJU MAGAZINA »SAM«:
KAKO SE UGRADUJU GIPSKARTONSKE PLOČE
VRIJEDNE NAGRADE ČITAOCIMA
ZASTITITE I PRIPREMITE ČAMAC ZA LJETO
KOLIKO VRIJEDI »DIANA 6«
GRADNJA SIGURNA OD POTRESA
OTKRIVAMO VAM TAJNE ZANATA

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE, SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLATO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRACUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIDOKOSA KARTAŠICA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIŽE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMljeni JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOŠ JAŠE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LEŠINARA
191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE
192. Louis L'Amour: SABLASNI KLANAC
193. G. F. Unger: ŠERIF IZGUBLJENOG GRADA
194. H. S. Sharon: POKAŽI IM ZUBE!
195. Louis L'Amour: CALLAGHEN
196. H. S. Sharon: HRANA ZA VUKOVE

U PRIPREMI:

197. Barry Cord: U OKOVIMA LUDILA

Jeste li nabavili

cijena 20 dinara

LJETO

MAGAZIN

144 stranice

Ljubavne pripovijetke:

Alberto Moravia: LJUBOMORA
Brigitte Rielaw: RUŽE ZA PATTY
Ann Duffin: MOJ DJEVER CHARLES
Ana Žube: JEDNOG SUNČANOG JUTRA

Kriminalističke pripovijetke:

Alberto Avellano: RUTINSKA ISTRAGA
Neil Forsyth: UBOJSTVO U ZRCALU
Ivo Košutić: SJENKA PROŠLOSTI
Dorothy B. Bennett: RAZLOG ZA RASTAVU
Timothy Tatcher: NADNICA ZA HRABROST

Vestern pripovijetka:

Louis L'Amour: UDOVICA IZ DO-
LINE SANTA ANA

SF pripovijetke:

Isaac Asimov: ZAJAMČENO ZA-
DOVOLJSTVO
Isaac Asimov: MAMU TREBA
SLUSATI

Stripovi:

Modesty Blaise: OPAKI PA-
TULJCI (kompletan kriminalistički
strip)
Alan Ford: PONOVO BABY KATE
(kompletna neobjavljena epizoda)
Serif Matt Dillon u kompletnoj ve-
stern epizodi: OSVETA MALE
SOVE
Pink Panther: DOSADNA SLO-
BODA, PUT DO SREĆE (kom-
pletne epizode)
Tom i Jerry: RASTEZLJIVA RUKA
(kompletna epizoda)
Popaj (četiri kompletne epizode)

**VATROMET I PRIPOVIJEDAKA I
STRIPA!**